

Σαμιζντάτ 6

ίλιον, πετρούπολη, άγιοι ανάργυροι

γενάρης '03

στον καιρό

των παραδειγματικών πολέμων
της παγκόσμιας αστυνομίας,

• χορός των ανακριτών

σαμιζντάτ:
σύνθετη ρώσικη
λέξη:
σαμ: από μόνος
μου,
ιζ: προς τα έξω
ντατ: να δίνω
/και στην ρώσικη
ιδιολεξία:
να^οτολμάς να
δίνεις προς τα
έξω
/η λέξη αυτή
ονόμαζε τα
αντικαθεστωτικά
έντυπα που
διακινούνταν χέρι
με χέρι στη
Ρωσία και στη
μετέπειτα
Σοβιετική Ένωση

τεύχος 6

de te fabula narratur

για την κρατική τρομοκρατία

δημοτικές εκλογές

νέα από την "ελεύθερη" Κύπρο

σχόλια για τα εργατικά ατυχήματα

για μια στάση στην ανάκριση

αλβανοί στο δάσος

για τον εθνικοσοσιαλισμό

νέα όπλα

"τυχερά" παιχνίδια

+τεχνία- στην θεσσαλονίκη

3ημερο θερισίτη

το γήρας του μεσημεριού

*Το έντυπο αυτό δεν έχει κανενός είδους αντίτιμο, δεν είναι τσάμπα ούτε και δωρεάν. Το οποιοδήποτε κόστος του δεν μπορεί και δεν θέλει να αντισταθμιστεί με κάποιο χρηματικό ποσό, δεν μπορεί και δεν θέλει να εκτιμηθεί με κανένα "εμπορευματικό ισοδύναμο". Το έντυπο αυτό θέλει -πέρα από όλα τα άλλα- να εγκαθιδρύσει μια σχέση πέρα από τις "αυτονόητες" καθημερινές σχέσεις των αξιών χρήσης και των ανταλλακτικών αξιών που χαρακτηρίζουν ανθρώπους, "πράγματα" ή προϊόντα. Η ύπαρξη χρηματικού αντίτιμου πηγάζει από την συνολικότερη αντίληψη μας για τις κοινωνικές σχέσεις στην προσωπική της ανατροπή κάθε καταπιστευτικού μηχανισμού και της εκτροπής κάθε εξουσιαστικού θεσμού. Αντίληψη που διατρέχει το πνεύμα του εντύπου και που δεν θα μπορούσε να είναι ούτε και στο ελάχιστο διαπραγματεύσιμη. Η στάση αυτή είναι συνάμα και πρόταγμα μας για οποιοδήποτε δημιουργούμε στα πλαίσια του απελευθερωτικού εγχειρήματος.

γέλια ανάμεσα σε δακρυγόνα

Τα νερά της Βαλτικής είναι σκοτεινά και παράξενα. Μπορεί να στέκεσαι ανάμεσα σε άλλους, σε πολλούς άλλους, αλλά αυτή η θάλασσα σε «αντιμετωπίζει» μόνο σου. Ρουφάει την ουσία σου και σε αφήνει να καζεύεις την αντανάκλαση σου στα σκοτεινά της νερά. Παίζει μαζί σου ενώ σε καθάρει. Σε αλλάζει καθώς επιστρέφει τον εαυτό σου με δόσεις ενώ απομακρύνεται προς τις απαραίτητες συμβάσεις. Τα παιδικά χρόνια θολά αλλά η εφηβεία σε στέλνει στα «ξένα» με τις ακατανόητες δυνάμεις της. Από την Πολωνία και τα ελληνικά μετεμφυλιακά ξεριζώματα, από την μετανάστευση και τον μόνιμο εναγκαλισμό του "ξένου" στο ξεριζώμα του ξεριζώματος. Ξένος στον «ξένο». Ευρώπη. Ξαμολιέσαι από πόλη σε πόλη, από άνθρωπο σε άνθρωπο, από εαυτό σε εαυτό. Ανείπωτος πόνος, ανείπωτη χαρά, αναπάντητα ερωτηματικά. Κι ύστερα «επιστροφή στις ρίζες». Μέσα της δεκαετίας του εβδομήντα, Μάνη. Με μια σκηνή διακοπών χειμωνιάτικα στην αυλή του «πατρικού» ανοικτά της Αρεόπολης. Και οι συχωριανοί βουβόι κι αμπαρωμένοι. Μόνο μια θείτσα σε μαθαίνει από ντόπια καλοσύνη. Ρίζες. Ενθουσιασμός. Τέλη της δεκαετίας του 1970, Τσιρώνης, «τα βρήκα με τον γιατρό», στις όχθες του Ακέροντα, στημένο ραντεβού με τους Φύλακες, σύλληψη, δίκη παρωδία, φυλάκιση. «Στη φυλακή δεν πρέπει να μιλάς με κανένα στην αρχή. Αφήνεις να περάσει καιρός για ν' ακούσουν τη χροιά της φωνής σου, να καταλάβουν το βλέμμα σου». Σκληρό καρύδι και «περιοδεία» σε όλες τις φυλακές της χώρας. Γνωριμία με τον Γιάννη Πετρόπουλο. Αδελφός με μια έννοια που δύσκολα γίνεται κατανοητή. Αγώνας. ΑΓΩΝΑΣ. Απεργίες πείνας, προσπάθεια, αντοχές. Τριάμισι χρόνια στο κελί. Αρκετά. «Αρκετά!» είπες μια φορά δυνατά να τ' ακούσουμε. Λευτεριά. Το πατρικό σπίτι στο χωριό χρειάζεται αναστήλωση όπως και οι μνήμες. Η θάλασσα παίρνει τα καλοκαίρια σε μικρά σκαριά κι ο χειμώνας αντίκει στις ρίζες με τα μαστορέματα. Η Βαλτική είναι παντού καθώς επιστρέφει σιγά-σιγά τα κομμάτια της παιδικότητας. Μπορείς να ταξιδεύεις σε να μαζεύεις τα κομμάτια σου παίζοντας με τη θάλασσα. Περνάν τα χρόνια. Χριστούγεννα 1993, απεργία πείνας του Πετρόπουλου για τη λευτεριά του, κατάληψη στην ΑΣΟΕΕ, συμπράσιση από τους καταραμένους για τον καταραμένο, να'σαι και...πού αλλού; Συναντηθήκαμε. Ο Πετρόπουλος ελεύθερος. Διεκδίκησες τη φίλια μας κι εμείς την κερδίσαμε. Μετά, κατάληψη του Πολυτεχνείου από τους καταραμένους της πόλης, 17 Νοέμβρη του 1994. Συνέλευση, «αμφιμαχίες», μπροστά στην Πρυτανεία μέχρι το ξημέρωμα. Γέλια ανάμεσα στα δακρυγόνα. Ραντεβού το απόγευμα. Χαιρετηθήκαμε έως τις γιορτές, χαμογελώντας. Χριστούγεννα 94. Τεσσαρακοστά γενέθλια. Δεν είμασταν εκεί. Φωνές και γέλια ενάντια στη μελαγχολία του φευγαλέου χρόνου. Μάθαμε ότι πετάχτηκε στο σπίτι να φέρεις κάτι να πει η παρέα, να συνεχίσει ντε... τη γλυκιά της φλυαρία...Κι έτσι ξαφνικά, σε μια κλειστή στροφή με τη μηχανή...Τέλος. Τέλος, αν ο θάνατος είναι ένα τέλος γι' αυτούς που μένουν και περιμένουν τη γλυκιά φλυαρία που τους αναλογεί από σένα...

8 χρόνια μετά το θάνατό σου. Οι Αρχές θέλουν να σε (ξ)ανααστήσουν: είσαι ο «Κόμης» της 17 Νοέμβρη, ένας αδίστακτος νεκρός με εκκρεμότητες «δικαιων ανακρίσεων» και «δικαιων δικών». Μόνο νεκρός θα γινόταν να ελαφρύνεις τη θέση των μηχανισμών και των όψιμων μετανοημένων.

Δεν ξέραμε και δεν ξέρουμε. Δεν χρειάστηκε και δεν χρειάζεται να ξέρουμε άλλες επιλογές σου πέρα απ' αυτές που γνωρίσαμε. Πάντοτε σου είχαμε εμπιστοσύνη κι ας σε γνωρίσαμε λίγο. Κι απ' αυτό που γνωρίσαμε, απ' αυτό που εμπιστευτήκαμε, μπορούμε να είμαστε σίγουροι και για ένα ακόμη πράγμα ανάμεσα σε τόσα άλλα: ότι οι φυλακές και οι Φύλακες τους θα ήταν για σένα άλλη μια πρόκληση αγώνα όπως το 79, κι όχι μια αφορμή για προσκυνήματα. Δεν είναι ζήτημα επί μέρους επιλογών. Είναι ζήτημα καθολικής αξιοπρέπειας.

Προς το παρόν θα παρακολουθούμε αμίλητοι τα κρωξίματα των κορακιών και θα αγναντεύουμε τα «πορίσματα» των ανακριτών. Αθροίζοντας οργή.

Μετά τιμής για τη φίλια σου...

...για το σύντροφο Γιάννη Σκανδάλη

de te fabula narratur

σχόλια πέρα από την περιπαθή υποκρισία των μικροειδήσεων

ΠΕΡΙ ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΑΝΤΟΧΩΝ

Στο εορταστικό τεύχος Δεκεμβρίου του Μετρόγραμμα διαβάσαμε:

«Το σύστημα ασφαλείας της ΑΜΕΑ (Αττικό Μετρό Εταιρία Λειτουργίας Α.Ε) λειτουργεί σε εξαιρετικά βραδυζόμενο στη θεωρία της Μηδενικής Ανοχής (Zero Tolerance). Για τη θεωρία αυτή κανένα "έγκλημα" (παραβατική συμπεριφορά ή παραβίαση κανονισμών) δεν είναι μικρό, δηλαδή κάθε παραβατική συμπεριφορά για εμάς θεωρείται σοβαρή και ως εκ τούτου θέμα για να ασχοληθούμε. Τον να ντίον, κάθε παρέκκλιση από τους νόμους ή τους κανονισμούς ελέγχεται, έτσι ώστε η μικρότερη παραβατική συμπεριφορά (π.χ. επαίτεια) να μην ακολουθηθεί από μια μεγαλύτερη (κλέψιμο) και αυτή από μια ακόμα μεγαλύτερη, όπως π.χ. μια ληστεία».

Μπορεί κανείς να κάνει ενδιαφέροντα -και καθόλου ψυχραίμα- σχόλια για τις αδιαμφισβήτητες δυνατότητες της αστικής δημοκρατίας να θεσμίζει και να εγκαθιδρύει θύλακες φασισμού στο κοινωνικό πεδίο που ελέγχει. Αυτό που προέχει πια, όμως, ίσως είναι η επιτακτική προοπτική: μια από τις ελπίσμενες πορείες να περάσει κάτω από την Ομόνοια για να δοκιμαστούν -όχι οι μηδενικές ανοχές αλλά- οι μηδενικές αντοχές των μέτρων ασφαλείας της ΑΜΕΑ Α.Ε.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΩΝ

μια όμοια αντίστροφη:

ελεύθερος σκοπευτής στην Ουάσιγκτον - έξιπνοι βομβαρδισμοί από την αεροπορία των ΗΠΑ: επιλεγμένα και απρόσωπα κτυπήματα από απόσταση ασφαλείας

μια επικίνδυνη αντίστροφη:

Σχόλιο παρουσιαστή ηλεκτρονικού ΜΜΕ για την σχετικά πρόσφατη κρατική δολοφονία με δηλητηριώδη αέρια -από ειδικές δυνάμεις της ρωσικής αστυνομίας- Τσετσένων ανταρτών που είχαν καταλάβει κεντρικό θέατρο στη Μόσχα κρατώντας όμηρους τους 700 θεατές:

"είδαμε πόσο επικίνδυνη μπορεί να είναι η χρήση χημικών αερίων"...

κι αντί να αμφισβητηθεί ή να σχολιαστεί έστω αυτός ο κίνδυνος στην ήδη πραγματοποιημένη χρήση τους από τους κατασταλτικούς μηχανισμούς του ρωσικού κράτους...

"καλύτερα να μην φανταστούμε την χρήση τους από τρομοκράτες"...

καθάρεται η πρακτική του κράτους μπροστά σε μια ενδεχόμενη χρήση και μεταβίβει τον τρόμο από τις κρατικές μεθόδους σε ένα υποτιθέμενο τρομοκρατικό υπερτίτιον...

η κρατική προπαγάνδα ακόμη κι από τα λάθη εισπράττει υπεραξία.

CAUTION

367.522: ΛΟΤΑΡΙΑ ΚΑΙ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Δεν είναι μόνο οι λέξεις που ακόμα και στην μεγαλύτερη σαφήνιά τους διαρκώς απονομαδοποιούνται και επανασυντάσσονται από το κυριαρχικό λεξιλόγιο, τοποθετούνται ως αφελείς προσπάθειες κοινωνικών ερμηνειών στο "ιστορικό χρονοντούλαπο" ενός παράδοξου παρελθόντος. Ταξικότητα, καταπίεση, εκμετάλλευση, αλληλεγγύη, αντίσταση, και πάει λέγοντας... πρέπει να είναι παροχημένες και άστοχες λέξεις για την καταγραφή της κοινωνικής πραγματικότητας.

Είναι εξίσου και οι αριθμοί που τυρρανοιώνται ακόμα και στην μεγαλύτερη εκκωφαντικότητα τους από την (με τηλεοπτικούς όρους) ακίνδυνη επανάληψή τους και εν τέλει αφομοίωσή τους ως μια αναπόφευκτη κοινωνική μοίρα. Οι αριθμοί της παγκόσμιας φτώχειας, των θανάτων από πρέζα, των εργατικών "ατυχημάτων", οι πνιγμένοι πρόσφυγες... δεν οπλίζουν τα κοινωνικά αναταραχαστικά ανήκουν πλέον στα μαθηματικά της καθημερινότητας.

Το 367.522 δεν είναι ο χρυσός αριθμός του πρωτοχρονιάτικου λαχείου. Είναι ο επίσημος (γιατί ο "ανεπίσημος" ακόμη "αγνωρίζεται") αριθμός των απελάσεων μεταναστών για το 2000 στο έδαφος της ΕΕ. Είναι αυτοί και τόσο άλλοι που δεν χώρεσαν στην πρωτοκοσμική λοταρία ή δεν κατάφεραν να πουλήσουν σε καλή τιμή τους εαυτούς τους στους πλειστηριασμούς του ευρωπαϊκού παράδεισου.

Τα αφεντικά της ζωής όμως σχεδιάζουν, υπολογίζουν τους αριθμούς, θέλουν να ακυρώσουν τις όποιες νομοτέλειες των λέξεων. Και στο πεδίο των ισχνών κοινωνικών αγώνων συνεχίζουν να είναι -όσο δεν πάει- κυνικοί, μεταρρυθμιστές, "ανθρωπιστές" κτλ. Διαβάζουμε λοιπόν σε ένα ένθετο αφιέρωμα για το "πρόβλημα της μετανάστευσης" (8/11) στο περιοδικό economist, ένα "έγκριτο think tank" των αφεντικών, τις ακόλουθες οδηγίες προς ναυτιλεύομενους: "...στην περίπτωση των μεταναστών από φτωχές χώρες, τα δυτικά κράτη πρέπει να προτιμούν αυτούς που δείχνουν να αφομοιώνονται πιο πρόθυμα. Αυτό συχνά σημαίνει την επιλογή όχι μόνο των εξειδικευμένων αλλά και αυτών που προέρχονται από παρόμοια πολιτισμικά περιβάλλοντα. Μπορεί να σημαίνει επίσης, μια επιμονή στο να μάθουν οι μετανάστες την γλώσσα γρήγορα: ότι θα πρέπει να τηρήσουν τα ντόπια ελιπεδα ανοχής και καλής συμπεριφοράς: στο να είναι προσεχτικοί όταν θελήσουν να διεκδικήσουν μια ιδιαίτερη μεταχείρισή τους στον τρόπο που ντύνονται ή στο ζήτημα της θρησκείας... Και οι ανειδίκευτοι; Οι μεταναστευτικές πολιτικές των δυτικών χωρών σε καμία περίπτωση δεν είναι "φιλόξενες". Παρόλα αυτά τους χρειάζονται... είναι λοιπόν σίγουρα καλύτερο, να δημιουργηθούν οι νομικοί τρόποι -ίσως με κάποια ετήσια δημοπρασία ή κλήρωση (ετήσιων) χωρών (annual auction or lottery of places)-από το να τους αφηθεί η καρότσα των φορητών ως η μοναδική λύση. Κάνοντας την μεταναστευτική πολιτική λιγότερο αυστηρή το κέρδος είναι μεγαλύτερο. Οι δρακόντειοι συνοριακοί έλεγχοι αποθαρρύνουν τους μετανάστες από το να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, διακινδυνεύοντας έτσι ένα δεύτερο επικίνδυνο και ακριβό ταξίδι στην χώρα υποδοχής, όπου θα βρουν να μεταναστεύουν ξανά. Ακόμη, το φτηνό ταξίδι σημαίνει ότι το φινικό σχέδιο της κίνησης είναι περισσότερο αυτό της συνεχόμενης κινεζοφορίας παρά το μονόδρομο πέρασμα των συνόρων. Αν η πολιτική της μετανάστευσης εξαναγκάζει τους ανθρώπους στην επιστροφή, θα αποτύχει: αν διευκολύνει και προωθήσει την επιστροφή, όλοι θα κερδίσουμε".

Δεν χρειάζεται πια καμία αστοχημιολογία. Σαν υστερόγραφο μόνο ένας επερχόμενος πόλεμος που θα μας αναγκάσει να μεταβούμε πάλι από την αρχή τις παράπλευρες απώλειές μας. Μόνο ορηή.

* για σένα μιλάει
αυτή η ιστορία

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΚΚΕ

αποστροφές
ρο Μαρούση

1. Επίσης, επειδή οι αστυνομικοί βρέθηκαν να παύουν να είναι στο δρόμο, οι αστυνομικοί που βρίσκονταν στο δρόμο, οι αστυνομικοί που βρίσκονταν στο δρόμο, οι αστυνομικοί που βρίσκονταν στο δρόμο...

καθημερινή, 4/1/2003

4. ...καθημερινή, 4/1/2003

έθνος, 4/1/2003

...καθημερινή, 4/1/2003

ριζοσπάστης, 4/1/2003

Στις 10 Γενάρη του 1991 διοργανώθηκε μεγάλη διαδήλωση διαμαρτυρίας για την δολοφονία του καθηγητή Ν. Τεμπονέρα από φασιστοειδή στην Πάτρα μέσα σε σχολείο και στη διάρκεια μαθητικών καταλήψεων. Η πορεία εξελίχθηκε σε συγκρούσεις με τους μπάτσους, οι οποίοι χρησιμοποίησαν δακρυγόνα. Ένα απ' αυτά προκάλεσε πυρκαϊά στο πολυόροφο κατάστημα Κ. Μαρούση στην οδό Αιόλου με αποτέλεσμα να καούν τέσσερις άνθρωποι. Την επομένη δημοσιεύτηκαν φωτογραφίες από ένα δακρυγόνο καρφωμένο στην βιτρίνα του καταστήματος που θεωρήθηκε από την απλή και τυπική λογική ικανό αίτιο της καταστροφής. Ωστόσο, εμφανίστηκε και η εκδοχή να είναι υπεύθυνοι κάποιοι άγνωστοι που εικάζεται ότι έριξαν μολότοφ -παρ' ότι κανείς από τους εκατοντάδες παρόντες δεν είδε κάτι τέτοιο. Πρόσφατα, το Κράτος αποζημίωσε τους ιδιοκτήτες του καταστήματος με 37 εκατ. δρχ.

Λόγος αυτού του σχολίου όμως, δεν είναι η είδηση της κρατικής αποζημίωσης αυτής καθεαυτής. Λόγος είναι η στάση του Ριζοσπάστη και του ΚΚΕ απέναντι στο γεγονός. Κάποιοι μπορεί να παραξενεύονται ακόμη όταν βλέπουν επίδειξη γυναικικών από οικρινέζες και αφρικάνες καλλιγραμμές στον τηλεοπτικό σταθμό 902 του Κόμματος. Εμείς όχι. Αλλά στο προκείμενο και όσον αφορά την στάση απέναντι στην συγκεκριμένη είδηση, ο Ριζοσπάστης είναι η μόνη εφημερίδα σε όλα τα φύλλα του Τύπου, συμπεριλαμβανομένου και του αστικού, που υιοθετεί απευθείας την ερμηνεία της αστυνομίας (ούτε καν τον Συμβούλιο της Επικρατείας) για «μολότοφ και γνωστούς-αγνωστούς». Φαίνεται ότι το Κόμμα συνεχίζει ακάθεκτο την επιθετική του λογική απέναντι στον αυθορμητισμό των πορειών, προκρίνοντας -με απόσταση διαφοράς ακόμη και από αυτόκλητους υπερασπιστές του καθεστώτος- την «φερεγγυότητα» των δυνάμεων καταστολής.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΡΥΒΟΝΤΑΙ ΟΙ...ΟΡΕΞΕΙΣ

Ας κάνουμε μια φράση προς φράση αποσημειολόγηση αποσπάσματος άρθρου της International Herald Tribune της 23ης Ιουλίου που πέρασε:

“Η επικράτηση ολοένα και λιγότερων τραπεζών και η ενδεχόμενη πτώχευση μιας απ’ αυτές, θα μπορούσε να έχει καταστροφικές συνέπειες... (εννοείται ότι ο τρόπος που επιβλήθηκε αυτή η επικράτηση δεν είναι ήδη μια καταστροφική συνέπεια διότι πρόκειται για μια από τις φτωχικές συνέπειες επιβολής των ολιγοπωλίων στα πλαίσια συσσώρευσης του κεφαλαίου. Τα υποκείμενα εδώ είναι το κεφάλαιο, τα αφεντικά, ο καπιταλισμός που θα δέχονταν τις καταστροφικές συνέπειες διότι η επικράτηση ολοένα και λιγότερων τραπεζών είναι ήδη καταστροφική συνέπεια για τους “μικροεπενδυτές” και παραπέρα τους προλετάριους)... Αυτό είναι ένα από τα προβλήματα της παγκοσμιοποίησης, εξαιτίας της οποίας οι αρνητικές επιδράσεις ενός οικονομικού φαινομένου δεν είναι δυνατόν να περιοριστούν στο εσωτερικό της χώρας που το δημιουργήσε... (εντιπωσιακή η κατακλειδα με αναφορά στην παγκοσμιοποίηση ως θεματική των επόμενων προσεχών μας για να πετύχουν τα κόλπα των απανταχού πλέον αφεντικών)... Αντίθετα, με τις οικονομικές κρίσεις του 1997 και 1998, οι κυριότεροι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μοιάζουν να έχουν περιορίσει με επιτυχία τους κινδύνους... (διότι έχουν ήδη κινηθεί προς επιπλέον συγχωνεύσεις καλύτερου τύπου κάποιους χειρισμούς)... Μια από τις ελάχιστες θετικές εξελίξεις των ημερών είναι η συνεχιζόμενη και αποδεδειγμένη πλέον αντοχή του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος... (να μην ανησυχεί κανείς γιατί όλα τα μεγέθη πλέον εμετάλλευσης και καταπίεσης έχουν οργανώσει τις άμυνες και τις αντιστάσεις τους)... Οι απώλειες των επενδυτών, που ανέρχονται σε τρισεκατομμύρια δολάρια από δανεισμό και επισφαλείς επενδύσεις δεν οδήγησαν σε πτωχεύσεις μεγάλων τραπεζών ή επενδυτικών οίκων... (Α! εδώ προσδιορίζονται οι κατευθύνσεις αυτών των κάποιων χειρισμών: στο εξής θα μπορούν να καταστρέφονται οι “επενδυτές” χωρίς να θίγεται ούτε στο ελάχιστο το χρηματοπιστωτικό σύστημα και ως εκ τούτου να αυξάνει τις αντοχές του το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα)...

Μπορεί να αναρωτηθεί κανείς γιατί να ασχοληθούμε με τα έντυπα του νεοφιλελευθερισμού. Μα γιατί είναι η κυρίαρχη ρητορική των ημερών μας...

η μόνη “ποδοσφαιρική πολιτική” που προωθούμε

de te fabula narratur

σχολία-πέρα από την περιπαθή υποκρισία των μικροειδήσεων

ΩΤΑΝ Η ΤΑΞΗ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Ο νέος σχολικός κανονισμός ήρθε να τελειοποιήσει (από την φετινή σχολική χρονιά) τον υπάρχοντα εσωτερικό κανονισμό των σχολείων. Και το επιτυγχάνει, τη στιγμή που επιχειρεί να θέσει ανστηρά όρια στην συμπεριφορά των μαθητών εντός και εκτός σχολείου. Ταυτόχρονα ο νέος σχολικός κανονισμός επιχειρεί να θεμελιωθεί με την απόσπαση της απαιτούμενης συναίνεσης όλων των εμπλεκόμενων στην «εκπαιδευτική διαδικασία». Στο πλαίσιο λοιπόν του σχολείου-πρότυπου που θέλει να κατασκευάσει το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και με βάση τις εξαιρέσεις περι αναβάθμισης του δημόσιου σχολείου (που αποσκοπούν στην μετατροπή του σε χώρο κατάκτησης με σαφή κατεύθυνση τις ανάγκες της παραγωγής), έχει εισαχθεί μια ολόκληρη σειρά από απαγορεύσεις και περιορισμούς στη διάρκεια του σχολικού χωροχρόνου. Από τα συντηρητικά πισωγυρισμάτα -"αντιθετικά" στα πανταχόθεν μεταδιδόμενα καθωσπρέπει προτυπα νεανικού life style- περί απαγόρευσης του καπνίσματος και της χρήσης κινήτων μέχρι και τις υποδείξεις περί ευπρεπών και κόμοιμας εμφάνισης, από την υποχρέωση των μαθητών να προσέρχονται σε εθνικές και θρησκευτικές εορτές μέχρι την μηδενική ανοχή (ένας όρος που φοριέται πολύ τελευταία) απέναντι σε όσους προκαλούν ζημιές στα σχολικά συγκροτήματα, φαίνεται η όξυνση της προστακτικής στα σχολεία.

Πιο πέρα όμως, ενδιαφέρον έχει να δούμε και το πώς προωθείται, πώς επιβάλλεται στις συνειδήσεις ο νέος αυτός κανονισμός και πώς γίνεται πιο αποτελεσματική η εφαρμογή του. "Η διαμόρφωση του κανονισμού λειτουργίας εναπόκειται στον σύλλογο διδασκόντων, στο Δ.Σ. τον σύλλογον γονέων και κηδεμόνων, στους εκπροσώπους της μαθητικής κοινότητας κάθε σχολείου, θα πρέπει όμως να κινείται στο πλαίσιο αρχών που συντάζει το ΥΠ.Ε.Π.Θ." και παρακάτω: "Στις αειρείες περιπτώσεις- παρεκκλίσεων- η κοινότητα της τάξης με τον σύμβουλο καθηγητή και σε συνεργασία με τους γονείς μπορεί να επιχειρήσει παρέμβαση. Στην περίπτωση που αυτή δεν έχει αποτέλεσμα, η ευθύνη μεταφέρεται στο 15μελές μαθητικό συμβούλιο και τέλος στο σύλλογο διδασκόντων". Βλέπουμε λοιπόν ότι για να είναι πιο αποτελεσματικός ένας νόμος, πρέπει να παρουσιάζεται ως συλλογικό εγχείρημα. Στο να συνίσταται η ύπαρξη του δηλαδή, στη όθεν κοινή απαίτηση του από μαθητές, καθηγητές, γονείς, διευθυντές. Μια απαίτηση όμως, που όπως λέει και ο ίδιος ο κανονισμός, πρέπει να κινείται στο πλαίσιο αρχών που συντάζει το υπουργείο (ο γνωστός συγκεντρωτισμός "επιτίθεται" στα "ανανεωτικά σχέδια" περί "αυτόνομων σχολικών μονάδων"). Γιατί τα πλαίσια που θέτει κάθε μορφή εξουσίας, προβάλλονται ως τα πλαίσια που κατοχυρώνουν το «κοινό καλό». Κάτι τέτοιο όμως δεν είναι τίποτε άλλο παρά η κατοχύρωση των συμφερόντων της ίδιας της εξουσίας.

Με βάση λοιπόν την απόσπαση της συναίνεσης από όλους τους φορείς της εκπαιδευτικής διαδικασίας, γίνεται πιο εύκολη και η νομιμοποίηση του κανονισμού στις συνειδήσεις των μαθητών. Ετσι αποφεύγονται πιθανές αντιδράσεις, ενώ δημιουργούνται υπάκουοι και πειθίσιμοι μαθητές- αποδέκτες του κανονισμού. Και όταν κάποιοι τον παραβούν, οι παραπάνω φορείς έχουν φυσικά κάθε νομιμοποίηση να επιβάλλουν όλοι μαζί σχολικές ποινές. Οτι ξεφεύγει από την αστυνομία της σκέψης θα «συλλαμβάνεται» από τα σώματα ασφαλείας καθηγητών, διευθυντών, γονέων, 15μελών και αντίστοιχα.

Μένει να δούμε τις απαντήσεις στις νέες αυτές ασφαλιστικές συνθήκες.

ΠΑΛΙΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ:

ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΙΚΑ

ΠΑΠΑΤΖΙΛΙΚΙΑ ΣΤΑ ΤΑΞΙΚΑ ΜΠΙΝΕΛΙΚΙΑ

Τη δεκαετία του 1980 ο Α. Παπανδρέου εφάρμοσε το εξής σοσιαλιστικό κουτοπόνηρο: κατάργησε το εισιτήριο στα μέσα μαζικής μεταφοράς έως τις 8 π.μ. (της τάξης των 10 δρχ. τότε) και ταυτόχρονα το αύξησε στο διπλάσιο (20 δρχ.) από τις 8 π.μ. και μετά. Αυτή η εκτρωματικής εξυπνάδας κίνηση (πολύ θα το ήθελε να σημαίνει μέτρο υπέρ των εργατών!) που κυρίως χρησιμοποιούσαν λεωφορεία και "ηλεκτρικούς" για να πάνε στις δουλειές τους συνήθως τα χαράματα.

Στην ιλουστράσιόν εκσυγχρονισμένη ελληνική σοσιαλδημοκρατία, ωστόσο, τίποτε από την "καλή" παράδοση δεν πάει χαμένο. Ετσι, σε εφημερίδα της 1ης Αυγούστου που πέρασε μπορούσε κάποιος να διαβάσει:

"Όσον αφορά την μείωση των συντελεστών στην φορολογική μεταρρύθμιση, αυτή θα έχει ως επίπτωση στα δημόσια οικονομικά περίπου 250 δις δρχ. Αυτά τα ποσά όπως εύκολα καταλαβαίνει ο καθένας, δεν υπάρχουν σήμερα, κι ούτε βέβαια μπορούν να χαθούν από τον κρατικό κορβανά. Γι αυτό όπως μαθαίνουμε η κυβέρνηση από τη μια θα κάνει ελαφρύνσεις 250 δις δρχ. Από την άλλη προχωρεί στην αύξηση του ΦΠΑ από 18% σε 19%. Η διαφορά αυτή κατά μια μονάδα θα αποφέρει στη Δημόσιο περίπου τα 250 δις δρχ. που θα χρίσει από τη μείωση των φορολογικών συντελεστών."

Στα παπατζιλίκια μπορείς να εκτονωθείς με παλιά, απλά, λαϊκά και σφριβολόγα μπινελίκια. Μόνο που δεν (σου) φτάνουν...

αντιτρομοκρατική σταυροφορία: από τη Σκύλλα της 11ης Σεπτεμβρίου στη Χάρυβδη της 29ης Ιούνη

...είναι ξεκάθαρο ότι αυτό που ενδιαφέρει τους κυρίαρχους είναι η πρόληψη και καταστολή -με κάθε τρόπο και μέσο- των κοινωνικών αντιδράσεων που θα προκαλέσουν οι επιλογές τους. Η σκλήρυνση λοιπόν της καταστολής έχει μια παγκόσμια ημερομηνία ως νέο σημείο αναφοράς: την 11η Σεπτεμβρίου, μια αφορμή: το πρόσχημα της ασφάλειας και έναν σαφή επαναπροσδιορισμό αυτού που θα λέγαμε «εξωτερική» και «εσωτερική τρομοκρατία».

Η επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου στην καρδιά του παγκόσμιου καπιταλισμού, στο Μανχάταν της Νέας Υόρκης, χρησιμοποιήθηκε από την παγκόσμια κυριαρχία ως πρόσχημα για την όξυνση του κοινωνικού ελέγχου και την περιστολή κάθε ίχνους ελευθερίας. Το χτύπημα στους δίδυμους πύργους αποτέλεσε μεταξύ των άλλων και μια αφορμή στα χέρια των κρατών ανά τον κόσμο, έτσι ώστε να χαράξουν οριστικά -και- στο εσωτερικό τους διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στον λεγόμενο «άξονα του καλού» και τον «άξονα του κακού».

Το προβαλλόμενο δίπολο της κυριαρχίας «*τί με εμάς ή με τους τρομοκράτες*» θέλει να συμβάλει καθοριστικά στο να εισαχθούν παγκοσμίως μια σειρά από «αντι»τρομοκρατικά μέτρα που ενδεχόμενα να ξεπερνούν κατά πολύ τα «τυφλά χτυπήματα του Ιερού Πολέμου», και προσανατολίζονται πολύ περισσότερο σε κάθε μορφή αντικαθεστωτικής πρακτικής. Τα έκτακτα στρατοδικεία στις Η.Π.Α. και οι φυλακές-φρούριο του Γκουαντανάμο στήθηκαν ως σημείο αναφοράς στην γενικευμένη προοπτική να ενοχοποιηθούν και να εξοντωθούν όχι μόνο οι (θρησκευτικοί) πολέμιοι των Η.Π.Α. αλλά πολύ περισσότερο να «παραδειγματιστούν» και να «αφανιστούν» όλες οι μορφές κοινωνικών αντιστάσεων. Οι κυρίαρχοι του κόσμου, με το πρόσχημα της «ασφάλειας» -το οποίο φυσικά σχετίζεται μόνο με την δικιά τους ασφάλεια- θέλησαν να νομιμοποιήσουν κοινωνικά τα ολοκληρωτικά τους μέτρα. Και είναι σίγουρο ότι το ύψος και ο όγκος των μέτρων αυτών είναι δυσανάλογος σε σχέση με αυτό που θα ονομαζόταν «ενοπλη πάλη στις μέρες μας. Είναι ξεκάθαρο ότι αυτό που ενδιαφέρει τους κυρίαρχους είναι η πρόληψη και καταστολή -με κάθε τρόπο και μέσο- των κοινωνικών αντιδράσεων που θα προκαλέσουν οι επιλογές τους. Η σκλήρυνση λοιπόν της καταστολής έχει μια παγκόσμια ημερομηνία ως νέο σημείο αναφοράς: την 11η Σεπτεμβρίου, μια αφορμή: το πρόσχημα της ασφάλειας και έναν σαφή επαναπροσδιορισμό αυτού που θα λέγαμε «εξωτερική» και «εσωτερική τρομοκρατία».

Στην Ελλάδα, η έκρηξη του πυροκροτητή στις 29 Ιούνη στον Πειραιά, ήταν η αφηρητή επιτάχυνση της εγχώριας αντιτρομοκρατικής επιχείρησης, η οποία είχε ήδη ξεκινήσει με την ψήφιση του γνωστού τρομονόμου. Η επιχείρηση αυτή πήρε τα χαρακτηριστικά μιας γενικευμένης -στρατιωτικής και ιδεολογικής- επίθεσης του κράτους, όχι μόνο ενάντια στις ένοπλες πολιτικές ομάδες αλλά και σε όλες τις εναντιωματικές σ' αυτό δυνάμεις μέσα στο πλαίσιο του κοινωνικοταξικού ανταγωνισμού. Η στρατιωτική πλευρά της επίθεσης προβλήθηκε με άκρως θεαματικό τρόπο. Οι αστυνομικές και δικαστικές επιχειρήσεις που ακολούθησαν την έκρηξη της 29ης Ιούνη είχαν σαφή στόχο την καταστολή, τις συλλήψεις και τις δίκες όχι μόνο ανθρώπων που κατηγορήθηκαν ότι σχετιζόνταν με την *Ε.Ο. 17 Νοέμβρη* αλλά και τις δίκες ενάντια σε ένα «αφαιρετικό» πλήθος «υποστηρικτών» της, ενός βολού περίγυρου, που κάλλιστα θα μπορούσε να περιλάβει ανθρώπους με τους οποίους το κράτος είχε πολιτικά «προηγούμενα».

Αυτό όμως προσδιορίζει και την «ιδεολογική» πλευρά της επίθεσης της Κυριαρχίας που έχει να κάνει με σύσσωμη τη συστράτευση των δυνάμεων της όχι μόνο ενάντια στην *Ε.Ο. 17 Νοέμβρη* αλλά και απέναντι σε κάθε εστία ρήξης και κάθε αντικαθεστωτική δράση. Οι δηλώσεις εξάλλου του υπουργού της ελληνικής αντιτρομοκρατίας είναι χαρακτηριστικές: «*Χαράξαμε μια συνολική στρατηγική στο κέντρο της οποίας ήταν η διαπίστωση ότι έπρεπε πλέον να πάμε σε μια ιδεολογική και πολιτική αντιπαράθεση με τις*

τρομοκρατικές οργανώσεις... Είχαμε ήδη δημιουργήσει ένα πλαίσιο ασφυκτικής πίεσης στην τρομοκρατία, γιατί πλέον υπερέιχαμε πολιτικά. Είχαμε μεταστρέψει την κοινή γνώμη, αλλά ταυτόχρονα είχαμε διαμορφώσει ένα ισχυρό αίσθημα αυτοπεποίθησης των διοικητικών αρχών».

Με αφηρητή την υπόθεση της *Ε.Ο. 17 Νοέμβρη* επιχειρήθηκε και επιχειρείται ένα «πολιτικό-ιδεολογικό τσουβάλισμα» και μια γενικότερη δαιμονοποίηση όλων των κοινωνικοταξικών αντιστάσεων (και ιδιαίτερα αυτών που εμπεριέχουν αντισυναινετικά και ρηξιακά χαρακτηριστικά). Και για να πραγματοποιηθεί φυσικά κάτι τέτοιο, είναι αναγκαία -και εδώ- η ομηρία της κοινωνίας μπροστά στο ψευδοδίλημα των εξουσιαστών: «*τί με εμάς ή με τους τρομοκράτες*». Οι εκατοντάδες προσαγωγές στην Ασφάλεια, ατόμων του ανρχικού-αντιεξουσιαστικού χώρου μετά την πορεία της 1ης Οκτώβρη, ενάντια στην τρομοκρατία του κράτους και των Μ.Μ.Ε., δείχνουν ξεκάθαρα τις διαθέσεις του κράτους για την εξουδετέρωση όλων των αντιπάλων του και όχι μόνο της *Ε.Ο. 17 Νοέμβρη*.

Αξιοσημείωτη είναι και η συμβολή των ΜΜΕ στην ιδεολογική αυτή εκστρατεία. Τα ΜΜΕ λειτουργήσαν ως ο πιο προωθημένος μίαντας μεταβίβασης των επίσημων κρατικών σχεδιασμών (απεμπολώ-

ντας τις γνώριμες ρητορείες τους περί "πλουραλισμού και ανεξαρτησίας") στο να καλλιεργηθεί και να νομιμοποιηθεί τελικά ένα κλίμα κοινωνικού καφιεδισμού και καχυποψίας, ενώ ταυτόχρονα ανέλαβαν να στήσουν τηλεοπτικά εδάφια προωθώντας έτσι την διαπόμπευση ανθρώπων αλλά και την συκοφάντηση και διαστρέβλωση ιδεών και αντιλήψεων.

Στα πλαίσια της ιδεολογικής αυτής επίθεσης, η κυρίαρχη ιδεολογία χρησιμοποιεί 3 βασικά επιχειρήματα. Επικαλείται λοιπόν την αξία της ανθρώπινης ζωής, το παράλογο της χρήσης βίας και την προάσπιση της δημοκρατίας, με βασικό στόχο την αποπολιτικοποίηση και αποϊδεολογοποίηση των ένοπλων πολιτικών ομάδων στο όνομα της ασφάλειας, της ομαλότητας και της κοινωνικής γαλήνης. «*Είναι σαφές ότι ορισμένοι θέλουν να πολιτικοποιήσουν την υπόθεση και να εμφανίσουν τους τρομοκράτες ως επαναστάτες και αγωνιστές. Ε, λοιπόν, δεν είναι. Είναι φονιάδες και ληστές*» κρούγαζε ο υπουργός τύπου. «*Σε ένα δημοκρατικό*

πολίτευμα, αυτοί που δολοφονούν και ληστεύουν δεν είναι τίποτα περισσότερο από κοινοί εγκληματίες. Είναι δολοφόνοι και ληστές ...» συμπλήρωνε αγανακτισμένη η εκπρόσωπος κίνησης δίδην λαϊκής αγανάκτησης. **«Όποιος δολοφονεί και ληστεύει σε συνθήκες δημοκρατίας είναι μόνο ληστής και δολοφόνος και τίποτε άλλο. Και δεν δικαιούται ούτε την επείκειά ούτε τα ελαφρυντικά του κοινού εγκληματία...»** κραύγαζε και ο δημοκράτης πρόεδρος του δικηγορικού συλλόγου Αθηνών. Σύσσωμη λοιπόν η κυριαρχία προσπαθεί να παρουσιάσει τα μέλη των ένοπλων πολιτικών ομάδων ως στυγνούς εγκληματίες, δολοφόνους και ληστές για να ακυρώσει την πολιτικότητά τους.

Αυτή η τακτική, όμως, συναντά εμπόδια, αφού το γεγονός και μόνο ότι το ίδιο το κράτος φυλακίζει τους κατηγορούμενους σε ειδικά κελιά και τους κρατά υπό ειδικές συνθήκες, προσδιορίζει αναταρακτικά πολιτικά χαρακτηριστικά ενός μηχανισμού απέναντι σε ένα γεγονός με κατάδηλη πολιτικότητα. Δεν είναι τυχαίο το καθεστώς απομόνωσης από τους υπόλοιπους κρατούμενους, όπως δεν είναι τυχαίο ότι στήθηκε μια γιγαντιαία και καλά μελετημένη επιχείρηση για την φαλκίδευση της επιχειρηματολογίας των ένοπλων πολιτικών ομάδων. Μια επιχείρηση η οποία ξεκινάει από τους μηχανισμούς προπαγάνδας -που έπρεζαν τα μέγιστα στο να διαμορφωθούν και να νομιμοποιηθούν κοινωνικά όλες αυτές οι «ειδικές συνθήκες»- και φτάνει μέχρι τον τελευταίο «ειδικό μπάτσο».

Ας πάρουμε όμως ένα-ένα τα προαναφερόμενα επιχειρήματα της κυριαρχίας:

Όσον αφορά την προβαλλόμενη **«αξία της ανθρώπινης ζωής»**, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η ανθρώπινη ζωή ήταν ανέκαθεν υποβαθμισμένη μέσα σε μια κοινωνική οργάνωση βασισμένη στην ιεραρχία και την πειθαρχία που η Εξουσία επιβάλλει. Αυτοί που τώρα εξαιρούν-εκθειάζουν την αξία της ανθρώπινης ζωής, είναι αυτοί που προσθούν και ευθύνονται για τις ανισότητες, τους διαχωρισμούς, τους αποκλεισμούς, τους μικρούς και μεγάλους καθημερινούς θανάτους. Από τον τρόπο που είναι φτιαγμένη η πόλη, από την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το περιβάλλον, από την ποιότητα διατροφής και τόσα άλλα, αποδεικνύεται ποιοι είναι αυτοί που απαξιώνουν την ζωή. Αν δούμε μάλιστα τους πολυάριθμους θανάτους «τύπου» Πετρόλα και Μότορ Σιλ, τους πρόσφατους θανάτους στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη και στο ολυμπιακό χωριό, τους καθημερινούς θανάτους προσφύγων και μεταναστών, αντιλαμβανόμαστε την αξία που έχει η ανθρώπινη ζωή για τα αφεντικά. Απέναντι λοιπόν στις ψευδοαισθησίες της Εξουσίας, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι είναι πιο κωδαία και κινική η αποξίωση της ζωής όταν είναι θεσμιζόμενη.

Όσον αφορά την επίκληση εκ μέρους της κυριαρχίας του **«παράλογου της χρήσης βίας μέσα σε ένα δημοκρατικό**

πολίτευμα», η επίκληση αυτή ακυρώνεται την στιγμή που το ίδιο το κράτος έχει θεμελιωθεί και έχει επιβληθεί στην κοινωνία με τη βία. Αυτή η θεμελίωση της κρατικής βίας έχει επιτευχθεί και έχει νομιμοποιηθεί στο όνομα της «αυτοπροστασίας της κοινωνίας». Είναι σημαντικό όμως να καταλάβουμε -με δόση τα ιστορικά πεπραγμένα- ότι η νομιμοποίηση αυτή δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια αυτόκλητη νομιμοποίηση της ισχύος του κράτους πάνω στην κοινωνία. Σε αυτή τη λογική βασίζεται και η δημοκρατική βία: αμετάκλητες και διαρκώς διευρυνόμενες υποχρεώσεις με ταυτόχρονη περιστολή των όποιων δικαιωμάτων, μια διαδικασία στην οποία συναντιούνται διώξεις, βασανισμοί, εκπυρσοκροτήσεις όπλων και εξοστρακισμένες σφαίρες, μαύρη εργασία, απελάσεις, θητεία, έξυπνα όπλα, μπλόκα στους δρόμους... Αλλά και σε αυτή τη λογική βασίζεται η συνθήκη του ελέγχου και της απειλής χρήσης βίας από τους μηχανισμούς τους κράτους: κάμερες, δορυφορικές παρακολουθήσεις, επιστρατεύσεις, δυνατότητα χρήσης του στρατού στη θέση της αστυνομίας...

Συνοψίζοντας, η βία είναι αναπόσπαστο χαρακτηριστικό ενός αδιάκοπου κοινωνικοταξικού ανταγωνισμού. Δεν είναι καθόλου «παράλογο» όπως προτάσσει το καθεστώς. Είναι σαφές ότι η κυριαρχία υπερασπίζεται και προστατεύει τα συμφέροντά της και με τη βία. Συνεπώς, είναι εκ φύσεως αδύνατο να υπάρξουν κάποια πλαίσια και κάποια όρια στη βία που θα χρησιμοποιήσουν αυθόρμητα ή κατ'επιλογήν, ένα άτομο ή μια ομάδα για να υπερασπιστούν και να προστατεύσουν τη ζωή ή τα «συμφέροντα» τους τη στιγμή που αυτά θίγονται από τις εκάστοτε επιλογές των κυρίαρχων.

Τέλος, όσον αφορά το επιχειρήμα **γύρω από την πρό-οψηση της δημοκρατίας**, η κυριαρχία προσπαθεί να κεντράρει στον ισχυρισμό ότι η «μειοψηφία» δεν μπορεί να επιβάλλει τις απόψεις της πάνω στην «πλειοψηφία». Υπάρχει, βέβαια, το κατεξοχόν παράδοξο αυτού του ισχυρισμού μια και οι ίδιοι οι κυρίαρχοι αποτελούν ποσοτικά μια αισχρή μειοψηφία απέναντι στην πλειοψηφία της κοινωνίας. Μπορούν όμως με την κατασκευή της συναίνεσης, τους διαμεσολαβητικούς μηχανισμούς και τη συστηματική διαστρέβλωση της Ιστορίας και της πραγματικότητας να διαμορφώνουν πλειοψηφίες με πλαστή συνείδηση. Και να τις επικαλούνται...

«...Συγγνώμη, αλλά χάνετε το δάσος όταν μιλάτε για καθεμία οργάνωση ξεχωριστά. Εδώ μιλάμε για την Τρομοκρατία, ένα ενιαίο δέντρο που κλαδιά του είναι όλες οι οργανώσεις, όλες ανεξαιρέτως...»

Είναι γεγονός ότι δεν είναι αθώες οι αυτονότες αναγωγές σε μια γενική έκφραση: «ένοπλος αγώνας», όταν αυτή θέλει να ομογενοποιήσει κάθε πολιτική ομάδα που επιλέγει την ένοπλη δράση με σαφείς και ιδιαίτερους -ωστόσο, για την καθεμιά- πολιτικούς προσανατολισμούς, στόχους και επιδιώξεις. Το ζήτημα της ένοπλης αντιπαράθεσης με το καθεστώς, επικεντρώνεται από την ίδια την καθεστωτική γλώσσα σε μια βία χωρίς νόημα και περιεχόμενο ή σε μια βία με ένα ομογενοποιημένο εγκληματοκεντρικό περιεχόμενο, με το έγκλη-

μα να οριοθετείται κάθε φορά σύμφωνα με τη λογική της εξουσίας. Έτσι, η αναφορά στο «ενιαίο δέντρο» είναι ένας συγκεκριμένος και όχι τυχαίος τρόπος με τον οποίο το κράτος προσεγγίζει ένα δικό του -και σίγουρα όχι κοινωνικό- πρόβλημα. Μια κοινωνία που, όπως είναι φυσικό επόμενο, η ίδια εφευρίσκει και επιλέγει κάθε φορά τους τρόπους αντίστασης και άμυνας της απέναντι στις αδιακόπτες και εντεινόμενες επιθέσεις του κράτους και των αφεντικών. Δεν είναι λοιπόν οι εκμεταλλεζόμενοι και καταπιεσμένοι αυτοί που θα αποκλείσουν οποιοδήποτε μέσο αγώνα από την αντιπαράθεσή τους με ένα αδίστακτο και καταπιεστικό καθεστώς. Η όποια κριτική κοινωνική στάση και θέση συγκροτείται και αφορά τις επιλογές των ένοπλων πολιτικών ομάδων, οφείλει να αναγνωρίζει και να κατανοεί τα πολιτικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά με τα οποία εισάγονται αυτές -και ταυτόχρονα εισάγονται- στο κοινωνικό πεδίο. Και φυσικά, οι αναρχικοί, ως φορείς μιας κοινωνικοπολιτικής αντίληψης που αποβλέπει στην κοινωνική απελευθέρωση, συγκροτούν την κριτική τους στάση με βάση το κατά πόσο κάθε είδους δράση -ένοπλη ή μη- οξύνει ή όχι τον κοινωνικό και ταξικό ανταγωνισμό μέσα στην συγκεκριμένη κάθε φορά συγκυρία.

Τα ψευτοδιλήμματα του τύπου «με τη δημοκρατία ή με την τρομοκρατία» και οι διπλώσεις νομιμοφροσύνης και αποκήρυξης της βίας, που απαιτεί το καθεστώς με ιδιαίτερα επιτακτικό τρόπο σε αυτή την ιστορική συνθήκη, αφορούν υποτακτικές και όχι ελεύθερες συνειδήσεις. Δεν αναγνωρίζουμε κανενός άλλου είδους τρομοκρατία πέραν αυτής του Κράτους που με την θεσμοθετημένη βία των μηχανισμών του καθορίζει, κατασκευάζει, εκμαιεύει και εκβιάζει κοινωνικές «επιλογές».

Όσον αφορά τον χώρο των κοινωνικών αντιτάσεων, υπάρχει μια γενική αναφορά στην Αριστερή Σκέψη που εκκινεί από τον Διαφωτισμό, θέλει να περιλαμβάνει όλες τις αντιλήψεις ενάντια στον πολιτικό αυταρχισμό, την οικονομική εκμετάλλευση και τον θρησκευτικό σκοταδισμό και να δημιουργεί μια ενοποιητική εντύπωση, μια σαφή βάση αναφοράς για ενδεχόμενα πολιτικά μέτωπα και συμμαχίες με τελικό στόχο πάντα τη διαχείριση της κεντρικής εξουσίας. Ωστόσο, η ίδια η Ιστορία έχει αναδείξει και καταδείξει τις ασυμβίβαστες διαφορές και τα ανταγωνιστικά περιεχόμενα μεταξύ των αντιεξουσιαστικών-αναρχικών εγχειρημάτων και των αριστερών-αριστεριστικών κομματικών προβολών αυτής της αντίληψης. Είναι επόμενο, οι ίδιες αγεφύρωτες αξιακές διαφορές πολιτικών και κοινωνικών περιεχομένων και στοχεύσεων να ισχύουν και στο προκείμενο μεταξύ των αναρχικών και της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη. Τέτοιες αξιακές και ως εκ τούτου καθοριστικές διαφορές αποτελούν, μεταξύ των άλλων, και οι αντιλήψεις τους ότι μόνο γύρω από την Εξουσία αλλά και γύρω από την ίδια την έννοια της Πολιτικής.

Από τη μια μεριά βρίσκονται όλες οι αποχρώσεις της Αριστεράς που αποδέχονται τη δομή και την ύπαρξη της Κρατικής Εξουσίας και αποβλέπουν σε μία «κόκκινη»-εργατίστικη διαχείριση της

Από την άλλη μεριά βρίσκονται οι αναρχικοί και οι αντιεξουσιαστές που δοκιμάζουν άμεσα το πρόταγμα της Αυτοοργάνωσης και εναντιώνονται σε κάθε είδους Ιεραρχία και Εξουσία, θεωρώντας αυτές τις τελευταίες όχι μόνο ασυμβίβαστες με κάθε έννοια Ελευθερίας, αλλά και αιτίες της ατομικής και κοινωνικής καταπίεσης. Σε ότι αφορά τα ζητήματα γύρω από την έννοια της πολιτικής, δεν είναι τυχαίο ότι είμαστε μπροστά σε μια εννοιολογική της μετάλλαξη μέσα στην Ιστο-

ρία, στην οποία έχει λόγο και η Αριστερή Σκέψη. Αν κάποτε πολιτική σήμαινε τη συμμετοχή στις κοινές υποθέσεις, σήμερα σημαίνει απλά και μόνο την τεχνική και τις τακτικές κατάληψης και διαχείρισης της εξουσίας: τον τρόπο να διαχειρίζεται κάποιος τις τύχες άλλων ανθρώπων. Η αναρχική και αντιεξουσιαστική θεώρηση -εμπνέεται από- και- αποβλέπει στην «πρώμη» ιστορικά και αυθεντική εκδοχή της έννοιας της πολιτικής, στην αυτο-θέωση της κοινωνίας, στην αδιαχώριστη και αδιαμεσολάβητη οργανική συμμετοχή του ατόμου σε ζωντανές κοινωνικές διεργασίες.

Εντοπίζοντας και ξεδιαλύνοντας τις παραπάνω ουσιαστικές διαφοροποιήσεις γίνονται κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους δεν μπορούμε να προσδώσουμε στην Ε.Ο. 17 Νοέμβρη κοινωνικά απελευθερωτικά χαρακτηριστικά και να αντιληφθούμε τα μέλη της ως κοινωνικούς αγωνιστές. Η ίδια η δράση της συγκεκριμένης οργάνωσης, όλα αυτά τα χρόνια, είχε καθαρά πολιτικό χαρακτήρα, με την έννοια της πολιτικής ως αποδοχής της ετεροδιαχείρισης της κοινωνίας, έστω και ως «αναγκαίο κακό», επικαλούμενη πολλές φορές την κοινωνία ως μια «λαϊκή μάζα» από την οποία αντιλούσε αυτονόητη νομιμοποίηση, χωρίς όμως να προκρίνει την εισαγωγή μέσα στα ανθρώπινα μεγέθη αυτής της «μάζας» απελευθερωτικά χαρακτηριστικά. Δεν είναι τυχαίο ότι έφτασε ακόμη και στο σημείο να θεωρεί εαυτήν ως ένα είδος ένοπλης αντιπαλεύσεως που με τις πρακτικές και τις στοχεύσεις της επιχειρούσε να λειτουργήσει διορθωτικά στις καθεστωτικές επιλογές (βλ. αναφορές στην λούμπεν μεγαλοαστική τάξη).

Ωστόσο, ειδικά μέσα σε αυτή την συγκυρία του ξετιλίγματος των ολοκληρωτικών σχεδιασμών στο όνομα της «ασφάλειας» και της «αντι-τρομοκρατικής» δράσης της κυριαρχίας, κανείς από τις γραμμές των καταπιεσμένων δεν μπορεί να θεωρήσει την Ε.Ο. 17 Νοέμβρη ούτε κοινωνικό πρόβλημα ούτε και ταξικό εχθρό.

Βέβαια, είναι άλλου είδους ζήτημα η υπεράσπιση της ύπαρξης των πολιτικών χαρακτηριστικών της οργάνωσης, κόντρα στις συκοφαντίες και την προπαγάνδα της κυριαρχίας που επιδιώκει να παρουσιάσει τους διωκόμενους γι' αυτή την υπόθεση ως παρανοϊκούς ήπστες και εγκληματίες. Οι διαφορές που μπορεί να εμφανίσει κανείς από τη μεριά της κοινωνικής-απελευθερωτικής αντίληψης είναι πολλές και πιθανόν αγεφύρωτες, αλλά η πραγματικότητα είναι μια: τα κίνητρα της δράσης αυτών που ήδη έχουν αναλάβει τις «ευθύνες» τους έχουν ξεκάθαρα ιδεολογικό και πολιτικό χαρακτήρα. Από 'κει και πέρα οι όποιες πολιτικές διαφορές υπάρχουν, αφορούν έναν διάλογο μεταξύ αγωνιζόμενων που δεν μπορεί να ορίζεται μέσα σε πλαίσια που θέτει η κυριαρχία: τα κριτήρια της αντιτρομοκρατικής σταυροφορίας, οι προταγές των αναρχικών, η υπεραξία της πολιτι-

κής ηγεσίας, τα τηλεοπτικά παράθυρα, η απομόνωσή σε «ειδικές συνθήκες κράτησης», τα λευκά -ή μη- κελιά. Η зоφερή κοινωνική πραγματικότητα που διαμορφώνεται, από το περασμένο καλοκαίρι, με αφορμή την εξάρθρωση της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη, αφορά πλέον κάθε αντικαθεστωτική κίνηση και δράση.

Ως αναρχικοί, στεκόμαστε αλληλέγγυοι τόσο σε όλους όσοι αντιπέονται και αγωνίζονται ενάντια στο κράτος και σε κάθε μορφή εξουσίας, όσο και σε αυτούς που υφίστανται την καταπίεση. Σε ότι αφορά την συγκεκριμένη οργάνωση, δεν μπορούμε να σταθούμε αλληλέγγυοι στο βαθμό που αυτό σημαίνει και πολιτική κάλυψη των όποιων επιλογών της. Δεν θα γινόταν, έτσι κι αλλιώς, για λόγους τακτικής και συγκυρίας να παραμερίσουμε και να αρνηθούμε τις αξίες και τα αντιξουσιαστικά μας προτάγματα, επιτρέποντας στην κυριαρχική προπαγάνδα να μας επιβάλλει αυτή μια στρατηγική που αν θα την ακολουθούσαμε, θα εναντιωνόμασταν στις αξιακές μας θέσεις. Τη στιγμή που η κυριαρχία καράσσει διαχωριστικές γραμμές και οριοθετεί η ίδια τα μέτωπα με τον τρόπο που την συμφέρει: «με τη δημοκρατία ή με την τρομοκρατία», δεν θα πέσουμε στην παγίδα να αποδεχτούμε προκαθορισμένες κατηγοριοποιήσεις. Η όλη ιστορία, άλλωστε, διεδραματίζεται πολύ πιο πέρα από τα ασπρόμαυρα ψευδοδileμματα της κυριαρχίας.

Όπως δεν μπορούμε να «ισουβαλιζόμαστε» τόσο διαφορετικά μεταξύ τους περιεχόμενα, ένοπλου ή μη, αγώνα, έτσι δεν μπορούμε και να ομογενοποιούμε τις διαφορετικές στάσεις πολιτικότητας και ήθους που εκφράζονται από τους εγκλειστούς στον Κορυδαλλό για την υπόθεση της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη. Και είναι γεγονός ότι ακόμα και οι ίδιοι οι κρατούμενοι δεν κρατάνε ενιαία στάση.

Στεκόμαστε, ωστόσο, αλληλέγγυοι σε όλους όσοι από αυτούς εναντιώνονται και αντιπέονται στις «ειδικές συνθήκες» κράτησής τους, γεγονός που δεν αφορά φυσικά μόνο τους ίδιους αλλά δημιουργεί και ένα «προηγούμενο» για οποιονδήποτε αμφισβητεί ήδη ή από δω και στο εξής πρόκειται να αμφισβητήσει έμπρακτα την έννομη τάξη του κράτους και των αφεντικών. Αλλωστε, όσο και να «κραυγάζει» η κυριαρχία για το αντίθετο, είναι ολοφάνερο πλέον πως το ζήτημα γι' αυτήν είναι η παραδειγματική τιμωρία όσων την αντιπαλεύουν.

Ένας αγώνας ενάντια στις φυλακές και σε όλα τα κελιά, είτε λευκά είτε «κανονικά», όχι μόνο συμπεριλαμβάνει τους συγκεκριμένους ανθρώπους -που διώκονται για την συμμετοχή τους στην Ε.Ο. 17 Νοέμβρη- αλλά και εναντιώνεται στη νέα συνθήκη ποινικοποίησης των κοινωνικών αγώνων και εγκληματικοποίησης της αδιαμεσολάβητης, αντιθεσμικής και ρηζιακής δράσης.

Είναι γεγονός ότι οι καινούργιες συνθήκες που διαμορφώνει η αντιτρομοκρατική πολιτική του κράτους έχουν μετατοπίσει ήδη τα όρια της αντισυναινετικής ρητορείας πολλών αριστερών πολιτικών οργανώσεων. Η δικτατορική επιτακτικότητα του διλήμματος «με τη δημοκρατία ή με την τρομοκρατία» και η κοινωνικά νομιμοποιημένη αποφασιστικότητα των μηχανισμών ελέγχου και καταστολής, έχουν αναγκάσει παραδοσιακούς αριστερούς πολιτικούς σχηματισμούς καθώς και «προοδευτικές προσωπικότητες» να δηλώσουν αποστασιοποίηση από πρακτικές της πολιτικής παραβατικότητας. Ο φόβος της πολιτικής περιθωριοποίησης μετατοπίζει τις πολιτικές θέσεις μέσα στα «φιλόξενα» όρια του δημοκρατικού εκσυγχρονισμού, κάνοντας μόδα τον απορτουτισμό στα «μιστρά του αμφισβήτησης».

Προφανώς, αφού τελειώσει η επανοδιαμόρφωση των γραμμών της συναινετικής στρατηγικής της κυριαρχίας στο κοινωνικό πεδίο, όλοι όσοι θα έχουν επιλέξει την άρνηση της συναίνεσης θα έχουν θέσει και εαυτούς μέσα στην αρμοδιότητα των άρθρων του ποινικού κώδικα. Στόχος θα είναι όλοι οι οργανωμένοι ή αυθόρμητοι τολμητές αντίστασης, όλοι οι ανυπότακτοι νεολαίοι, άνεργοι/ες και εργαζόμενοι/ες, «μαύροι» ή «λευκοί», όλοι/ες οι ανεξέλεγκτοι/ες από τους μηχανισμούς καταστολής και πολιτικής και κοινωνικής διαμεσολάβησης. Στόχος της δημοκρατίας θα είναι «πάντα το κεφάλι, το μυαλό» αν και το πρόσχημα θα είναι μια κάποια παραβατική χειρονομία, η παράβαση κάποιας άρθρου του ποινικού κώδικα. Ενός ποινικού κώδικα που με αντιτρομοκρατικούς και διορκείς προσθήκες έχει ανοίξει τόσο, ώστε να συμπεριλαμβάνει κάθε ανεπιθύμητη πολιτική και κοινωνική συμπεριφορά.

“Έχω πολλές φορές εκφράσει την πεποίθησή μου ότι η παρουσία της τηλεόρασης στις δικαστικές αίθουσες επιδρά στη συμπεριφορά των παραγόντων της δίκης. Η πράξη έδειξε ότι, όταν οι διαδικασίες βρίσκονται “υπό το μάτι” της βιντεοσκόπησης και μετάδοσης της δίκης,

δημιουργείται ψυχική φόρτιση στους διαδίκους, στους μάρτυρες,

στις δικηγόρους αλλά και στους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ομαλή διεξαγωγή της δίκης”.

(Φ. Πετσάλνικος, υπουργός δικαιοσύνης, “Ε” 10.11.02)

Η “δημοσιότητα” λοιπόν -για τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης προφανώς κρατικής πολιτικής που αφορά τον αποκλεισμό του πολιτικού λόγου στη δίκη της 17Ν- περιορίζει τις δυνατότητες της στις δικαστικές αίθουσες. Δια στόματος υπουργού δηλώνεται ένα αιταπόδεικτο δείγμα απλής λογικής για την χειραγωγική (διατηρούμε το άμεσο νόημα της δήλωσης του) δύναμη των ΜΜΕ. Εμείς δεν έχουμε παρά να συμφωνήσουμε μαζί του όσον αφορά την γενικευμένη χειραγωγική λειτουργία των Μέσων αλλά όχι και να την περιορίσουμε στα όρια μιας δίκης. Ας προσεγγίσουμε όμως, την μια πλευρά των “διαδίκων”, αυτήν των συλληφθέντων ως μελών της 17Ν κι ας προσεξούμε το πολιτικό τους πρόσωπο έτσι όπως φωτίζεται από τους εκτυφλωτικούς προβολείς της διαμεσολάβησης.

Κάθε πόλεμος βασίζεται στην πανουργία. Συνεπώς, όταν μπορείς, προσπολήσου ανημετορία. Όταν είσαι δραστήριος, προσπολήσου τον αδρανή. Όταν βρίσκεσαι κοντά, κάντο να φαίνεται πως είσαι μακριά. Όταν είσαι μακριά, δείξε πως βρίσκεσαι κοντά. Πρόσφερε στον εχθρό ένα δόλωμα για να τον παραπλανήσεις.

(Σουν Τζου, η τέχνη του πολέμου, περίπου 500 π.χ.)

αλλά και
Στο Μιλάνο ένοιωθα μόνος, απόφεινα οποιαδήποτε γνώριμα. Μου φαινόταν εχθρική πόλη. Κάθε μου ενέργεια καθοριζόταν πια απ’ αυτό που είχα γίνει. Έλεγχα τα πάντα, ακόμα και το πώς θα ντινομαι, πώς θα εμφανιζόμμαι. Ακόμα και με τις γυναίκες, ποτέ δεν δημιουργούσα μια σοβαρή ή μακροχρόνη σχέση. Με τρόμαζε... Ήταν οι απαραίτητες προφυλάξεις που με υποχρέωναν να ζω με αυτόν τον τρόπο.

(Σάντε Νοταρινόλα, η αδύνατη απόδραση, αυτοβιογραφία ενός ένοπλου αντίατη πόλης)

Στην περίπτωση που κάποιος επιλέγει την ένοπλη πάλη, συνήθως απαιτείται έστω και στο ελάχιστο ένας μυστικός σκληρός πυρήνας του ιδιωτικού (η αυθεντική οργάνωση της συνειδησιακότητας του) μέσα σε ένα όχι ανα-

από τις επιλογές του συνωμοτισμού στους προβολείς των διαμεσολαβήσεων

γκαστικά υποκρινόμενο αλλά ίσως και απλά συγκροτούμενο σε δεύτερο επίπεδο ιδιωτικό που προκρίνεται ως το επικρατέστεμο δημόσιο πρόσωπο του.

Η συγκρότηση αυτής της πολιτικότητας γίνεται αντιληπτή μέσα σε μια συγκεκριμένη ισορροπία προσωπικής ζωής. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο πολιτικός λόγος από το βάθος του αναγκαστικού συνωμοτισμού όπου κατοικοεδρεύει - παρακάμπτοντας το πεδίο των σχέσεων στη σφαίρα της καθημερινής ζωής - επενδύει συμβολικές ή και ουσιαστικές πολιτικές πράξεις για να φωτιστεί από τους προβολείς των ΜΜΕ και να ενισχυθεί έτσι την παρεμβατικότητα του στην εκάστοτε κοινωνικοπολιτική συγκυρία. Ο πολιτικός αυτός λόγος είναι συγκροτημένος μέσα σ' αυτήν - και γι' αυτήν - την ισορροπία με την "δημόσια ζωή" και την δεδομένη αποδοχή της διαμεσολάβησης των Μέσων. Το βάθος του μυστικού προσωπικού χωρόχρονου είναι το πεδίο επεξεργασίας και συγκρότησης στόχων και πρακτικών. Μέσα στα πλαίσια αυτού του πολιτικού λόγου, η θέση των ΜΜΕ και η αποδοχή της διαμεσολάβησης τους μπορεί να γίνεται γενικά αποδεκτή ως μια απαραίτητη επιτέλεση της "κοινωνικής ανάγκης για ενημέρωση" - έστω και με τους δεδομένους κυριαρχικούς καπιταλιστικούς αλλοτριωτικούς όρους - αλλά δεν θα πρέπει επομένως να αγριίζει ούτε τα Γεγονότα που δημιουργεί η Οργάνωση ούτε και τα Κείμενα της: η διαμεσολάβηση των Μέσων αρχίζει πέρα από τα όρια του συνωμοτικού χωρόχρονου: η σχέση, έτσι, είναι σε καταλυτικό βαθμό ελεγχόμενη και στενά καθοριζόμενη από τον μυστικό πυρήνα που δημιουργεί κάθε φορά τα γεγονότα: οι προσηρξείες είτε δημοσιοποιούνται είτε όχι: δεν υπάρχει ενδιαμέσος χώρος στα Μέσα που να προσφέρεται για την χαρακτηριστική τους παρέμβαση, νοηματική "εγχείριση" και διαστρέβλωση είτε στα Γεγονότα είτε μέσα στα ίδια τα Κείμενα.

Σε μια κοινωνία όπου ουδείς δύναται πλέον να αναγνωριστεί από τους άλλους, κάθε άτομο καθίσταται ανίκανο να αναγνωρίσει την ίδια του την πραγματικότητα.
(Γκον Ντεμπόρ, η κοινωνία του θεάματος, θέση 217)

Με το δεδομένο της σύλληψης και από τη στιγμή που αυτός ο μυστικός προσωπικός ή ομαδικός χωρόχρονος διαρρηγνύεται, οι προβολείς των Μέσων διαλύουν τα όρια του αποκαθιστώντας κι εκεί τον κυρίαρχο κοινωνικό ρόλο τους πάνω και μέσα στα γεγονότα, πάνω και μέσα στις πληροφορίες και καταγράφοντας μια εκ των πραγμάτων αποδεκτή από τη μεριά τους "συνθηκολόγηση". Κανείς δεν μπορεί να θεωρηθεί, μέσα σ' αυτά τα νέα δεδομένα αλόγιστη τη σχέση του πολιτικού λόγου με τα υποκείμενα του όπως αυτός αρθρώνεται στο συνωμοτικό του παρελθόν.

Όταν το προσωπικό ή στενά ομαδικό μυστικό φωτίζεται από τους προβολείς της κυρίαρχης διαμεσολάβησης

τότε η δημοσιότητα δε μπορεί παρά να περιλαμβάνει μια διαθλασμένη και στρεβλή εικόνα του.

Καθώς διαρρηγνύονται οι κώδικες του συνωμοτισμού, αποδιαρθρώνεται και ο πολιτικός λόγος μια και χάνει την ισορροπία της εκφοράς του. Όχι μόνο αλλάζουν τα δεδομένα της δημόσιας πρόσληψης των γεγονότων αλλά τα ίδια τα γεγονότα είναι διαφορετικά από αυτά που δημιουργούσαν τα υποκείμενα ως ενεργά και μη διακόμενα: τα γεγονότα πλέον που προκρίνονται από το Θεματικό Καθεστώς είναι αυτοί οι ίδιοι ως πρόσωπα και η δικανική τους μοίρα. Χρειάζεται χρόνος για να επανασυγκροτηθεί ο πολιτικός λόγος των έγκλειστων και υπόδικων μια και οι πράξεις που απαιτούνται απ' αυτούς πλέον είναι ακαριαία δημόσιες, άμεσες, αντανακλαστικές, προηγούνται του λόγου τους και υπαγορεύονται από τις κάθε είδους διαμεσολαβήσεις που με τη σειρά τους επαναδιευθετούνται πανηγυρικά πάνω στην (επιμερδή) σύλληψη του μυστικού. Έτσι, ο λόγος που απαιτείται απ' αυτούς να αρθρωθεί δημόσια, ΔΕΝ αφορά ένα πλαίσιο επαναπροσδιορισμού των επιλογών και της τοποθέτησής τους σε αυτή τη συνθήκη ομηρίας τους μέσα στον συγκεκριμένο καπιταλιστικό σχηματισμό, όπως ταυτόχρονα με τη σύλληψη τους άρχισε να συγκροτείται από τους 4.000 κρατούμενους των Ερυθρών Ταξιαρχιών στις αρχές της δεκαετίας το 1980. Ο κάθε κρατούμενος ως μέλος της 17N προσωπικά έχει βρεθεί από την ανωνυμία ξαφνικά στο δημόσιο επίκεντρο με τους πιο δυσμενείς γι' αυτόν όρους: όλο του το παρελθόν διυλίζεται, ληλατείται η προσωπική του ζωή, γίνεται έρμαιο της φιλοσοφίας των celebrities, της "κλειδαρότρυπας", της ανέξοδης ασυδοσίας των χαφιέδων, της "επικοινωνιακής" και "ανακριτικής" πολιτικής της Ασφάλειας. Κι όλα αυτά χωρίς να μπορούσε να ακουστεί ούτε ένας ψίθυρος της οργής του.

Αμφισβημία της πληροφόρησης: είναι συγχρόνως οπαδός και εχθρός του γεγονότος. Καταστρέφει δημιουργώντας και δημιουργεί καταστρέφοντας, γιατί και οι δυο ενέργειες πηγάζουν προς αντίθετες κατευθύνσεις. Η πληροφόρηση χάνει την αξία της με το πέρασμα του χρόνου, ενώ το γεγονός αποκτάει αξία.
(Ρεζίς Νταϊμπρέ, η επιστήμη της επικοινωνίας)

Προς το παρόν αλήθεια υπάρχει μόνο στο παρελθόν: στο λόγο που συνόδευε τις πρακτικές της συνωμοτικής ένοπλης οργάνωσης. Εκεί: στις ισορροπίες που τον συγκροτούσαν. Για τον λόγο που εκλείπεται σήμερα από τους συλληφθέντες ως μέλη της 17N, η αλήθεια σίγουρα αναγνωρίζει κάποια αποσπασματικά της κομμάτια αλλά όλον της τον εαυτό θα τον αναγνωρίσει μόνο μέσα στο χρόνο: τότε που τα υποκείμενα θα έχουν κυριαρχήσει πάνω στη διάβλαση της πραγματικότητας τους όπως διαδραματίζεται στις μέρες μας.

ΜΕ ΣΗΜΑΙΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

Το ότι οι δημοτικές εκλογές χρησιμοποιούνται από τον «κυρίαρχο λαό» κάθε φορά για να «στείλει μηνύματα» στην εκάστοτε κυβέρνηση καταδεικνύει μια καταρχήν απαξίωση τους σε σχέση με τις εθνικές εκλογές. Η ποιότητα αυτής της γενικευμένης απαξίωσης, ωστόσο, δεν είναι παρά μια αδιάφορη προσπέραση του ίδιου του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι δήμαρχοι μπορεί να έρχονται και να παρέρχονται μαζί με τα αλλοπρόσαλλα λεφτούσια των δημοτικών συμβουλίων αλλά κανείς δεν πειθείται να δώσει βάση στην βαρύτητα των αποφάσεων τους. Πρόκειται για μια χαμηλής βαθμίδας πολιτικός που στην ουσία γίνονται για μια χρονική περίοδο θορυβώδεις αρχοντισκοί προβληματικών μηχανισμών, πάτρωνες και νεποτιστές, άλλοτε μαροφιλόδοξοι, άλλοτε πειθήνιοι κομματικοί υπάλληλοι κι άλλοτε και τα δυο μαζί.

Είναι γεγονός ότι ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης έχει σήμερα τόσο συγκεκριμένη εικόνα του ρόλου του ώστε αυτό που επαφίεται στους επιδόξους διαχειριστές του δεν είναι άλλο παρά η ρητορεία της ευθυγράμμισης και το παιχνίδι της σύγκλισης μ' αυτήν τη μονοδιάστατη εικόνα και προοπτική. Ο ευρωπαϊκός δήμος: σύγχρονος και λειτουργικός, απαστράπτων και κατάφωτος,

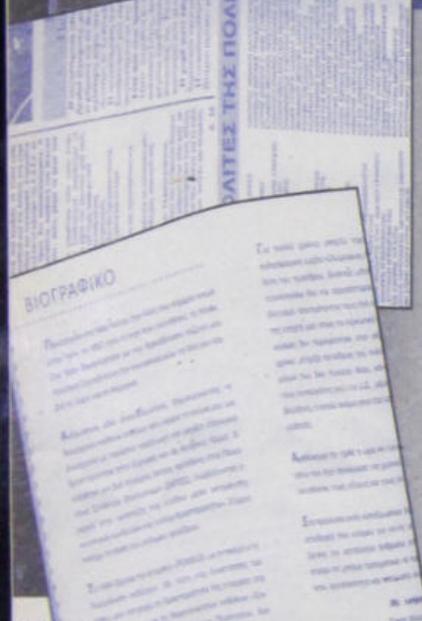
καθαρός και τακτοποιημένος, ανθρωπίνος και κοινωνικά ευαίσθητος, πιστός στις παραδόσεις και καλλιεργημένος, ποιητικός αλλά και πανηγυριώτικος.

Στις εκλογές που πέρασαν το Ίλιο κράτησε τον παλιό του δήμαρχο, οι Άγιοι Ανάργυροι και η Πετρούπολη ξαπόστειλαν τους δικούς τους. Κανείς δεν μπορεί να διακρίνει, ωστόσο, πίσω από αυτές τις επιλογές κάποια ανάγκη για «διατήρηση» ή για «ανανέωση», κάποια σοβαρή επιβεβαίωση ή απόρριψη προγραμμάτων και ιδεολογιών. Ένα δυσσερμίνευτο πλέγμα πολιτικών «μηνυμάτων» προς την κεντρική εξουσία, συνοικιακού πραγματισμού και αναδιάρθρωσης ισχύος των πελατειακών σχέσεων, κι όλα αυτά με διαφορετικές δόσεις συσκευασμένου ανά περιοχή, ίσως μπορέσει να εξηγήσει τα «αποτελέσματα» κι αυτών των δημοτικών εκλογών. Δεν πρόκειται να μπορούμε στον κόπο να ξεμπελέξουμε αυτό το κουβάρι των εκδοχών για έναν βασικό λόγο: ότι ενώ είναι πασιφανείς δεν είναι μέσα στις δυνατότητες μας -ανεξάρτητα από τις προθέσεις μας- να επιβεβαιώσουμε με στοιχεία τις ποιότητες και τις ποσότητες τους κατά περίπτωση, κατά περιοχή, κατά πρόσωπα και συνδυασμούς.

Θα σταθούμε σε μερικές διαπιστώσεις που ενώ έχουν γενικευτικό χαρακτήρα, μπορεί κάποιος να τις διακρίνει με ευκολία και στις δικές μας «εκλογικές» περιπτώσεις. Αυτές οι εκλογές εξελίχθηκαν μέσα σε ένα κλίμα διευρυνμένης κοινωνικής συναίνεσης σε σχέση με τις επιλογές της Εξουσίας (όχι στον αστικό συγκεντρωτικό της χαρακτήρα αλλά στην εκμεταλλευτική και καταπιεστική φύση της δομής της) και αποτέλεσαν μέρος αυτού του κλίματος. Η συναίνεση δεν αφορά, ωστόσο, μόνο τις θεμελιακές αξίες του καθεστώτος αλλά και τα όρια που εξαντλείται ένας διάλογος. Όλοι οφείλουν να γνωρίζουν πού έγκειται η διαφορά ανάμεσα σε μια «κανονική» συζήτηση, η οποία είναι θεμιτή και ενθαρρύνεται, και στην αίρεση, που θίγει την ουσία των πραγμάτων. Εντός των πλαισίων που χαράσσονται με τον τρόπο αυτόν, οι έντονοι διαπληκτισμοί και οι λίβελλοι όχι μόνο γίνονται αποδεκτοί, αλλά είναι και απαραίτητοι για να διατηρηθεί η ψευδαίσθηση μιας δημοκρατικής αντιπαράθεσης. Έτσι, μπορεί να γίνεται καυγάς για τις λακκούβες, το μετρό, τα σιντριβάνια, τους πεζόδρομους, τα γήπεδα, τους παιδικούς σταθμούς και τα ΚΑΠΗ αλλά όχι και για την ουσία, που είναι η ίδια η φύση του μηχανισμού της τοπικής αυτοδιοίκησης:

«Ο σημαντικότερος χρηματοδοτικός πόρος για την ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση είναι οι κρατικές επιχορηγήσεις, που φτάνουν σε ποσοστό έως και 60% των συνολικών τους εσόδων. Το ίδιο προβληματικό παραμένει και το σκέλος των δαπανών, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό των δαπανών των ΟΤΑ καλύπτει τη μισθοδοσία του προσωπικού. Οι υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης έχουν κυρίως περιστασιακό χαρακτήρα. Οι συστηματικά προσφερόμενες υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης από τους ΟΤΑ είναι μόλις το 29% του συνόλου των σχετικών υπηρεσιών. Το 60% περίπου των δήμων παρέχει τουλάχιστον μια σχετική υπηρεσία. Οι κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχουν οι δήμοι αφορούν κυρίως την τρίτη ηλικία, καθώς και τον τομέα του κοινωνικού αποκλεισμού. Πρόκειται για προγράμματα που το μεγαλύτερο ποσοστό της χρηματοδότησης τους είναι εξασφαλισμένο είτε από κεντρική εξουσία είτε από κοινοτικά προγράμματα - η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση παραμένει εξαιρετικά συγκεντρωτική - παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων από κρατικές επιχορηγήσεις (63%), ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος δεν ξεπερνά το 39% - παρουσιάζει αργούς ρυθμούς ανανέωσης και εμπλουτισμού του προσωπικού της (Καθημερινή 1.8.02)

Δεν μας ενδιαφέρει να αρθρώσουμε μια διορθωτική αντίληψη ή να απαιτήσουμε μια έντιμη λειτουργία του θεσμού σε σχέση μ' αυτά τα οποία "επαγγέλλεται" αλλά είναι άκρως καταδεικτικό ότι η συντήρηση του μηχανισμού, το επιμελές λάδωμα των γραναζιών του, το βόλεμα και η διεκπεραίωση

ΜΕΤΑΛΛΟ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 1941-1945	
ΜΕΤΑΛΛΟ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 1967-1974	
ΠΡΟΣΩΝΤΑ	
• Σίλβιο	Γιακωβό Μιχαηλίου Πανεπιστημίου Αμερικής U.S.A.
• Σίλβιο	Ηκασταύο Πανεπιστημίου Αμερικής U.S.A.
• Σίλβιο	Ταχιάς της Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αμερικής U.S.A.
• Γεώργιο	Εργάτη Μιχαηλίου
• Γεώργιο	Ταχιάς Ξαλκί
• Καθηγητής	Ταχιάς Γεωργίου Αμερικής Ε.Τ.Υ.Α.Κ.Τ.Ε.Α.Κ.Ε.Τ.
• Έγκαστο	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝ. ΑΜΥΝΗΣ Προς κ. ΦΩΝΗΤΗ Π. Ανάδοχοι Διδακτορική διατριβή στη Ε.Τ.Υ.Α.
• Έγκαστο	ΕΣΘΙΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ Προς κ. ΦΩΝΗΤΗ Π. Εμπέδωση αναλυτικής προμετρίας Ε.Τ.Υ.Α.
• Έγκαστο	ΓΕΝ. ΠΡΟΫΚΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Προς κ. ΦΩΝΗΤΗ Π.

de te fabula narratur

σχόλια για τα εργατικά «ατυχήματα»

Μια λαϊκή ρήση λέει πως: «πρέπει να γυθεί αίμα στα θεμέλια κάθε γιγαντιαίου για να στερεώσει». Στα ολυμπιακά έργα η λαϊκή σοφία δικαιώνεται με τον πιο τραγικό και μακρόβιο τρόπο. Επτά θάνατοι από την αρχή του 2002, πολλοί περισσότεροι από την αρχή των εργασιών για τους Ο.Α., εδώ και δυο χρόνια και ένας απροσδιόριστος αριθμός καθημερινών τραυματισμών. Από έρευνες που έχουν γίνει σε κάθε 50 μέρες εργασίας στα εργοτάξια των Ο.Α. υπάρχουν περίπου 55 ατυχήματα εκ των οποίων τα 4 είναι θανατηφόρα και τα επόμενα 5 σοβαρά. Κι ενώ τα εργατικά ατυχήματα μοιάζουν να ακολουθούν ρυθμούς γεωμετρικής προόδου, η «εισασθήσια» του κράτους και των αφεντικών δεν φαίνεται να κόπτεται ιδιαίτερα για την αξία της ανθρώπινης ζωής των εργατών και των εργατριών, δεν φαίνεται να ενδιαφέρεται γι' αυτές τις «παράπλευρες» απώλειες, τα θύματα αυτής της τρομοκρατίας. Ετσι κι αλλιώς, δεν είναι καιρός για υπαρκτά δράματα, τουλάχιστον όχι τώρα (ούτε ποτέ βέβαια) που διακυβεύεται το κύρος της χώρας, με ημερομηνίες που πρέπει να «πισωτούν», τους Ο.Α. προ των πυλών, τους εργολάβους να αγωνιστούν μήπως χάσουν κανένα κοινοτικό ευρώ.

για την ατυχία των ατυχημάτων

Άλλωστε, πολλές είναι οι κατασκευαστικές, και όχι μόνο, εταιρείες που δημιουργήθηκαν με την ανάληψη των Ο.Α. από την Ελλάδα και θα πάρουν να υπάκουον μετά τη λήξη τους. Η τυχοδιωκτικότητα που χαρακτηρίζει, έτσι κι αλλιώς, τη λογική των αφεντικών, μαζί με την δίψα για άμεσο κέρδη δημιουργούν έναν εκρηκτικό συνδυασμό, που «σκοτώνει». Επιβεβαιώνοντας τα εγχειρίδια της πολιτικής οικονομίας, του μανάτζμεντ, της διαχείρισης ανθρώπινων πόρων, και αυτές οι εταιρείες, θέλοντας να μειώσουν το κόστος της παραγωγής, το μεταβιβάζουν στο μοναδικό παραγωγικό συντελεστή που μπορούν να διαχειρίζονται τόσο ελαστικά, την εργασία. Σε πραγματικές συνθήκες αυτό μεταφράζεται σε φρενήρεις ρυθμούς παραγωγής, απλήρωτες υπερωρίες, μαύρη εργασία, ελλειπή έως και μηδενικά μέτρα προστασίας και πρόληψης των «ατυχημάτων».

Αυτό το κείμενο ξεκίνησε με την προϋπόθεση να γραφτούν λίγα πράγματα για τις δολοφονίες των εργατών στην MOTOR OIL και την ΔΕΗ: δολοφονίες που αρέσκονται να τις καλλωπίζουν με τις, απεριπλουτισμένες από ενοχές, λέξεις «εργατικά ατυχήματα».

«ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ». Α-ΤΥ-ΧΗ-ΜΑ-ΤΑ. ΑΤΥΧΙΑ: να μην έχει κάποιος ευνοϊκή τύχη. ΑΤΥΧΟΣ: αυτός που δεν έχει την εύνοια της τύχης.

MOTOR OIL: Αποστολή επισκευή σωληνώσεων με υδροθεοίο σε αέρια φάση. Αποτέλεσμα: τίσσες νεκροί εργάτες. Λιτία θανάτου έκρηξη σάπιας σωλήνας, χημική δηλητηρίαση και χημικά εγκαύματα. Δεκαέξι ώρες συνεχούς εργασίας.

Δ.Ε.Η.: Αποστολή η ξηρά αποκομιδή της τέφρας, από την τοποθέτηση του, άγνοια της διεύθυνσης να δοθεί ο απαιτούμενος χρόνος παύματος του λέβητα. Δεκαεφτά ώρες συνεχούς εργασίας. ΑΤΥΧΗΜΑ. ΑΤΥΧΙΑ.

«Δυναμική» η απάντηση της Γ.Σ.Ε.Ε.: 4ωρη στάση εργασίας. Τα αφεντικά δεν χρειάστηκε να δώσουν απάντηση. Την έδωσαν τα κρατικά όργανα δια στόματος Πρωτόπαπα: «θρηνησαμε νεκρούς αλλά τα εργατικά ατυχήματα έχουν μειωθεί».

Όσο στην τρομοκρατία του κράτους, τη λεηλασία από τα αφεντικά, στο πνίξιμο της οργής από τους εργατοπατέρες μένουμε απαθείς, όσο αφήνουμε όλους αυτούς να καθορίζουν την ΤΥΧΗ μας τότε και η ΤΥΧΗ αυτού του κειμένου είναι να μην τελειώσει ποτέ.

Όσο δεν δίνουμε τις δικές μας απαντήσεις αυτό το κείμενο θα συνεχίσει να γραφεται με τα ονόματα μας: Γεώργιος Ιωάννου, Μάριο Περίτσι, Κωνσταντίνος Σοφός, Π. Μπαρλαμπάς, Διαμαντής Καπιτανάκης, Ανδρέας Ατρατζίδης, Χότι Ραούτ, Αλί Βαρέτ, Ραφάτ Χουσεΐν, Βαγγέλης Ιλιέρ, Κώστας Λαδούσης, Γ. Δεληγιαννίδης, Αθανάσιος Κωστόπουλος, Δημήτρης Τσιγαλίδης, Αθανάσιος Παπαγεωργίου, Χόμ Ραζ, Δημήτρη Κατσού, Alexander Invakov, Γιάννης Τσιουμάς, Δημήτρης Χρηστός, Dalila Mihailov, Κώστας Μπουρμπουλάς, Κόστα Χόρο, Έλντινσον Νταμάι, Κώστας Θάνος, Γιώργος Ραπτιδής, Χατζίκι Αθανασιάδης, Χρήστος Σουρίγος, Δημήτρης Οικονομοπούλος, Παθηνιώτης Βλάχογιάννης, Χρήστος Μπάσιουλης, Δημήτρης Κλεάνθους, Νίκος Χατζηγεωργιάδης, Γιάννης Κοητικός, Δημήτρης Μαφδίης...

Η ψυχολογική και σωματική εξόντωση των εργαζομένων στα ολυμπιακά έργα - που δεν είναι φυσικά ξένα και σε κάθε εργασιακό κάτεργο-, η τεράστια πίεση που ασκείται για να μη χαθούν οι επιμέρους ημερομηνίες του «εθνικού στοιχηματός», όχι μόνο αυξάνουν τις πιθανότητες ενός ατυχήματος, αλλά φαίνεται να τις προκαλούν. Αναφέρουμε ενδεικτικά πως τα πριμ που ισχύουν είναι 5 εκατομμύρια δραχμές για κάθε μέρα που θα τελειώσει γρηγορότερα το έργο. Η ρητορεία των αφεντικών και των φορέων του κράτους για δήθεν απερισκεψία και απροσεξία των εργαζομένων τελικά δεν πείθει κανέναν (ούτε βέβαια οι ψυχοπαιδαγωγικές και αλλαζονικές διαφημίσεις εξιλέωσης που υπενθύνιζαν στους εργαζομένους τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους στον τομέα της ασφαλείας τους, που προβλήθηκαν για λίγες μόνο μέρες πριν 3 μήνες και αποσιγήθηκαν μάλλον γιατί το ενούσιο του τηλεοπτικού αέρα κόστιζε πολύ). Είναι φυσικό πως όταν δουλεύεις κάθε μέρα πάνω από το ίδιο μπράντσο, κάνοντας τις ίδιες κινήσεις για 10 ή 12 ώρες με ελάχιστο χρόνο για διάλειμμα και χωρίς να σου έχουν παρασχεθεί τα λεγόμενα «ατομικά είδη προστασίας» (καθώς, παπούτσια, γαλότσες, μάσκα, γάντια κτλ.) αυξάνονται τρομακτικά οι πιθανότητες ενός σφάλματος, θανατηφόρου ή μη. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις, επίσης, που οικοδομές στο Ολυμπιακό Χωριό κρήθηκαν επισφαλές -για τα προσήματα-, έλλειψαν για δυο-τρεις μέρες και έπειτα άρχισαν να ξαναλειτούργουν χωρίς να αλλάξει τίποτα. Στα εργοτάξια λοιπόν «της ανάπτυξης, της προόδου και του πολιτισμού» οι συνθήκες εργασίας φαίνεται να είναι αντιστρόφως ανάλογες απ' αυτό που προσβόλουν. Εκτός κι αν η ανάπτυξη αναφέρεται στους ομίλους των εργολάβων και τα συμφέροντα των πολιτικών, η πρόοδος στο κομπόδεμα τους και ο πολιτισμός στην εκμετάλλευση και την απαξίωση.

Σε όλο αυτό το καθημερινό αλιωβερσίσι των εργατών με το θάνατο, ελληνών και ξένων, δεν είναι τυχαία εκκοφαντική η σιωπή και πλήθωρική η απουσία των ΜΜΕ. Πράγματι, τα εργατικά ατυχήματα, και γενικότερα αλλά και πολύ περισσότερο αυτά που συμβαίνουν στα έργα για την ολυμπιάδα γίνονται γνωστά από τα «ψιλά» κάποιων εφημερίδων ή αποκριττονται συστηματικά ή ακόμη και σε περίπτωση αναφοράς θεωρούνται ατυχή τραγικά συμβάντα. Είναι πάγια πολιτική των μηχανισμών διαμόρφωσης της «κοινωνικής γνώμης» να βρίσκονται σε αμυστήρινη συνεργασία με τις μεθοδεύσεις και τις επιλογές -είτε γενικές είτε επί μέρους- της κυριαρχίας, αφού ως μια άλλη πτυχή της έχουν κι αυτοί να κερδίσουν στο προκειμένο από τηλεοπτικά δικαιώματα, πρώτες προβολές των τελείων και των αγώνων, χορηγίες κ.α.

Τα υψηλά ιδανικά λοιπόν των Ολυμπιακών Αγώνων, η ευγενής άμιλλα, ο σεβασμός, η αδερφοσύνη των λαών, το «αρχαίο πνεύμα... του ωραιού, του μεγάλου και του δυνατού» όχι μόνο αποτελούν τη σπυρίδα για μια μεγαλειώδη εποχή που ποτέ δεν υπήρξε, έτσι όπως περιγράφεται αλλά ακυρώνονται και για τον απλούστατο λόγο ότι πίσω από τα ψευδοιδανικά της ολυμπιάδας κρύβεται μαζί με πολλά άλλα η εκμετάλλευση και η απαξίωση της ζωής των εργατών και ο θάνατος.

για μια στάση στην ανάκριση

Μετά την επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου στην Ν. Υόρκη δρομολογήθηκαν -ταυτόχρονα και σχεδόν παγκόσμια- κάποια κανονικά δεδομένα όσον αφορά τη «διεύρυνση» των δραστηριοτήτων των δικαστικών μηχανισμών. Μια δρομολόγηση κατασταλτικών δραστηριοτήτων, φυσικά, σε βάρος των -περιορισμένων έτσι κι αλλιώς- ατομικών και κοινωνικών ελευθεριών.

Στην Ελλάδα και μετά την σύλληψη των κατηγορούμενων ως μελών της 17Ν επιταχύνθηκαν όλες οι δρομολογούμενες διαδικασίες περιστολής ενός κοινωνικού μετώπου που πολεμά τη συναινετική στρατηγική του κράτους. Κανείς δεν γνωρίζει ακριβώς πόσοι άνθρωποι κλήθηκαν στην αντιτρομοκρατική υπηρεσία για μια «φιλική» ανάκριση. Την 1η Οκτώβρη που πέρασε, διοργανώθηκε μια -εντυπωσιακή ποσοτικά για το περιεχόμενο και τη συγκυρία- πορεία που στόχευε στην ανατροπή ενός κλίματος κοινωνικής νομιμοποίησης των μεθόδων «εγκληματοποίησης» των κοινωνικών αντιστάσεων, της αποδοχής των ειδικών (λευκών) κελιών, της τηλεοπτικής διαπόμπευσης και της γενικευμένης ρουφιανιάς. Τις αμέσως επόμενες μέρες εξαπολύθηκε ένα πογκρόμ προσαγωγών, εξακριβώσεων και «υπολθανουσών» ανακρίσεων στον αντιεξουσιαστικό και αναρχικό χώρο. Δεκάδες σύντροφοι προσήχθησαν στα αστυνομικά τμήματα ενώ βρίσκονταν λίγο έξω από τα σπίτια τους, τη δουλειά τους ή στους δρόμους γύρω από αυτοδιαχειριζόμενους κοινωνικούς χώρους.

Επόμενως, το κεφάλαιο ανάκριση μπαίνει δυναμικά στη ζωή μας με σκοπό την αποθάρρυνση και την αποτροπή της βούλησής μας για αντίσταση στις επιλογές της Εξουσίας. Εμείς, ψύχραιμα, μελετάμε και συζητάμε την αντιμετώπιση και αυτού του «φαινομένου» για να είμαστε όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικοί στην υπεράσπιση των δικών μας επιλογών.

Σ' αυτή την κατεύθυνση, δημοσιεύουμε ένα κείμενο με σχετικές συμβουλές από Ιταλούς δικηγόρους που έχει κυκλοφορήσει κυρίως σε δικτυακούς τόπους. Στο κείμενο αυτό έχει παρέμβει ένας σύντροφος δικηγόρος «λύοντας» κάποια αντιφατικά σημεία του αρχικού κειμένου και προσαρμόζοντας κάποια άλλα στην ελληνική πραγματικότητα.

Νοέμβρης 2002

ΓΕΝΙΚΑ

Η ανάκριση (είτε γίνεται από την αστυνομία, είτε γίνεται από τον δικαστή) είναι ένα μέσο στα χέρια των κρατικών οργάνων για να αποδείξουν την ενοχή την δική σας ή κάποιου άλλου. Για το λόγο αυτό βασική επιδίωξη των εκάστοτε ανακριτών είναι να μάθουν όσα περισσότερα γίνεται για το τι είσαστε, τι πιστεύετε, τι κάνετε, για το καθετί που θα μπορούσε να σας ενοχοποιήσει. Θεωρητικά βέβαια, η ανάκριση έχει σα σκοπό να αποδείξει την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου. Η πράξη, όμως, έχει αποδείξει πως την αστυνομία πολύ λίγο την ενδιαφέρει η δεύτερη αυτή περίπτωση.

Στη χώρα μας η ποινική νομοθεσία χαρακτηρίζεται από τις απεριόριστες εξουσίες που δίνει στην αστυνομία και από τον περιορισμό των δικαιωμάτων του κατηγορούμενου πολίτη. Έτσι, η αστυνομία μπορεί να ενεργεί όλες τις ανακριτικές πράξεις και χωρίς εισαγγελική παραγγελία, όταν πρόκειται για αυτόφωρο έγκλημα ή όταν υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή να χαθούν τα ίχνη κάποιου εγκλήματος. Αυτή είναι η λεγόμενη αστυνομική ανάκριση που εφαρμόζεται. Σημαντικό είναι ότι ο αστυνομικός κρίνει το αν υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή. Σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ποινικής δικονομίας, αυτοί που μπορούν να κάνουν ανάκριση είναι ο τακτικός δικαστής και ο αστυνομικός. Για να γίνει η ανάκριση πρέπει ο εισαγγελέας να εκδώσει ένα έγγραφο που να απευθύνεται στον τακτικό ανακριτή ή στους αστυνομικούς και να τους εξουσιοδοτεί να κάνουν ανάκριση για μια συγκεκριμένη πράξη. Αυτό βέβαια δεν ισχύει στις περιπτώσεις που περιγράψαμε παραπάνω.

Όταν ανακρίνεστε, δεν είστε ποτέ ελεύθεροι. Σε κάθε ανάκριση θα ασκείται πάνω σας όσο το δυνατόν περισσότερη ψυχολογική βία. Δεν

πρέπει να είστε αφελής και να πιστέψετε ότι μιλώντας με τον ανακριτή θα αποδείξετε την αλήθεια, ότι θα σας καταλάβουν, ότι θα τα καταφέρετε. Οι καλές ανακρίσεις για σας είναι αυτές που δεν περιέχουν τίποτα, από τις οποίες δεν μπορεί κανείς να βγάλει τίποτα, ούτε για σας ούτε για τους άλλους. Σκοπός της ανάκρισης για τον κρατικό μηχανισμό είναι να συλλέξει όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες μπορεί για σας, για αυτό που πιστεύετε και κάνετε, για τους αγώνες και τις μορφές πάλης, κι όχι μόνο για εσάς αλλά και για τους φίλους σας και για όλους εκείνους που αγωνίζονται μαζί σας. Μη τους «προσφέρεστε». Ένας τρόπος είναι να μην τους δείξετε καμιά οικειότητα. Όχι μόνο δεν πρέπει να λετε τίποτα, αλλά πρέπει να είσαστε ερμητικά «κλειστοί».

ΑΝΑΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Όταν σας ανακρίνουν στην αστυνομία, το πρώτο σας καθήκον είναι να μάθετε ποια είναι η θέση σας: αν είσαστε μάρτυρες, κατηγορούμενοι ή ύποπτοι, αν δηλαδή υπάρχουν ενδείξεις εναντίον σας για κάποιο έγκλημα. Αν σας ανακρίνουν ως ύποπτους ή ως κατηγορούμενους, απαιτείστε αμέσως την βοήθεια και την παρουσία του δικηγόρου σας. Είναι το μόνο που δεν μπορεί να στερηθεί ποτέ ο κατηγορούμενος. Αν σας αρνηθούν την βοήθεια και την παρουσία δικηγόρου, ενισχύστε την άρνηση σας να απαντήσετε. Αν ανακρίνεστε ως μάρτυρας και για κάποιον ανεξήγη-

το λόγο θέλετε να απαντήσετε απαιτείστε να καταγράφονται όλες οι ερωτήσεις που σας γίνονται. Είναι κανόνας απαράβατος στην ανάκριση όλα να γίνονται εγγράφως, για όλα να κρατούν πρακτικά. Πολλές φορές η αστυνομία ανακρίνει ως μάρτυρες αυτούς που θέλει στη συνέχεια να ενοχοποιήσει.

Αυτό είναι το πιο βασικό σημείο. Επειδή όταν χαρακτηρίζεται μάρτυρας δεν εξετάζεται με δικηγόρο, σου παίρνουν την κατάθεση χωρίς δικηγόρο, λες ό,τι να' ναι και μετά στη δίκη η κατάθεση αυτή είναι το βασικό ενοχοποιητικό στοιχείο. Επομένως, στην περίπτωση που εξετάζεσαι ως μάρτυρας **ΓΕΝΙΚΩΣ ΚΡΑΤΑΣ ΤΟ ΣΤΟΜΑ ΣΟΥ ΚΛΕΙΣΤΟ**. Οι απαντήσεις είναι είτε από ένα γενικό: «Δεν γνωρίζω τίποτα και απορώ γιατί εξετάζομαι για την συγκεκριμένη υπόθεση» έως «ναι, ήμουν εκεί αλλά αυτό που με ρωτάτε δεν το γνωρίζω» ή τέλος πάντων «δεν μπορώ να απαντήσω με βεβαιότητα». **ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΞΕΙ ΚΑΜΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟΝ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΕΤΑΙ ΩΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΔΕΙ Ή ΑΚΟΥΣΕΙ ΚΑΤΙ**. Μπορεί κάλλιστα να είναι κάποιος μπροστά σε ένα γεγονός και να είναι αφηρημένος, ή να ασχολείται με κάτι άλλο.

Δεν ισχύει το: στους μπάτσους μιλάμε μεν, προσέχουμε τι λέμε δε. Αντιθέτως, οι σύντροφοι δεν πρέπει να λένε **ΤΙΠΟΤΕ ΑΠΟΛΥΤΩΣ** στην αστυνομική προανάκριση.

Βέβαια, η αλήθεια είναι ότι το να μη λες τίποτα συνήθως σημαίνει ότι τους τσαντίζεις και μπορεί να αρχίσουν να σε χτυπάνε αλλά αυτό είναι κάτι που το ζυγίζεις. Μια καλή τακτική είναι αντι να φωνάζεις: «δεν πρόκειται να πω τίποτα» ή «δεν πρόκειται να συνεργαστώ» και άλλα τέτοια, να λες κάτι διπλωματικότερο του τύπου «αρνούμαι την κατηγορία και δεν έχω κάτι να προσθέσω... Ο,τι έχω να πω θα το πω στην κύρια ανάκριση και ενώπιον του Δικαστηρίου...» Αυτό μερικές φορές πιάνει γιατί ο μπάτσος που κάνει την προανάκριση πολλές φορές θέλει απλώς να τελειώνει «με το κωλοπαίδι που έμπλεξε» οπότε έτσι γράφει αυτά τα λόγια και ξεμπερδεύει.

Να είσαστε λοιπόν πολύ προσεκτικοί και αν σας κάνουν επικίνδυνες ερωτήσεις, πείτε ότι δεν είστε υποχρεωμένοι να απαντήσετε. **ΠΡΟΣΟΧΗ**. Άρνηση να απαντήσετε δεν σημαίνει άρνηση κατάθεσης. Να απαντάτε δεν έχω τίποτα να δηλώσω. Π.χ. είσαστε παρών στην τάδε εκδήλωση; Είδατε τον τάδε να πετάει πέτρες; Πήρατε μέρος στην συνάντηση στην οποία συζητήθηκε αυτό ή εκείνο; Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορείτε να απαντήσετε: «δεν μπορώ να απαντήσω, επειδή η απάντησή μου θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί εναντίον μου και για τον λόγο αυτό σε όλες τις ερωτήσεις που θα μου κάνετε θα απαντώ ότι δεν έχω τίποτα να δηλώσω».

Μη νομίζετε ότι γενικώς μπορείτε να πείτε ό,τι θέλετε και στο τέλος αν δεν σας αρέσουν αυτά που είπατε απλώς να μην υπογράψετε. Ακόμη κι έτσι να γίνει μπορούν τα όργανα να βεβαιώσουν ότι η προανάκριση ολοκληρώθηκε κανονικά και ότι εσείς απλώς δεν βάλατε υπογραφή, οπότε αυτό θα εκτιμηθεί από το δικαστήριο. Το ίδιο ισχύει και για όλες τις πιθανές παρατηρήσεις που θα ζητήσετε εσείς ή ο δικηγόρος σας να γραφτούν στο κείμενο της ανάκρισης. Να έχετε πάντοτε κατά νου ότι στο ακροατήριο φράσεις του στυλ: «δεν τα είπα έτσι στην ανάκριση αλλά έτσι τα έγραψαν τα όργανα» δεν ασκούν και μεγάλη επιρροή στην αξιοπιστία του ανακριτικού υλικού.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ

Η αστυνομία ξέρει πάντα πολύ λιγότερα από αυτά που υποκρίνεται πως ξέρει. Όπως είδατε και παραπάνω, η αστυνομία θα μπορούσε να σας ανακρίνει ως μάρτυρες, ως ύποπτους ή ως κατηγο-

ρούμενους. Θα θέλουν να σας κάνουν να πιστέψετε ότι κάθε μέσο που χρησιμοποιούν για να σας κάνουν να πείτε την αλήθεια είναι νόμιμο. Θα σας κάνουν επίδειξη δύναμης και εξουσίας. Η απειλή της ενοχοποίησής σας είναι ένα μέσο για να σας κάνουν να πείτε αυτά που δεν ξέρον. Θα σας απειλήσουν με δίωξη για άρνηση κατάθεσης. Να επιμένετε σε αυτά που αναφέραμε παραπάνω, σε αυτούς τους απλούς κανόνες. Μια συμπεριφορά σταθερή και συνεπής απομακρύνει το κίνδυνο ενοχοποίησής σας. Θα σας κάνουν να αισθανθείτε μόνοι και χωρίς βοήθεια, θα προσπαθήσουν να σας πείσουν ότι κανείς δεν μπορεί να σας βοηθήσει, και ότι μόνο από αυτούς εξαρτάται να σας αφήσουν ή να σας κρατήσουν. Όταν εκτιμήσουν ότι με αυτή τη μεταχείριση θα σας έχουν μαλακώσει λιγάκι, θα αλλάξουν τόνο. Ίσως εμφανιστεί κάποιος αστυνομικός καλός που θα ενδιαφερθεί για σας, για τις δυσκολίες σας, για τους δικούς σας, για τα παιδιά σας. Θα περάσει έτσι η κατάσταση από μια φάση επιθετική σε μια φάση καλοσύνης. Είναι μια πολύ «λεπτή στιγμή». Να είστε πολύ προσεκτικοί και με οξυμένα τα αισθητήρια. Θα προσπαθήσουν να σας μεπιδέψουν, να σας απομονώσουν από τους φίλους σας, θα σας καλέσουν να διαχωρίσετε τις ευθύνες σας, θα σας καλέσουν να ανοίξετε την καρδιά σας. Αν όλα αυτά δεν φτάνουν για να σας κάνουν «λογικούς», είναι πιθανό και πάλι να σας επιτεθούν στα ίσια. Θα σας κρατήσουν κάτω από πίεση για ώρες, θα σας επαναλάβουν τις ίδιες ερωτήσεις, ξαναρχίζοντας με καινούργια ορμή. Χιλιάδες φορές θα προσπαθήσουν να σας μεπιδέψουν, να σας ταπεινώσουν, να σας κουράσουν. Σε πολλές περιπτώσεις, κι όλοι το γνωρίζουν, ότι οι ανακρινόμενοι χτυπιούνται, βασανίζονται. Μην πιστεύετε σε ό,τι σας λένε, ή σας δείχνουν ή σας κάνουν να ακούτε. Θα σας κάνουν ένα σωρό κόλπα, θα σας φέρουν σε αντιπαράθεση με άλλους αστυνομικούς, με άλλους κατηγορούμενους ή μάρτυρες. Θα σας διαβάσουν κείμενα στα οποία ο τάδε τα είπε όλα κι επομένως είναι βλακεία να επιμένεις στη σιωπή σου. Θα σας βάλουν να ακούσετε μαγνητοφωνημένες συζητήσεις, θα σας δείξουν φωτογραφίες κτλ. Επιμένετε στην στάση σας και θα είναι καλύτερα και για τον εαυτό σας και για όποιους άλλους αφορά η στάση σας. Η τεχνική της ανάκρισης αποσκοπεί σε μια κατάσταση απαξίωσης, ταπείνωσης, αβεβαιότητας και ανασφάλειας.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Η μόνη υποχρέωση που έχετε όταν σας ανακρίνουν είναι να δηλώσετε τα στοιχεία της ταυτότητάς σας. Μην απαντάτε σε καμία άλλη ερώτηση, σε όλες τις ερωτήσεις να απαντάτε δεν έχω τίποτα να δηλώσω. Μην αφήσετε τον εαυτό σας να παρασυρθεί από απειλές, ούτε να ξεγελαστείτε από υποσχέσεις ότι δήθεν θα σας ελευθερώσουν ή θα «καλύψουν» την υπόθεσή. Τις περισσότερες φορές το δικαστήριο δεν έχει κανένα άλλο αποδεικτικό στοιχείο εναντίον σας εκτός από τις δηλώσεις σας στην αστυνομία. Είναι άχρηστο να τους κάνετε αυτό το δώρο.

Έχετε το δικαίωμα σαν κατηγορούμενος να πείτε ό,τι ψέμα σας καίβει στο κεφάλι. Είναι όμως πολύ επικίνδυνο το να μπλεχτείτε σε τέτοιες αντιφάσεις από τις οποίες θα ήταν δύσκολο να ξεγλιστρήσετε. Να είστε απλοί και προσεκτικοί. Οι οποιοσδήποτε απαντήσεις σας μπορεί να χρησιμοποιήσουν ως στήριγμα άλλων ερωτήσεων. Μια υπεράσπιση δεν εφευρίσκεται μέσα στο αστυνομικό τμήμα. Μελετιέται με καθαρό κεφάλι μαζί με τον δικηγόρο και τους συντρόφους σας. Όσο διάστημα δεν έχετε δικηγόρο ένα πράγμα πρέπει να κάνετε. Να διατηρήσετε, με το να μην πείτε τίποτα, όλες τις δυνατότητες υπεράσπισης. Το ίδιο όταν σας παρουσιάζουν φωτογραφίες, μην πείτε δεν ξέρω, αρνηθείτε να απαντήσετε. Μην συζητάτε τίποτα με τους αστυνομικούς. Μην αναγνωρίσετε ποτέ τον εαυτό σας, ακόμα και αν σας δείξουν μια πολύ καθαρή φωτογραφία. Μην δηλώσετε ότι έχετε κάνει αυτό ή ότι έχετε πάρει μέρος σε κάποια γεγονότα που σας ενοχοποιούν. Μην δώσετε ποτέ

λογαριασμό για τις πράξεις σας. Μην δηλώσετε ποτέ σε ποια οργάνωση ανήκετε ή ανήκουν άλλοι φίλοι σας_ ποιοι είναι, ποια είναι η γνώμη σας για αυτούς, τι πράγματα λέγονται για αυτούς.

Αν θέλετε να κάνετε ασκήσεις επιπολαιότητας σώνει και ντε αρχίζοντας να απαντάτε, τουλάχιστον μην αφήνετε ποτέ να σας υποβάλλεται η απάντησή σε μια ερώτηση από τον ίδιο τον ανακριτή. Χρησιμοποιήστε πάντα τα δικά σας λόγια. Σε μια ερώτηση είναι καλύτερο πρώτα να αρνηθείς και μετά να εξηγήσεις, παρά πρώτα να εξηγήσεις και μετά να αρνηθείς, με κίνδυνο να μεπιδευτείς. Όταν σας ζητούν πληροφορίες σε πράγματα πολύ σοβαρά ή πολύ γνωστά να έχετε αμφιβολίες και να απαντάτε χρησιμοποιώντας την ταχτική του - μου φαίνεται ότι είναι έτσι - και - μπορεί να είναι έτσι, δεν είμαι σίγουρος. Όταν, αντίθετα, σας ζητάνε πληροφορίες για λεπτομέρειες σε αυτή ή σε εκείνη την περίπτωση, γι' αυτόν ή για τον άλλον προτιμότερο είναι να πείτε - δεν θυμάμαι - δεν ξέρω - δεν είδα. Αν σας κτυπήσουν ή σας βασανίσουν, η πρώτη σας δουλειά μόλις σας αφήσουν ελεύθερο είναι να πάτε αμέσως σε ένα γιατρό. Όταν σας ανακρίνει δικαστής πριν απαντήσετε σε οποιαδήποτε άλλη ερώτηση απαιτήστε να γραφτεί ότι σας χτύπησαν (ο τάδε, εκεί, τότε).

ΑΝΑΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗ

Γενικώς τη δικαστική ανάκριση μπορούμε να την «ξεπεράσουμε» εύκολα με ένα απολογητικό υπόμνημα. Αυτό είναι μια αναφορά που γράφει ο δικηγόρος μας και ουσιαστικά πρόκειται για μια μελετημένη απάντηση στις κατηγορίες. Και μπορούμε εξεταζόμενοι να πούμε «αναφέρομαι στο απολογητικό μου υπόμνημα και δεν έχω να προσθέσω κάτι άλλο». Και να μην απαντήσουμε στις άλλες ερωτήσεις που θα μας κάνει ο ανακριτής.

Η στάση αυτή γενικώς δεν έχει ιδιαίτερες επιπτώσεις στο ακροατήριο. Δεν σας χρεώνεται ως «άρνηση απάντησης». ΑΛΛΑ μπορεί να αποβεί μοιραία για το ΚΡΙΣΙΜΟΤΑΤΟ ζήτημα της προφυλάκισης στην ανάκριση για κακούργηματα. Δηλαδή, επειδή ο ανακριτής αποφασίζει κυριαρχικά επί του ζητήματος της προφυλάκισης (ο εισαγγελέας που αποφασίζει έτσι κι αλλιώς πάντα λειεί ΝΑΙ), αν υιοθετήσετε μια στάση του στυλ «τα είπα όλα στο υπόμνημα, δεν σου λέω τίποτε άλλο» πολλαπλασιάζετε τις πιθανότητες να τσαντίσετε τον ανακριτή και να αποφασίσει υπέρ της προφυλάκισης σας. Αυτά όλα όμως τα συζητάτε και τα συναποφασίζετε με το δικηγόρο σας.

Όταν ανακρίνετε από δικαστή οι κανόνες δεν αλλάζουν. Ο δικαστής είναι πιο επικίνδυνος από οποιονδήποτε αστυνομικό. Ο αστυνομικός έχει την δύναμη, ο δικαστής έχει το νόμο. Ο δικαστής είναι αυτός που σας φυλακίζει, που μαζεύει όλα τα στοιχεία σε βάρος σας. Πάντα στην ανάκριση κρατιούνται πρακτικά. Δηλώστε τα στοιχεία τις ταυτότητάς σας, σε αυτό το σημείο δεν πρέπει να πείτε ψέματα (πράγμα που πρέπει να γίνει μάλλον στην αστυνομική προανάκριση, γιατί κι εκεί μπορείς να πεις ψέματα αλλά θα σου κοστίσει περισσότερο). Πρέπει να διαβάσετε πάντα τα πρακτικά με προσοχή πριν υπογράψετε (αν βέβαια υπογράψετε). Προσέξτε, αν έχετε πει κάτι, να έχει αποδοθεί με τα λόγια σας και όχι με τα λόγια του ανακριτή. Ζητήστε και ελέγξτε αν είναι γραμμένες οι ερωτήσεις. Οι αστυνομικοί και οι ανακριτές γενικά είναι υποχρεωμένοι να γράφουν στα πρακτικά όλες τις διαμαρτυρίες και όλες τις δηλώσεις σας. Ζητείστε να υπογράψετε μαζί σας τα πρακτικά αυτός που πράγματι σας ανέκρινε πριν υπογράψετε και βάλτε στα πρακτικά όλες τις διορθώσεις και τις μετατροπές που νομίζετε. Αλλιώς δεν υπογράφετε. Ακόμα δεν υπογράφετε: αν σας φέρθηκαν άσχημα και σας χτύπησαν και: αν δεν φαίνεται η ακριβής ώρα που άρχισε και έλειψε η ανάκριση.

Συνήθως η δικαστική ανάκριση είναι πολύ κυριλέ διαδικασία (αυτή

άλλωστε είναι και η παγίδα) και ο ανακριτής έχει τον αέρα του λειτουργού του Νόμου. Αυτά βέβαια, με κάθε επιφύλαξη για το τι μπορεί να ακολουθήσει μετά τα νέα αντιτρομοκρατικά σχέδια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Αυτό που ισχύει είναι ότι μπορούν να σας ανακρίνουν είτε αν σας έχουν προσάγει για εξακρίβωση στοιχείων, είτε αν σας παραπέμπουν με κατηγορίες. Και στις δύο περιπτώσεις είναι σκόπιμο να διατηρήσετε τα δικαιώματά που περιγράφονται παραπάνω. Μπορούν να σας κρατήσουν στο τμήμα μέχρι και 24 ώρες χωρίς να σας απαγγείλουν κατηγορίες. Είναι προφανές πως σε αυτό το διάστημα θα προσπαθήσουν να αντλήσουν πληροφορίες που θα ενοχοποιούν εσάς ή κάποιον άλλο. ΜΗΝ ΤΟΥΣ ΚΑΝΕΤΕ ΑΥΤΗ ΤΗ ΧΑΡΗ. Αν με το πέρας των 24 ωρών δεν σας έχουν απαγγείλει κατηγορίες είναι υποχρεωμένοι να σας αφήσουν. Είναι επίσης υποχρεωμένοι να σας επιτρέψουν να κάνετε ένα τηλεφώνημα. Προσοχή! Μη το ξοδέψετε άδικα. (Παλιά αυτό το ξέραμε ως δικαίωμα από τις αμερικανικές ταινίες και είναι αλήθεια ότι δεν το έγραφε ξεκάθαρα ο νόμος, τώρα όμως με τη συμφωνία του Σέγκεν είναι δικαίωμα του κατηγορούμενου). Απαιτείστε το και επικοινωνήστε με κάποιον δικηγόρο ή με κάποιον που είστε σίγουροι ότι θα τον ειδοποιήσει. Εξηγείστε επακριβώς τι έχει συμβεί και σε ποιο τμήμα βρίσκεστε. Μέχρι να επικοινωνήσετε με τον δικηγόρο διατηρήστε το δικαίωμα να μην πείτε τίποτα και να μην υπογράψετε τίποτα. Αν σας κρατούν για απλή εξακρίβωση στοιχείων δεν είστε υποχρεωμένοι να δώσετε αποτυπώματα. Μόνο αν σας απαγγείλουν κατηγορίες μπορούν να σας πάρουν τα αποτυπώματα και να σας φωτογραφίσουν. Στην περίπτωση αυτή μπορούν να σας κρατήσουν στο τμήμα μέχρι και 48 ώρες αν πρόκειται για αυτόφωρο έγκλημα και στην συνέχεια να σας παραπέμψουν στον εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή, αφού βέβαια έχετε συνεννοηθεί με το δικηγόρο σας, προσέξτε μη δώσετε πληροφορίες που είναι πιθανόν να σας προσθέσουν κατηγορίες (π.χ. αν σας παραπέμπουν για τροχαία παράβαση άσχετη με το αν φορούσατε κράνος και πείτε από μόνος σας στον εισαγγελέα πως δεν φορούσατε κράνος τότε θα σας προσθέσει κι άλλη κατηγορία). Ο εισαγγελέας ή θα διατάξει την διεξαγωγή προανάκρισης ή θα σας παραπέμψει στο αυτόφωρο.

Αναρχικούς... τρομοκράτες ψάχνει τώρα η Europol

Η 17 Ν τελείωσε, οπρά έχουν τώρα οι «αναρχικοί τρομοκράτες»!

Σε νέο «κίνημα μαρξιστών» κινδυνεύουν να εμπλακούν οι ελληνικές δικαστικές αρχές, εάν υιοθετήσουν το πνεύμα της εικόνας έκθεσης της Europol σύμφωνα με την οποία, η Ελλάδα, μαζί με τις Ισπανία, Ιταλία και Γερμανία, αντιμετωπίζουν πραγματική απειλή από την «αναρχική τρομοκρατία».

Η έκθεση για την κατάσταση της τρομοκρατίας στις ευρωπαϊκές χώρες και τις τάσεις που υπάρχουν αναφέρεται στη σύλληψη των μελών της 17 Ν και επιστημαίνει ότι στην Ελλάδα «το αναρχικό κίνημα είναι ακόμη ενεργό»!

Στο κεφάλαιο «αναρχικά τρομοκρατικά κινήματα» και στην παράγραφο για την Ελλάδα τονίζεται ότι: «Αναρχικοί έχουν αναλάβει την ευθύνη για μικρές εμπρηστικές επιθέσεις με χρήση αυτοσχέδιων εμπρηστικών μηχανισμών και με υλικό μόνο δημίες. Αυτές οι πράξεις έχουν γίνει από διαφορετικές ονομασίες οργανώσεων και με διαφορετικά συνθήματα κάθε φορά, για παράδειγμα πρόσωπα για συμπαραίτηση στα φυλακισμένα μέλη της οργάνωσης 17 Ν».

Με τις διατυπώσεις αυτές διενεργείται υπέρμετρα η έννοια της «τρομοκρατικής δράσης» υπό το πρόσχημα της πάταξης της «αναρχικής τρομοκρατίας». Η αοριστία μάλιστα της περιγραφής που δίνεται στο επίσημο κείμενο της Europol, σε συνδυασμό με τον νέο ευρωπαϊκό ορισμό της «τρομοκρατίας», είναι δυνατόν να οδηγήσει στον χαρακτηρισμό ως «τρομοκρατικών» ακόμη και ελάχιστους σημασίας επιθέσεων, όπως οι «βόμβες μολότοφ».

Η έκθεση για τη -17 Νοέμβρη-

Στο κεφάλαιο για την «αριστερή τρομοκρατία» στην Ελλάδα η έκθεση αναφέρει χαρακτηριστικά: «Από τις 29 Ιουνίου 2002, συνέβη μια σημαντική εξέλιξη στις δράσεις για την Επαναστατική Οργάνωση 17 Ν. Η έρευνα είχε σαν αποτέλεσμα τη σύλληψη 18 μελών της οργάνωσης (ο.σ. ο Γ. Σερίφης δεν είχε ακόμη συλληφθεί) και την αποκάλυψη δύο κρηφόντων σε διαμερίσματα στο κέντρο της Αθήνας».

Μέσω στα κρηφόντα η αυτονομία βρήκε και κατάσχεσε σχεδόν το σύνολο του επιχειρησιακού υλικού της τρομοκρατικής οργάνωσης,

συμπεριλαμβανομένου ενός σημαντικού αριθμού όπλων, εκρηκτικών, ρουκετών, χειροβομβίδων και άλλου υλικού, τα οποία εκτιμάται ότι αποτελούν εμβληματικά στοιχεία για τα θεωρούμενα ως μέλη της 17 Ν».

«Η ομάδα αυτή εθνορείτο ως η πιο σημαντική τρομοκρατική απειλή στην Ελλάδα. Εφερε σε πέρας συνολικά 120 επιθέσεις, ανάμεσα στις οποίες 23 δολοφονίες, έναν αριθμό βομβιστικών επιθέσεων και επιθέσεων με ρουκετές καθώς και ληστείες τραπεζών από το 1975 και μετά».

Την ίδια στιγμή, μετά τον νόμο Σταθόπουλου και τον «ευρωπαϊκό τρομοδύμο Νο 2» που καταθέτει σύντομα στη Βουλή ο υπουργός Δικαιοσύνης Φ. Πετούνιος, ένας τρίτος, «αντιτρομοκρατικός γύρος» με νέες αυστηρότερες νομοθεσίες, με την ρευστότητα στα όρια της Κανονιστικής πιο αποτελεσματικής ανακριτικής τεχνικής και ενδυνάμυνσης υπόπτων και άλλων «νέων όρων «προστασία μαρτύρων», «μεταπέλευση τρομοκρατών» και «παράκληση σε τρομοκρατικές ενέργειες», είναι οι βασικοί άξονες των ρυθμίσεων που προωθούνται. **Χ. Ζέρβας**

Νέα από την ... "ελεύθερη" Κύπρο

με βάση μαρτυρίες και κείμενα του αναρχικού πυρήνα Κύπρου

-ΔΕΥΤΕΡΑ 8/4 : Ο Αναρχικός Πυρήνας Κύπρου (Α.Π.Κ) καλεί σε συζήτηση για τα πρακτικά εκδήλωσης αλληλεγγύης στον παλαιστινιακό λαό που θα πραγματοποιούνται την επόμενη μέρα. Μετά τη συζήτηση και καθώς έφευγαν, έξω από το σπίτι του συντρόφου Γ. Καρακασιάν τρεις μπάσοι του ζητούν επιτακτικά να τους πει ποια άτομα αποτελούν τον Α.Π.Κ. Φυσικά εκείνος αρνείται και οι μπάσοι τον απειλούν και φεύγουν.

-ΤΡΙΤΗ 9/4 : Στη διάρκεια της διαδήλωσης αλληλεγγύης η παρουσία ασφαλιτών είναι έντονη με ιδιαίτερο «ενδιαφέρον» προς τους αναρχικούς.

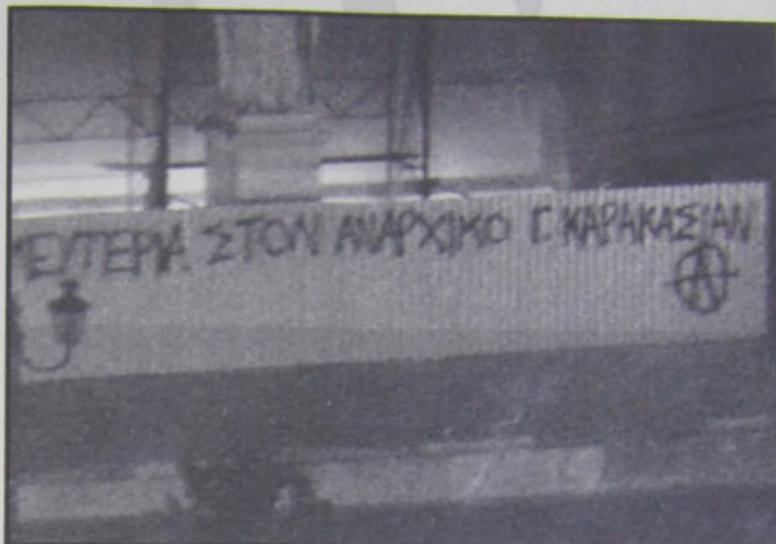
-ΠΕΜΠΤΗ 18/4 : Και ενώ τα Ισραηλινά στρατεύματα συνεχίζουν τις σφαγές των Παλαιστίνιων, στην Εγκωμη της Κύπρου ο Ισραηλινός πρέσβης παραθέτει δεξίωση στο σπίτι του για την επέτειο της ίδρυσης του Ισραηλινού κράτους. Καλείται συγκέντρωση έξω από το σπίτι του πρέσβη. Όταν οι επίσημοι προσκεκλημένοι, διάφοροι διπλωμάτες κ.α. αρχίζουν να προσέρχονται, οι διοργανωτές της συγκέντρωσης βρίσκονται σε σύγχυση για το αν θα μπλοκάρουν την είσοδο ή όχι των καλεσμένων. Κάποιοι Παλαιστίνιοι, κάποιοι ριζοσπαστικά άτομα και αναρχικοί, που από νωρίς έχουν κάνει αισθητή την παρουσία τους, αποφασίζουν να παρέμβουν δυναμικά επιχειρώντας να αποκλείσουν την είσοδο. Οι μπάσοι και τα κομματόσκυλα ξαφνιαάζονται ακούγοντας όλους τους συγκεντρωμένους να υιοθετούν τα συνθήματα των αναρχικών και ακολουθούν, όπως ήταν αναμενόμενο, συγκρούσεις με τους μπάτσους. Συλλαμβάνονται πέντε άτομα εκ των οποίων οι μόνοι που θα διωχθούν -όλους τυχαίως- είναι αναρχικοί, οι Σ. Μαραγκός και Γ. Καρακασιάν (ο τελευταίος σύρθηκε από τους μπάτσους στην αυλή του σπιτιού του πρέσβη, χτυπήθηκε άγρια και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο). Τελικά αφού τους απαγγέλθηκαν κατηγορίες, αφέθηκαν ελεύθεροι.

-ΤΕΤΑΡΤΗ 24/4 : Συλλαμβάνεται ξανά ο Γ. Καρακασιάν μετά από «αξιολόγηση» βιντεοταινιών για τα επεισόδια. Στην ανακοίνωση της αστυνομίας αναφέρεται ότι βρέθηκαν στο σπίτι του αναρχικής προκηρύξεις, ένα ρόπαλο, τρία κουζινομάχαιρα(!) και μια σφαίρα. Ανάμεσα στις οκτώ κατηγορίες που του απαγγέλθηκαν είναι και οι εξής: πρόκληση κακόβουλης ζημιάς σε ιδιωτικό αυτοκίνητο, επίθεση με πρόκληση σωματικής βλάβης, διασάλευση της ειρήνης σε δημόσιο χώρο, παράνομη κατοχή εκρηκτικών υλών (που προκύπτει από τη σφαίρα-κειμήλιο που κατείχε).

-ΣΑΒΒΑΤΟ 27/4 : Αφήνεται προσωρινά ελεύθερος ο Γ. Καρακασιάν μέχρι τη δίκη του.

-ΤΡΙΤΗ 27/8 : Ενώ έχει ήδη ξεκινήσει η δίκη, ο Γ. Καρακασιάν αποδέχεται τις κατηγορίες εξηγώντας τους λόγους που δεν μετανιώνει για καμία από τις πράξεις του και δηλώνοντας: "δεν πρόκειται να ζητήσω καμία επιείκεια και καμία συγχώρεση από το δικαστήριό σας". Το δικαστήριο τον προφυλακίζει στις κεντρικές φυλακές της Λευκωσίας μέχρι τη μέρα της απόφασης, δηλαδή στις 4/9, ο δικαστής σε μία κρίση ελικρίνεας λέει: "ο κατηγορούμενος δεν έδειξε μεταμέλεια και λόγω της στάσης του και των έντονων ιδεολογικών του απόψεων ενοχοποίησε τον εαυτό του και θα του επιβληθεί η μέγιστη ποινή που μεταφράζεται σε δύο χρόνια φυλάκιση μη εξαγοράσιμη"!

-ΤΕΤΑΡΤΗ 4/9 : Ο Γ. Καρακασιάν καταδικάζεται σε 7 μήνες

φυλάκισης μη εξαγοράσιμης και πρόστιμο 1000 Κυπριακές Λίρες.

-ΤΡΙΤΗ 17/9 : Μοιράζει προκηρύξεις και κείμενα στους υπόλοιπους φυλακισμένους, που οι ίδιοι του είχαν ζητήσει. Μετά από αυτό κατάσχονται προσωπικά του αντικείμενα και τον κλείνουν στην απομόνωση.

-ΠΕΜΠΤΗ 19/9 : Καλείται σε δίκη ο Σ. Μαραγκός. Πηγαίνει στο δικαστήριο με σκοπό να πάρει αναβολή αλλά ο δικαστής είναι ο ίδιος που καταδίκασε τον Καρακασιάν, αρνείται να του δώσει αναβολή και ξεκινάει η εξέταση των μπάτσων-μαρτύρων. Μετά από κάποια ώρα η δίκη διακόπτεται για να συνεχιστεί στις 30/9.

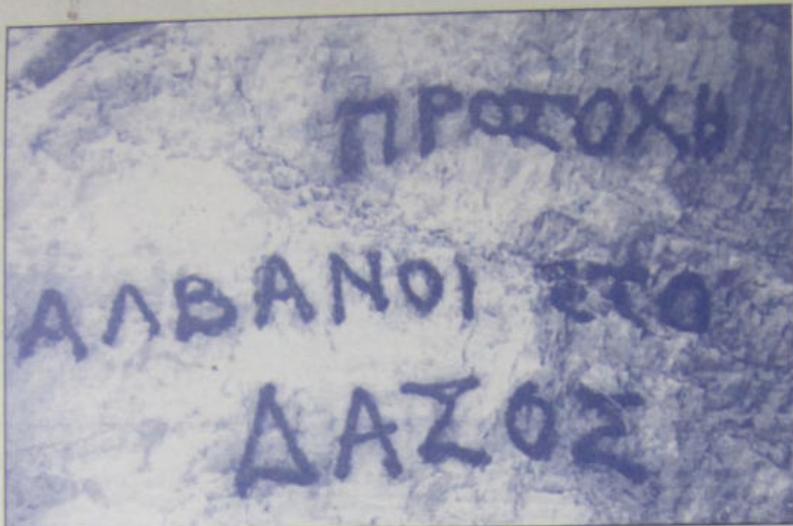
-ΤΕΤΑΡΤΗ 11/10 : Συνεχίζεται η δίκη ενώ είναι η πρώτη φορά που υπάρχει δικηγόρος υπεράσπισης, αφού μέχρι τώρα κανένας δικηγόρος δε δεχόταν να αναλάβει υπόθεση αναρχικού. Ο μπάτσος μάρτυρας πέφτει σε αντιφάσεις, η δίκη διακόπτεται για τις 31/10.

-ΠΕΜΠΤΗ 31/10 : Βξετάζονται ακόμα δύο μάρτυρες κατηγορίας, ένας γιατρός και ένας μπάτσος.

-ΤΡΙΤΗ 15/11 : Καταθέτει ο Μαραγκός, εξηγεί τους λόγους για τους οποίους συμμετείχε στη συγκεκριμένη συγκέντρωση και υποστηρίζει ότι όχι μόνο δε χτύπησε κανέναν μπάτσο αλλά ότι το αντίθετο συνέβη. Κάποια στιγμή, και ενώ έξω από το δικαστήριο περνούσε μία εθνικιστική πορεία, ο δικαστής τον ρώτησε άμα βράζει το αίμα του! Απαντώντας ο κατηγορούμενος αναρχικός του είπε: "καθόλου, συμμετέχω μόνο εκεί που ο ίδιος θέλω και νοιώθω". Αναβάλλεται η δίκη για τις 5/12.

-ΠΕΜΠΤΗ 5/12 : Στη συνέχεια της δίκης καταθέτει μια κοπέλα που συμμετείχε στα γεγονότα και διαφεύδει τη μαρτυρία του μπάτσου που τον συνέλαβε. Επίσης, ο μάρτυρας Χ. Ξενοφώντος κατέθεσε ότι άλλο ένα άτομο που είχε συλληφθεί και ήταν γνωστό της βουλευτή Μάγου, μετά από παρέμβαση της αφέθηκε ελεύθερο. Ουσιαστικά η δίκη τελειώνει, απομένουν οι αγορεύσεις των δικηγόρων που θα γίνουν στις εννέα του Γενάρη. Μέχρι τότε ο σύντροφος θα παραμείνει ελεύθερος, επίσης με εγγύηση χιλίων λιρών.

-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27/12 : Βάσει ενός νόμου της Κύπρου που δίνει «χάρη» κάθε Δεκέμβριο σε κρατούμενους που εκτελούν μικρή ποινή, ο Καρακασιάν αποφυλακίζεται, αλλά με τριετή αναστολή για τους υπόλοιπους τρεις μήνες φυλάκισης που του απομένουν.

Ως γνωστόν, τα δάση υπάρχουν στην εξοχή και η εξοχή ανήκει στην αγροτιά. Και επίσης, ως γνωστόν, η αγροτιά θεωρείται -ιστορικά- η πλέον συντηρητική τάξη των κοινωνικών σχηματισμών. Το πρώτο μεγάλο κύμα της μαζικής μετανάστευσης Αλβανών όλη την περασμένη δεκαετία δεν θα μπορούσε παρά να πυροδοτήσει τα ρατσιστικά χαρακτηριστικά αυτού του συντηρητισμού: στα χωριά ζωντάνεψαν τα καφενεία με νεοπλουτιστικές αβερτάδες και τα κτήματα ζωντάνεψαν με τη λεηλασία, τις ταπεινώσεις και τους εξευτελισμούς των «χωρίς χαρτιά». Οι εξαιρέσεις αξιωματικώς αλλά περιορισμένες. Η μαζικότητα των «ξένων» κατέληξε σε μια επικίνδυνη «προσφορά» για μια ανοργάνωτη «ζήτηση» και η «αγορά» άρχισε να φωταγωγείται από τις συνέπειες των ρατσιστικών συμπεριφορών. Καταστολή χωρίς όρια από τη ντόπια μεριά και διάσπαρτες αυτοδικίες εκατέρωθεν καθιέρωσαν μια αιματηρή ισορροπία στα βουκολικά ήθη. Η ασφάλεια έγινε το άλλοθι για τη νομιμοποίηση των ρατσιστικών αυτονόητων: των βασανισμών και του θανάτου. Το πνεύμα της ταμπέλας, όμως, μπορεί να αφορά τους «ντόπιους» αλλά δεν περιορίστηκε ούτε περιορίζεται στην εξοχή και τον βουκολικό συντηρητισμό. Το μαζικό κύμα της μετανάστευσης αγκάλιασε όλες τις πόλεις, αγκάλιασε τη μητρόπολη και αυτό το πνεύμα της ταμπέλας στοιχείωσε τα προνομιάχα προάστια, τις πλατείες μέχρι και τα στενά σοκάκια και τα χαμόσπιτα. Δεν είναι ζήτημα συντηρητισμού. Το δάσος αυτής της ταμπέλας δεν είναι αυτό της Χιονάτης και των νάνων της: είναι η εθνική συνείδηση που απειλείται από το σμίξιμο με μια απαξιωμένη «μάζα» αλλοδαπών. Στις μέρες μας το μεταναστευτικό κύμα της περασμένης δεκαετίας δείχνει να τραβιέται σιγά-σιγά στη δυστυχία του αφήνοντας ανθρώπινα ερείπια που αγκομαχούν να γίνουν νοικοκυραίοι. Οι ταμπέλες λιγοστεύουν καθώς ο πολιτισμός τους μεταμορφώνεται σε μια αλαζονική σιγουριά γεμάτη με τον «ανθρωπισμό» των συνοριοφυλάκων και των ακαριαίων απελάσεων. Η κρατική οργάνωση της μεταναστευτικότητας διαφημίζει τον αυστηρό έλεγχο της νομιμότητας και τον συντονισμό έκδοσης πράσινων καρτών με τις ανάγκες της παραγωγής. Οι ταμπέλες δεν χρειάζονται πλέον γιατί με την «φροντίδα» των Αρχών μπορεί να ξηλώνονται εν ονόματι ενός πολυπολιτισμικού ανθρωπισμού, αφού προηγουμένως όμως, με επιμέλεια, έχουν εντυπωθεί στις συνειδήσεις.

Αυτό το έργο δεν το έχουμε ξαναδεί κι αυτό που είπε όπου αλλού παίχτηκε είναι:

αλί σ' αυτούς που περιμένουν τη συνέχεια στις θόνες τους.

Οι τερατόμορφες φυλές και τον Hartman Schedel, *Libellae chronicae*, Νυρμπεργκ, 1493.

λογικές αναγωγές

Δημοσιεύουμε αποσπάσματα (που μεταφράζονται πρώτη φορά στα ελληνικά) από το κείμενο *State and Individual under National Socialism*, γραμμένο το 1942 και ανέκδοτο μέχρι το 1998, από το και δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στο βιβλίο του Herbert Marcuse, *Technology, War and Fascism*, από τις εκδόσεις Routledge, Λονδίνο-Νέα Υόρκη.

Η επιλογή της δημοσίευσης φυσικά δεν θα μπορούσε να είναι τυχαία. Οι σκέψεις αυτές διατυπώθηκαν από τον πιο διακεκριμένο τιμητή της λεγόμενης Σχολής της Φραγκφούρτης μέσα στη δίνη του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Με τα εργαλεία μιας νεόφυτης για την εποχή μεταμαρξιστικής σκέψης γίνεται προσπάθεια να αναλυθεί το φαινόμενο του εθνικοσοσιαλισμού μέσα στα καινούργια του δεδομένα όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί και οδηγήσει (σ)τον πόλεμο.

"Ο εθνικοσοσιαλισμός δεν είναι επανάσταση ούτε ένα είδος ανανέωσης". Φαίνεται καταρχάς η ανάγκη να αποκαθλωθεί μια γενικευμένη εντύπωση που ήθελε να δώσει αυτή η μορφή του φασισμού σε ολόκληρο τον κόσμο: η αύρα μιας νέας και λαοπρόβλητης δύναμης που μπορούσε να ενεργοποιήσει τα πιο απόκρυφα οράματα των φυλετικών ελίτ. Τα στοιχεία που αποκαλύπτουν το δυνάμωμα των γερμανών μεγαλοαφεντικών στο πλαίσιο του νέου καθεστώτος είναι απαραίτητα για να απαντηθεί η εθνικοσοσιαλιστική λαϊκιστική ρητορεία της φετιχοποίησης των «αρετών της εργατικής τάξης».

Από και πέρα, φυσικά και θα μπορούσαμε να κάνουμε κριτική σε μια υπολινθάνουσα υπερασπιστική αντίληψη που χαρακτηρίζει το κείμενο για την αστική δημοκρατία. Όμως δεν είναι αυτό που διακυβέται σ' αυτές τις γραμμές. Το κείμενο αυτό μπορεί να αφήσει κάποιον άναυδο, όχι τόσο για την αποκαλυπτική -και εμβριθή για την εποχή της- περιγραφή της πραγματικότητας του εθνικοσοσιαλισμού, αλλά για την άμεση αναγνώριση των στοιχείων του φασισμού στα αστικοδημοκρατικά καθεστώτα της μεταπολεμικής περιόδου.

"Ενωματώνοντας και τον ελεύθερο χρόνο, ο εθνικοσοσιαλισμός κατάλυσε και το τελευταίο προστατευτικό προπύργιο των προοδευτικών όψεων του ατομικισμού". Μήπως αυτή δεν είναι μια πρώιμη αναγνώριση των βασικών στοιχείων της επερχόμενης μεταπολεμικής κοινωνίας του θεάματος;

Το απαύγασμα, βέβαια, που δικαιολογεί και την επιλογή αυτής της δημοσίευσης, είναι οι αναφορές του κειμένου στη δομή και τη λειτουργία του εθνικοσοσιαλισμού οι οποίες εμφανίζονται σε μια αντιδιαστολή με την δημοκρατία αλλά θυμίζουν επακριβώς την σημερινή πραγματικότητα της πολυδιαφημισμένης παγκοσμιοποίησης σε συνάρτηση με τον αμερικάνικο και ευρωπαϊκό εθνικισμό.

Όπως: *"Ο εθνικοσοσιαλιστικός αυταρχισμός:*

-καταργεί, σε μεγάλο βαθμό, πλήθος από τα κατάλοιπα του φιλελεύθερου παρελθόντος που είχαν ως αρμοδιότητα να εμποδίζουν την ανελέητη άσκηση της οικονομικής εξουσίας.

-στηρίζεται στην αγορά, θεσμός μέσω του οποίου, με τρόπο τυφλό και αναρχικό, η κοινωνία στην ολότητα της εξεγείρεται εναντίον των ατομικών συμφερόντων.

-επιτίθεται στην σπατάλη και στην καθυστέρηση που επιφέρουν μια ανεξέλεγκτη ανταγωνιστικότητα και η αναποτελεσματικότητα εργοστασίων και εργοστηρίων μη τεχνικά προσαρμοσμένων.

-εξαρτά την αποδοτικότητα της ατομικής επιχείρησης από την μέγιστη χρήση του βιομηχανικού μηχανισμού, ο οποίος πρέπει να ευεργετεί με ακόμη περισσότερα κέρδη αυτούς που τον ελέγχουν".

Στις γραμμές αυτές, αυτό που μπορεί να επιβεβαιώνεται από την ιστορική πραγματικότητα μπορεί να μην είναι μια μετακλήση της δημοκρατίας στον εθνικοσοσιαλισμό αλλά σίγουρα ένας «εμπλοτισμός» της με στοιχεία εθνικοσοσιαλισμού και, πάντως, ακόμα πιο σίγουρα, η δομική τους πολιτική και οικονομική επικοινωνία και σύμφυση. Η αναφορά που γίνεται στην ασφάλεια δεν μπορεί παρά να είναι προφητική για τις μέρες μας και το Κυρίαρχο πρόσημα για την εκμείωση της κοινωνικής συνείδησης: *"Η ασφάλεια αυτή, όμως, υποδουλώνει το άτομο στον πιο καταπιεστικό μηχανισμό που γνώρισε ποτέ η μοντέρνα κοινωνία. Φυσικά, η ανοιχτή τρομοκρατία δεν πλήττει παρά τους εκθροούς, τους "ξένους" και άσους δεν μπορούν ή δεν θέλουν να συνεργασθούν. Αλλά η υποχθόνια τρομοκρατία της επιτήρησης και της γενικής επιστράτευσης, του πολέμου και της στέρσης πλήττει όλον τον κόσμο"*.

Εκείνο που μένει σε μας να επαναλάβουμε πολλές φορές και να σκεφτούμε είναι οι φράσεις του τέλους:

"Τα πάντα συμμαχούν για να μετατρέψουν τις παρορμήσεις για διαμαρτυρία και εξέγερση σε επιθυμία ενότητας. Όλα έρχονται να συνθέσουν την εικόνα ενός καθεστώτος που όχι μόνο υπόταξε τις πιο αιθιαστές και τις καλύτερα προστατευμένες από την ατομικιστική κοινωνία ζώνες αλλά επίσης, έπεισε το άτομο να εκτιμά και να δικαιονίζει έναν κόσμο μέσα στον οποίο δεν είναι παρά ένα όργανο καταπίεσης".

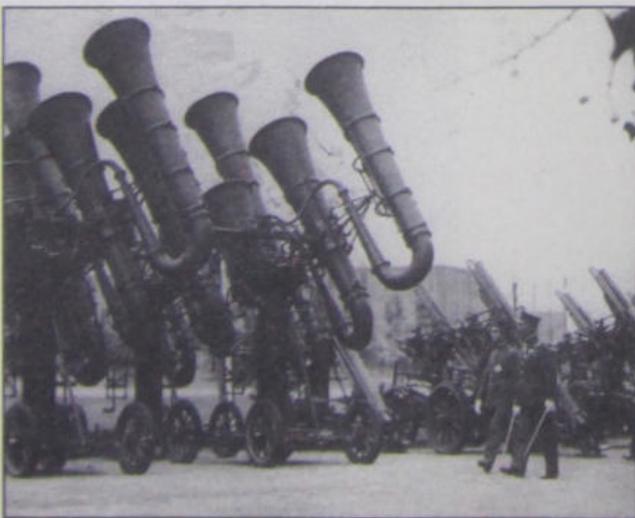
Τι είναι ο εθνικοσοσιαλισμός;

Δεν είναι πλέον αναγκαίο να αμφισβητούμε την απατηλή ιδέα σύμφωνα με την οποία ο εθνικοσοσιαλισμός θα σηματοδοτούσε μια επανάσταση. Γνωρίζουμε σήμερα ότι το κίνημα αυτό δεν ανέτρεψε την θεμελιώδη οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας, της οποίας ο έλεγχος παραμένει στα χέρια ειδικών κοινωνικών ομάδων που ελέγχουν τα εργαλεία της εργασίας χωρίς να φροντίζουν για τις ανάγκες και τα συμφέροντα της κοινωνίας στο σύνολό της (1). Η οικονομική δραστηριότητα του Γ... Ράιχ στηρίζεται στις μεγάλες βιομηχανικές κοινοπραξίες οι οποίες, πριν ακόμα από την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία και έχοντας επωφεληθεί ευρέως από την κυβερνητική υποστήριξη, είχαν σταδιακά ενισχύσει τη θέση τους. Διατήρησαν αυτό το ρόλο-κλειδί σε μια οικονομία πολέμου και κατάκτησης. Από το 1933, οι διευθυντές τους συγχωνεύθηκαν με την νέα "ελίτ", μια "ελίτ" στρατολογημένη στο πιο υψηλό επίπεδο του εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος, αλλά δεν εγκατέλειψαν ως εκ τούτου τις σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές τους δραστηριότητες (2).

Ο εθνικοσοσιαλισμός δεν αποτελεί ούτε μια κοινωνική και πολιτική ανανέωση, ακόμη κι αν επανεγκατέστησε σε μεγάλο βαθμό στην εξουσία τις δυνάμεις και τις ομάδες συμφέροντος που η Δημοκρατία της Βαϊμάρης είχε απειλήσει ή καταστείλει: ο στρατός έγινε πάλι Κράτος. Εν Κράτει, η εξουσία του διευθυντή επιχείρησης απαλλάχθηκε από πολλούς περιορισμούς και η εργατική τάξη υφίσταται μια πραγματική ολοκληρωτική επιρροή. Ως εκ τούτου, δεν αναμόρφωσε τις παλιές μορφές κυριαρχίας και ιεράρχησης.

Το εθνικοσοσιαλιστικό Κράτος, όπως παρουσιάζεται, έχει ωστόσο λίγα κοινά σημεία με την πολιτική οργάνωση του παλαιού Ράιχ. Ο στρατός, παραδοσιακή φυτογή της φεουδαρχίας και της Πρωσικής υπεροχής, οργανώθηκε εκ νέου σύμφωνα με πιο ανοικτές αρχές στρατολόγησης, ενώ μια σειρά ψευδοδημοκρατικών μέτρων άρχισε να διέπει τις κοινωνικές επαφές. Αφεντικά κι εργάτες, ενωμένοι στους κόλπους του γερμανικού εργατικού Μετώπου, όφειλαν να συμμετέχουν πλάι-πλάι στις ίδιες πορείες και συγκεντρώσεις και να τηρούν τους ίδιους κανόνες καθοδήγησης. Πολλά προνόμια και τιμητικοί τίτλοι, κατάλοιπα της φεουδαρχικής τάξης, καταργήθηκαν. Επιπλέον -και πιο σημαντικό- η παλιά γραφειοκρατία και οι πιο υψηλές αρχές της βιομηχανίας και της οικονομίας αναγνώρισαν το νέο αφεντικό και τις νέες μεθόδους διαχείρισης.

Θα αναπτύξουμε παρακάτω την ιδέα, σύμφωνα με την οποία το εθνικοσοσιαλιστικό Κράτος απαλλάχθηκε από τα στοιχειώδη χαρακτηριστικά του μοντέρνου Κράτους. Το καθεστώς αυτό τείνει να καταργήσει κάθε διάκριση ανάμεσα σε Κράτος και κοινωνία, μεταθέτοντας πολιτικές λειτουργίες στις κοινωνικές ομάδες που κατέχουν πραγματικά την εξουσία (...)

Το μοντέρνο Κράτος -και μόνο αυτό είναι που μας απασχολεί εδώ- κατασκευάστηκε και οργανώθηκε έξω από το πεδίο των

διατομικών σχέσεων, τομέας που θεωρείται ως μη πολιτικός και που ανταποκρίνεται σε δικούς του νόμους και μοντέλα. Η ιδιωτική ζωή, η οικογένεια, η Εκκλησία και ευρείς τομείς της οικονομικής και πολιτιστικής ζωής, υπάγονταν στον τομέα αυτό. (...) Το Κράτος αναγνώριζε ότι μερικά ειδικά κοινωνικά δικαιώματα υπήρχαν πριν απ' αυτό και η επέμβαση του δεν θα δικαιολογούνταν ούτε θα γινόταν αποδεκτή παρά μόνο για να τα διαφυλόξει, να τα προάγει ή να τα αποκαταστήσει. (...) Ο εθνικοσοσιαλισμός κατήργησε αυτή τη διάκριση ανάμεσα σε Κράτος και κοινωνία.

Το Κράτος: μια μηχανή. Αυτή η υλιστική αντίληψη αντανακλά πολύ καλύτερα την εθνικοσοσιαλιστική πραγματικότητα απ' ό,τι οι θεωρίες για την κοινότητα της φυλής ή για το Κράτος-οδύνη. Η μηχανή αυτή, η οποία ελέγχει παντού την ζωή των ανθρώπινων όντων, είναι η πιο τρομακτική απ' όλες εφόσον, με όλη την αποτελεσματικότητα και την ακρίβεια που επιδεικνύει, μένει ολοκληρωτικά απρόβλεπτη και ιδιόρρυθμη. Κανείς δεν ξέρει, εξαιρουμένων ίσως κάποιων "μημμένων", πού και πότε θα κτυπήσει. Φαίνεται να λειτουργεί μόνο δύναμη των νόμων της και προσαρμόζεται με ευελιξία και επιμέλεια και στην πιο ανεπισημητή αλλαγή στη σύνθεση των διευθυντηρίων ομάδων. Όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες υπόκεινται στους επιτακτικούς στόχους ελέγχου και επέκτασης.

Ο εθνικοσοσιαλισμός μάταια ισχυρίστηκε ότι το Κράτος διοικείται προσωπικά από μερικά πανίσχυρα άτομα: τα ίδια αυτά άτομα στην πραγματικότητα υπάγονται στο μηχανισμό του Κράτους. Δεν είναι ούτε ο Himmler, ούτε ο Göring, ούτε ο Ley (3) που κτυπούν και διατάζουν πραγματικά αλλά η Γκεστάπο ή η Λουφτβάφε και το εργατικό Μέτωπο. Οι διαφορετικές διοικητικές μηχανές συγκροτούν ένα γραφειοκρατικό μηχανισμό που εξυπηρετεί καλά τόσο τα συμφέροντα της βιομηχανίας, όσο και εκείνα του στρατού και του κόμματος. Ας το επαναλάβουμε: η ανώτατη εξουσία δεν ενσαρκώνεται στη μορφή κάποιου επικεφαλής βιομηχανίας, στρατηγού ή πολιτικού αρχηγού αλλά ασκείται μέσω των μεγάλων βιομηχανικών κοινοπραξιών, του στρατιωτικού μηχανισμού και της πολιτικής λειτουργίας. Το εθνικοσοσιαλιστικό Κράτος είναι η πολιτική διαχείριση των τριών υποστάσεων που λαμβάνουν οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές εξουσίες.

Αυτά τα ανταγωνιστικά στοιχεία συμφωνούν σε έναν συγκεκριμένο κοινό στόχο: την ιμπεριαλιστική επέκταση σε διηπειρωτικό κλίμακα. Για να πετύχει τον στόχο αυτόν, το καθεστώς απαιτεί τη μέγιστη προσφυγή στην εργατική δύναμη, την ύπαρξη εκτεταμένου αποθέματος εργατών και την διανοητική και φυσική εκπαίδευση που είναι αναγκαία για την εκμετάλλευση όλων των νεοκατακτηθέντων ανθρώπινων και φυσικών πόρων. Τότε είναι -όταν η καλή λειτουργία του μηχανισμού δεν βασίζεται πια παρά μόνο σε απολύτως υποκειμενικούς παράγοντες- που η τρομοκρατική καταπίεση βρίσκει τα όρια της. Ένα κοινωνικό σύστημα σε πλήρη επέκταση, θεμελιωμένο στη μέγιστη δυνατή τεχνολογική και βιομηχανική αποδοτικότητα, δε μπορεί παρά να απελευθερώσει στο άτομο τις ικανότητες και τις παραρμήσεις που πραγματώνουν αυτή την επέκταση. Το ανθρώπινο όν, η πιο πολύτιμη πηγή ενέργειας και δύναμης, γίνεται λοιπόν το καίδημένο παιδί του εθνικοσοσιαλιστικού καθεστώτος. (...)

Όλα αυτά δεν μπορεί παρά να θυμίζουν την ατομικιστική φιλοσοφία της μεγάλης εποχής του φιλελευθερισμού. Εξάλλου, με τη σημασία που αποδίδει στο άτομο ως πρωταρχική πηγή της εργατικής δύναμης, ο εθνικοσοσιαλισμός συμπληρώνει μερικές από τις θεμελιώδεις τάσεις της [ατομικιστικής] κοινωνίας. Σύμφωνα με τη βασική αρχή της κοινωνίας αυτής, ο καθένας βλέπει τον εαυτό του να αμείβεται σύμφωνα με το ρόλο του στον κοινωνικό καταμερισμό της εργασίας και κάθε πράξη θα πρέπει να δικαιολογείται από την αναζήτηση του προσωπικού συμφέροντος. Ωστόσο, με την αρχή αυτή να έχει αυξήσει τελικά τις οικονομικές ανισότητες, η φιλελεύθερη κυβέρνηση ανέλαβε να πειθαρχήσει το ελεύθερο παιχνίδι των οικονομικών δυνάμεων.

Πρέπει, ωστόσο, να επιμεινουμε στο γεγονός ότι η εθνικοσοσιαλιστική οργάνωση της δημόσιας και της οικονομικής ζωής είναι εντελώς διαφορετική από αυτήν που γνωρίζουμε ή εξυμνούμε στις δημοκρατικές χώρες. Όταν, στις χώρες αυτές, η κυβερνητική παρέμβαση υποτίθεται ότι μετριάζει τα αρνητικά αποτελέσματα της συγκέντρωσης της οικονομικής εξουσίας, η εθνικοσοσιαλιστική πειθαρχία τείνει να καταργήσει ή να διορθώσει τους μηχανισμούς που θα μπορούσαν να την εμποδίσουν(4). Ο εθνικοσοσιαλιστικός αυταρχισμός:

-καταργεί, σε μεγάλο βαθμό, πλήθος από τα κατάλοιπα του φιλελεύθερου παρελθόντος που είχαν ως αρμοδιότητα να εμποδίζουν την ανελέητη άσκηση της οικονομικής εξουσίας,

-στηρίζεται στην αγορά, θεσμός μέσω του οποίου, με τρόπο τυφλό και αναρχικό, η κοινωνία στην ολότητα της εξεγείρεται εναντίον των ατομικών συμφερόντων.

-επιτίθεται στην σπατάλη και στην καθυστέρηση που επιφέρουν μια ανεξέλεγκτη ανταγωνιστικότητα και η αναποτελεσματικότητα εργασιών και εργασιών μη τεχνικά προσαρμοσμένων.

-εξαρτά την αποδοτικότητα της ατομικής επιχείρησης από την μέγιστη χρήση του βιομηχανικού μηχανισμού, ο οποίος πρέπει να ευεργετεί με ακόμη περισσότερα κέρδη αυτούς που τον ελέγχουν.

Μηροστά σε αυτή τη σύγκλιση απόψεων που αφορούν την ιμπεριαλιστική επέκταση, μια τέτοια εξάρτηση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως θρίαμβος του γενικού συμφέροντος επί των ατομικών συμφερόντων. Ωστόσο, η κοινωνία αυτή, της οποίας η κοινωνική ευημερία είναι επίσης αυτό που διακυβεύεται, είναι μια κοινωνία βασισμένη στην μονιμότητα της στέρησης και της καταπίεσης. Αυτό θα μπορούσε να συγκριθεί μ' ένα γιγαντιαίο μονοπωλιακό σύμπλεγμα το οποίο, έχοντας κατορθώσει να ελέγξει τον εσωτερικό οικονομικό ανταγωνισμό και να υποτάξει τις εργατικές μάζες, προετοιμάζεται να κατακτήσει την παγκόσμια αγορά. Η άνοδος του Γ. Ράιχ είναι ακριβώς η πιο αποτελεσματική και η πιο ανελέητη απόδειξη αυτής της διαδικασίας.

Το εθνικοσοσιαλιστικό Κράτος δεν είναι το αντίθετο του ανταγωνιστικού ατομικισμού, είναι το επιστέγασμά του. Απελευθερώνει τις κυδαίες παρορμήσεις του προσωπικού συμφέροντος, τις οποίες οι δημοκρατίες προσπάθησαν να δαμάσουν και να συνταιριάξουν σε απαίτηση της ελευθερίας.

Όπως κάθε [ανταγωνιστική] κοινωνία, η εθνικοσοσιαλιστική κοινωνία στηρίζεται στην ιδιωτική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και οργανώνεται συνεπώς γύρω από τους δύο πόλους που σχηματίζουν απ' τη μια, ο μικρός αριθμός εκείνων που ελέγχουν την παραγωγική διαδικασία και απ' την άλλη, το κύριο μέρος του πληθυσμού που -άμεσα ή έμμεσα- εξαρτάται από αυτούς. Με τον εθνικοσοσιαλισμό, η κατάσταση του ατόμου είναι αυτή που υφίσταται τις πιο βαθιές ανακατατάξεις, καθώς το ίδιο το άτομο εξελίσσεται σε αυτή την τελευταία κατηγορία. Ωστόσο, σ' αυτό το σημείο ακόμα, η εξέλιξη αυτή συγκεκριμενοποιεί -αλλά δεν αντιφάσκει- ορισμένες τάσεις της [ατομικιστικής] κοινωνίας.

Στην πολύ διευρυμένη βάση της κοινωνικής πυραμίδας, το άτομο υποβαθμίστηκε σε σημαντικό βαθμό στη θέση του απλού στοιχείου του "πλήθους". Το Γ' Ράιχ είναι φυσικά ένα "Κράτος των μαζών", στο οποίο όλες οι ατομικές δυνάμεις και συμφέροντα συγχωνεύονται σε μια παράλογη ανθρώπινη μάζα, την οποία μεταχειρίζεται με επιδειξιότητα το καθεστώς (5). Η μάζα αυτή δεν είναι, ωστόσο, ενοποιημένη από μια κοινή "συνείδηση" ή ένα κοινό συμφέρον. Τα άτομα που την αποτελούν, δεν αναζητάνε σε ατομικό επίπεδο παρά

μόνο το πιο στοιχειώδες προσωπικό τους συμφέρον και η ανασυγκρότηση τους στάθηκε δυνατή μονάχα επειδή το συμφέρον αυτό συγχέεται με το βίαιο ένστικτο της αυτοσυντήρησης που είναι κοινό σε όλους. Η συσπείρωση των ατόμων σε ένα πλήθος περισσότερο όζυνη την ιδιαιτερότητα και την απομόνωσή τους παρά τις ακύρωσε και η εξίσωσή τους δεν κάνει τίποτε άλλο από το να αναπαράγει το σενάριο σύμφωνα με το οποίο, η ατομικότητά τους είχε προηγουμένως διαμορφωθεί (...)

Η ίδια αρχή αποδοτικότητας η οποία, σ' αυτήν την τάξη πραγμάτων, οδήγησε στην υποταγή της βιομηχανίας -προς το μεγαλύτερο όφελος των ισχυρών κοινοπραξιών- επιφέρει επίσης τη γενική επιστράτευση όλων των δυνάμεων εργασίας. (...) Πράγματι, η άσκηση της εργατικής του δύναμης είναι η μόνη ελευθερία που παραχωρείται στο άτομο, το οποίο βρίσκεται στη βάση της κοινωνικής πυραμίδας. Το πιο πολύτιμο αγαθό του λαού είναι "η εργατική του δύναμη από την οποία εξαρτώνται το μεγαλείο και η ισχύς του έθνους. Η διαφύλαξη και η μεγιστοποίηση της είναι η πρωταρχική υποχρέωση του εθνικοσοσιαλιστικού κινήματος και το πιο πιστό καθήκον των γερμανικών επιχειρήσεων, των οποίων η επιβίωση και η

αποδοτικότητα βασίζονται και στον αριθμό και στο επίπεδο ικανοτήτων των εργατών" (6)

Ο εθνικοσοσιαλισμός επεξεργάστηκε ένα πολύπλοκο σύστημα ηθικής, διανοητικής και φυσικής εκπαίδευσης, σκοπός του οποίου είναι να αυξήσει την απόδοση της εργασίας μέσω της παράπλευρης κατεύθυνσης των πλέον επιστημονικά επεξεργασμένων μεθόδων και τεχνικών. Ο μισθός εξαρτάται από την προσωπική απόδοση του εργαζομένου(7). Δημιουργούνται ινστιτούτα ψυχολογίας και τεχνολογίας για να μελετηθούν οι μέθοδοι οι καλύτερα προσαρμοσμένες στην ατομικοποίηση της εργασίας και να αποτραπούν τα δυσοίωνα αποτελέσματα της μηχανοποίησης. Τα εργοστάσια, τα σχολεία, οι χώροι για προπόνηση, τα στάδια, οι πολιτιστικοί θεσμοί και ο ελεύθερος χρόνος είναι εξίσου εργαστήρια "επιστημονικής διαχείρισης" της εργασίας.

Η ολική επιστράτευση της εργατικής δύναμης του ατόμου καταστρέφει και το τελευταίο προπύργιο που το προστάτευε από την κοινωνία και το Κράτος: παραβιάζει τον ιδιωτικό τομέα του ελεύθερου χρόνου του. Κατά τη διάρκεια της φιλελεύθερης περιόδου, το άτομο διαφοροποιούνταν από την κοινωνία μέσω της επιβεβλημένης διακρίσης ανάμεσα στη δουλειά και τον ελεύθερο χρόνο του. Υπό τον εθνικοσοσιαλισμό ο διαχωρισμός αυτός, όπως και εκείνος που υπήρχε ανάμεσα στην κοινωνία και το Κράτος, καταργήθηκε. (...) Ενσωματώνοντας και τον ελεύθερο χρόνο, ο εθνικοσοσιαλισμός κατάλυσε και το τελευταίο προστατευτικό προπύργιο των προοδευτικών όψεων του ατομικισμού. (...)

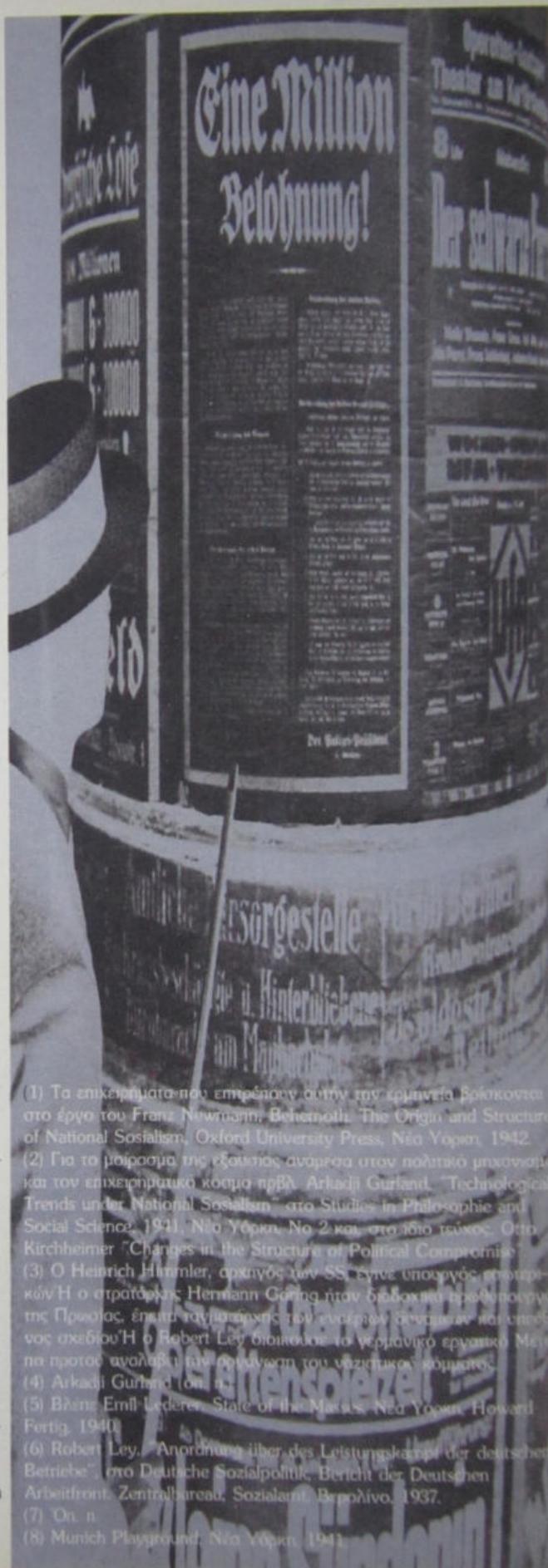
Η γενική επιστράτευση της εργατικής δύναμης δεν θα μπορούσε να γίνει χωρίς το άτομο να λαμβάνει ανταμοιβές για την απόληξη της ανεξαρτησίας του. Ο εθνικοσοσιαλισμός προσφέρει δύο: μια νέα οικονομική ασφάλεια κι ένα καινούργιο προνόμιο. Το γεγονός ότι η ιμπεριαλιστική οικονομία του Γ... Ράιχ εξασφάλισε την πλήρη απασχόληση, προσφέροντας παράλληλα μια στοιχειώδη οικονομική ασφάλεια στους πολίτες της, είναι αποφασιστικής σημασίας. Η ελευθερία που απολάμβανε το άτομο κατά την προ-φασιστική περίοδο, για ένα μεγάλο μέρος των Γερμανών, αντισταθμιζόταν με μια μόνιμη ανασφάλεια. Από το 1923, η συνειδητή βούληση να εγκαθιδρυθεί μια κοινωνία πραγματικά δημοκρατική, άφησε τη θέση της σε μια διεσπασμένη ατμόσφαιρα παραίτησης και απελπισίας. Δεν θα εκπλαγούμε που προσέφερε πλήρη ασφάλεια στο καθένα από τα μέλη της γερμανικής οικογένειας. Ο εθνικοσοσιαλισμός άλλαξε το ελεύθερο υποκείμενο σε υποκείμενο οικονομικά σταθερό. Η η εφσυχαστική πραγματικότητα της οικονομικής ασφάλειας επισκίασε το επικίνδυνο ιδανικό της ελευθερίας. Η ασφάλεια αυτή, όμως, υποδουλώνει το άτομο στον πιο καταπιεστικό μηχανισμό που γνώρισε ποτέ η μοντέρνα κοινωνία. Φυσικά, η ανοικτή τρομοκρατία δεν πλήττει παρά τους εχθρούς, τους "ξένους" και όσους δεν μπορούν ή δεν θέλουν να συνεργασθούν. Αλλά η υποχθόνια τρομοκρατία της επιτήρησης και της γενικής επιστράτευσης, του πολέμου και της στέρησης πλήττει όλον τον κόσμο. Το καθεστώς δεν επιτρέπεται να εξασφαλίζει την οικονομική ασφάλεια στο σημείο που εκείνη να γίνεται το έναυσμα της ελευθερίας. Όπως δεν μπορεί να καλυτερεύσει το βιοτικό επίπεδο στο βαθμό που το άτομο να βρίσκει, για τον εαυτό του, τους τρόπους μιας δικής του έκφρασης των ικανοτήτων του και την ικανοποίηση των επιθυμιών του. Μια τέτοια χειραφέτηση θα ήταν, στην πραγματικότητα, ασυμβίβαστη με την κοινωνική κυριαρχία που απαιτεί η ιμπεριαλιστική οικονομία.

Η εθνικοσοσιαλιστική ρητορική γύρω από το καθήκον της θυσίας υπερβάνει την απλή ιδεολογία. Δεν είναι μια προπαγανδιστική αρχή αλλά μια οικονομική αρχή. Η εθνικοσοσιαλιστική ασφάλεια συνδέθηκε εν μέρει με την στέρηση και την καταπίεση. Η οικονομική ασφάλεια, έστω κι αν είναι μια ανταμοιβή, πρέπει να συνοδεύεται από μια μορφή ελευθερίας που παρέχει ο εθνικοσοσιαλισμός αίροντας ορισμένα θεμελιώδη κοινωνικά ταμπού. (...)

Το εθνικοσοσιαλιστικό καθεστώς αποκάλυψε τη στέρηση σε αυτούς που το υποστήριζαν. (...) Ήταν στριμωγμένοι, προδομένοι και στερημένοι μέσα στις επιθυμίες και τις δυνατότητες τους αλλά τώρα είναι τα αφεντικά και μπορούν να κάνουν αυτό που τα παλιά τους αφεντικά το ήθελαν σπάνια να κάνουν. Ο Ernest R. Rore παραθέτει ένα διαφωτιστικό απόσπασμα του επίσημου προγράμματος της διάσωσης (και οργάνωσης) Νύκτας των Αμαζόνων: "αυτό που πριν ήταν ασήπρη περιορισμένο και παρουσιαζόταν μακριά από τα βλήματα σε λίγους μπωμένους, προσεκτικά επιλεγμένους, προσφέρεται σήμερα φανερά σε όλους μέσα στη νυχτερινή μαγεία του Nymphenburg Park (...) μέσα στα μινιμαλιστικά στολίδια των Μουσών, μέσα στη γυμνή ελευθερία θαυμάσιων κορμιών. (...) Αυτοί που αναγαλλιάζουν, παρουσιάζονται από τον χαρούμενο ενθουσιασμό αυτού στο οποίο συμμετέχουν και θαυμάζουν, είναι οι νέοι Γερμανοί του 1939 (8)..."

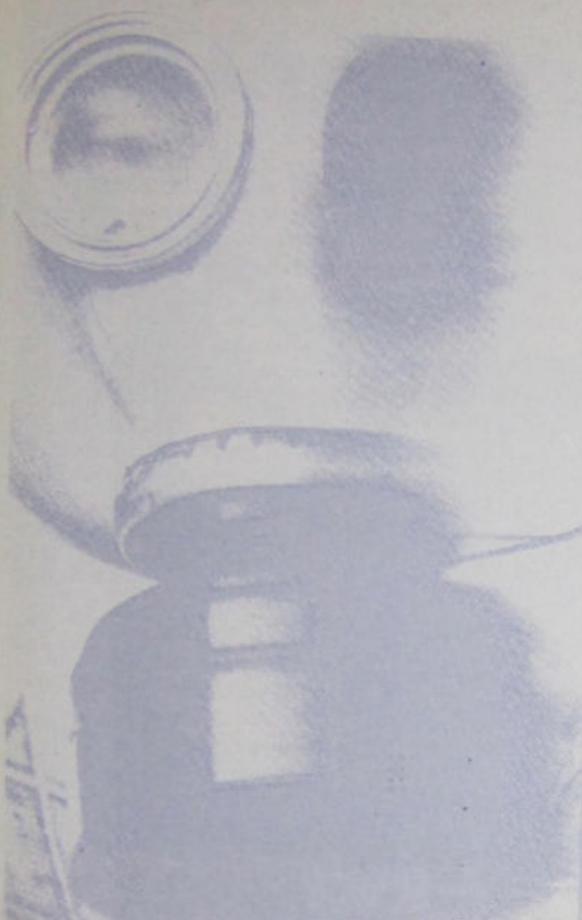
Τέτοιο είναι το προσφερόμενο θέαμα σε εκείνους που επιτρέπεται να διασκεδάζουν μέσα στη φυλακή τους, να απελευθερώνονται μέσα στους κήπους των παλιών τους βασιλιάδων, να συμμετέχουν και να "θαυμάζουν" τα άλλοτε απαγορευμένα θαύματα. Η γοητεία, η ομορφιά και η ελευθεριότητα της εθνικοσοσιαλιστικής κληδής κοβαλόνε μέσα τους τα ίχνη της υποταγής και της καταπίεσης. Οι νεαρές όμορφες γυμνές κοπέλες και τα πολύχρωμα τοπία των εθνικοσοσιαλιστικών καλλιτεχνικών ανταποκρίνονται άφογα στον κλασικισμό των εξωραϊσμένων χώρων συγκέντρωσης, των εξωραϊσμένων εργοστασίων, των εξωραϊσμένων μηχανών και των εξωραϊσμένων στολών εργασίας. Τα πάντα συμμαχούν για να μετατρέψουν τις παρορμήσεις για διαμαρτυρία και εξέγερση σε επιθυμία ενότητας. Όλα έρχονται να συνθέσουν την εικόνα ενός καθεστώτος που όχι μόνο υπόταξε τις πιο ατίθαστες και τις καλύτερα προστατευμένες από την ατομικιστική κοινωνία ζώνες αλλά επίσης, έπεισε το άτομο να εκτιμά και να δικαιώνει έναν κόσμο μέσα στον οποίο δεν είναι παρά ένα όργανο καταπίεση

Herbert Marcuse

- (1) Τα επιχειρήματα που επηρέασαν στην την κριτική βόσκονται στο έργο του Franz Neumann, *Behemoth: The Origin and Structure of National Socialism*, Oxford University Press, New York, 1942.
- (2) Για το μοίρασμα της εξουσίας ανάμεσα στον πολιτικό μηχανισμό και τον επιχειρηματικό κόσμο βλδ Arkadi Gurland, "Technological Trends under National Socialism", στο *Studies in Philosophy and Social Science*, 1941, New York, No 2 και στο ίδιο τεύχος, Otto Kirchheimer "Changes in the Structure of Political Compromise".
- (3) Ο Heinrich Himmler, αρχηγός των SS, έγινε υπουργός προτερικών Η ο στρατός της Hermann Göring ήταν διδοκτική προέπιση της Πρωσίας, έπι επιταγιστής των ενιστών δυνάμεων και υπεύθυνος σχεδίου Η ο Robert Ley διοίκησε το γερμανικό εργατικό Μέτωπο προτού αναλάβει την διοίκηση του ναζιστικού κόμματος.
- (4) Arkadi Gurland (οπ. η).
- (5) Ernst Emil Lederer, *State of the Masses*, New York, Howard Fertig, 1940.
- (6) Robert Ley, "Anordnung über des Leistungskampf der deutschen Betriebe", στο *Deutsche Sozialpolitik, Bericht der Deutschen Arbeitsfront, Zentralbureau, Sozialamt, Berlin*, 1937.
- (7) Οπ. η.
- (8) Munich Playground, New York, 1941.

νέα όπλα

"Κάθε εποχή έχει τις δικές της μορφές πολέμου. Κατά συνέπεια η κάθε εποχή έχει και τη δική της πολεμική θεωρία." Συνήθως οι μορφές πολέμου ακολουθούν τις μορφές οργάνωσης της οικονομίας και της κοινωνίας, διαμορφώνονται σε αναλογία με τις αντιλήψεις και τις αρχές της οικονομίας-προτίσως- και της κοινωνίας. Έτσι, σε μια εποχή που οι παραγωγικές διαδικασίες έχουν περάσει από τη φάση της έντονης βιομηχανοποίησης σε εκείνη της ατομοζικοποίησης (εξειδικευμένο προσωπικό και παραγωγή, έμφαση στη γνώση και την πληροφορία, υψηλή τεχνολογία), οι κάθε είδους στρατοί έχουν στραφεί προς την ατομοζικοποίηση της καταστροφής και τον περιορισμό της αιματοχυσίας με πρωταρχικούς στόχους τη μεγαλύτερη ακρίβεια και επιλεκτικότητα και, όπου είναι δυνατό, την αποφυγή αφαίρεσης της ανθρώπινης ζωής. Άλλωστε, η πτώση του λεγόμενου υπαρκτού σοσιαλισμού και το οριστικό τέλος του Ψυχρού Πολέμου σε καμία περίπτωση δεν επιβεβαίωσε τις προσδοκίες για ειρήνευση, καθώς εστίας, εξεγέρσεων και κάθε είδους πολέμων ξεσηδούν σ' όλα τα μέρη και πλάτη του πλανήτη και η αναγκαιότητα αντιμετώπισης και χειρισμού τους προβάλλει ενδεχομένως πιο επιτακτική από ποτέ.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο των νέων μορφών πολέμου και αντιμετώπισης του εχθρού και των μη προβλέψιμων μεταβολών έχουν αρχίσει να διαμορφώνονται και να κερδίζουν έδαφος μέσα στους στρατιωτικούς κύκλους οι νέες τεχνολογίες με τις οποίες θα μπορούσε να ηττηθεί ένας εχθρός με τη λιγότερη δυνατή αιματοχυσία. Πρόκειται για τις λεγόμενες μη φονικές τεχνολογίες που κινούνται εκτός του πλαισίου που ορίζουν οι παραδοσιακές στρατιωτικές αντιλήψεις περί εξόντωσης του εχθρού και απαιτούν - εκτός απ' την ανάπτυξη, εξέλιξη και τελειοποίησή τους- και την ανάπτυξη και καλλιέργεια ενός ολόκληρου δόγματος και

αντίληψης για τον πόλεμο: εκείνο του μη φονικού πολέμου. Να διευκρινίσουμε ότι, όταν αναφερόμαστε σε μη φονικές τεχνολογίες, εννοούμε τις τεχνολογίες εκείνες που μπορούν να προβλέψουν, να αποτρέψουν, να αποκλείσουν ή μέσω διαβουλεύσεων ν' αποφύγουν τη χρήση φονικών όπλων και έτσι να ελαχιστοποιήσουν τις απώλειες σε ανθρώπινες ζωές. Αυτό σε καμία περίπτωση δε σημαίνει ότι έχουμε να κάνουμε με μία επαναθεώρηση και επαναξιολόγηση της ανθρώπινης ζωής απ' την πλευρά της εξουσίας. Κάτι τέτοιο θα ήταν αδιανόητο μέσα στο υπάρχον σύστημα του οποίου βασική συνιστώσα είναι η με κάθε τρόπο - επίσημο, θεσμικό, ανεπίσημο- και σε κάθε επίπεδο- καθημερινό, πολιτικό- απαξίωση της ζωής. Αντίθετα, θα μπορούσαμε καλύτερα να ερμηνεύσουμε αυτήν την κίνηση της κυριαρχίας ως μία οριζή της ανάγκη να διατηρήσει την επίφαση νομιμοποίησης που τη χαρακτηρίζει, να μην τη διακινδυνεύσει αφαιρώντας ζωές για να αντιμετωπίσει και καταστείλει εναντίον της κινήσεις, όταν μπορεί να πετύχει ένα εξίσου ικανοποιητικό αποτέλεσμα με άλλα μέσα και αποφεύγοντας περαιτέρω αντιδράσεις σε περίπτωση γενικευμένων θανάτων. Απ' την άλλη, διαμορφώνεται μία καινούργια συνθήκη για την καταστολή, τις δυνάμεις της και εκείνους που την υφίστανται. Για την κυριαρχία οι καταστάσεις καταστολής είναι μία ευκαιρία επίδειξης της ισχύος της που αποδοσμεύεται πλέον από την άσκηση ομής, σωματικής βίας και την απειλή ακόμα και του θανάτου και συνδέεται για τον εχθρό με μία απόλυτη αίσθηση αδυναμίας να αντιδράσει, να ορίσει το σώμα και τις αισθήσεις του. Χωρίς να χάνονται συνολικά η απειλή και το ρίσκο της σύλληψης ή του θανάτου τη στιγμή της σύγκρουσης, εν τούτοις μετατοπίζονται προς την κατεύθυνση της αίσθησης της αδυναμίας, της εξωτερικής εξάρτησης και μίας πρόγνωσης θανάτου με όρια ακαθόριστα και μεταβαλλόμενα.

Ωστόσο, οι τεχνολογίες αυτές δεν προορίζονται μόνο για διακρατικούς πολέμους ή για την αντιμετώπιση και εξάρθρωση οργανώσεων τύπου Αλ Κάιντα και κάθε είδους αντάρτικου. Είναι ιδανικές και για την αντιμετώπιση διαδηλώσεων που "παρεκτρέπονται" και αρχίζουν να γίνονται επιθετικές και απειλητικές. Και επειδή αυτό το τελευταίο μας αφορά άμεσα, ας δούμε από πιο κοντά τι ενδέχεται να μας περιμένει σύντομα στο δρόμο.

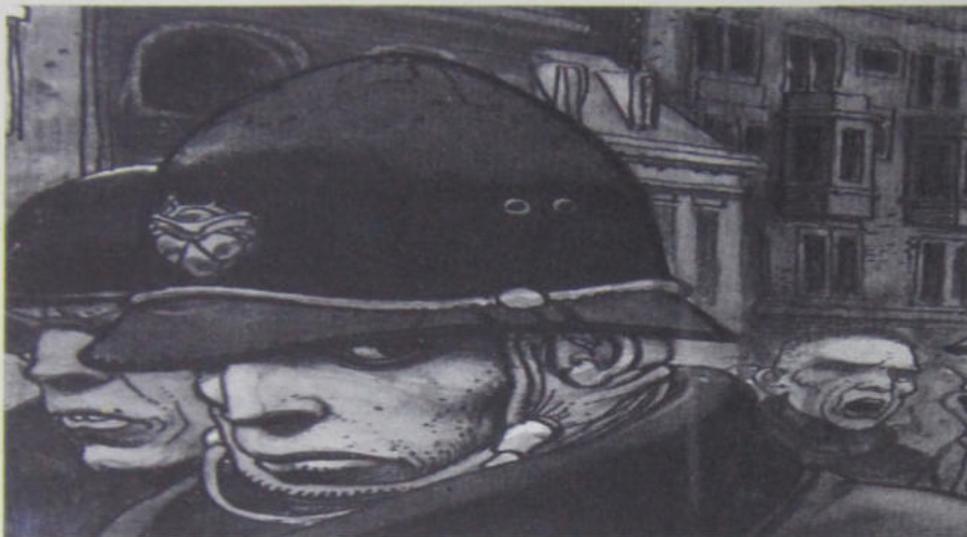
Κατ' αρχήν, υπάρχουν οι τεχνολογίες ύπνωσης, οι αποκαλούμενες ηρεμιστικοί και υπνωφόροι παράγοντες των οποίων δουλειά είναι από ακριβώς στο οποίο παραπέμπει και το όνομά τους: να καταστείλουν τον εχθρό μέσω της νάρκωσης του. Οι τεχνολογίες αυτές σε συνδυασμό με ουσίες που διοχετεύουν με αστραταία ταχύτητα χημικά συστατικά στο αίμα έχουν ως αποτέλεσμα την κάμψη της αντίστασης και της βίας και τον περιορισμό των απωλειών. Βέβαια, κάτι τέτοιο ισχύει μόνο υπό την προϋπόθεση της μη χρήσης πυρηνικού, βιολογικού, χημικού εξοπλισμού. Η αποτελεσματικότητα των παραγόμενων αυτών είναι συνάρτηση του συστήματος και του χώρου διοχέτευσης και χρησιμοποίησής τους. Σε μία "ιδανική" περι-

πτώση τα υπνωτικά αέρια δεν είναι θανατηφόρα - άλλωστε αυτός ακριβώς είναι και ο στόχος χρησιμοποίησής τους, η εξουδετέρωση και όχι η εξόντωση του εχθρού. Ωστόσο, επειδή η κυριαρχία αντιλαμβάνεται και ορίζει την αποτελεσματικότητά με έναν δικό της τρόπο, ενδεχομένως διαφορετικό ανάλογα με την περίπτωση, δεν πρέπει να μας διαφεύγουν τα αποτελεσματικότερα αναισθητικά αέρια που χρησιμοποιήθηκαν στο θέατρο της Μόσχας.

Στην αντιμετώπιση και αναιμάκτη εξουδετέρωση διαδηλωτών μπορούν να χρησιμοποιηθούν, επίσης, γεννήτριες υπερήχων: πρόκειται για γεννήτριες που εκπέμπουν χαμηλής συχνότητας ηχητικά κύματα που επιδρούν σε διάφορες λειτουργίες του

δυναμείς έχουν ήδη χρησιμοποιήσει τα εν λόγω όπλα στο Αφγανιστάν εναντίον ανταρτών μουτζαχεντίν.

Πέρα από αυτές τις μη φονικές τεχνολογίες που στοχεύουν στον άνθρωπο, αναπτύσσονται παράλληλα και όπλα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν βλάβες και να αχρηστεύσουν τον υλικό-τεχνικό εξοπλισμό του αντιπάλου. Για παράδειγμα, υπάρχει η τεχνολογία της αντι-έλξης: ειδικά, περιβαλλοντικά ουδέτερα λιπαντικά καθιστούν αδύνατη τη χρησιμοποίηση οδικών αρτηριών, όπως σιδηροδρόμων και αυτοκινητοδρόμων, για σημαντικά χρονικά διαστήματα. Αντίθετα με την αντι-έλξη, μπορούν να χρησιμοποιηθούν κολλητικές ουσίες που να καθιερώνουν στο έδαφος μηχανές, τανκς και φορητά. Εξάλλου, τέτοιου

ανθρώπου με δραστηκότερα αποτελέσματα: αποπροσανατολισμό, ναυτία, απώλεια ελέγχου του πεπτικού συστήματος. Οι επιπτώσεις αυτές θεωρείται ότι είναι προσωρινές και χωρίς μόνιμες παρενέργειες στον ανθρώπινο οργανισμό. Το ξεχωριστό και πρόσθετο χαρακτηριστικό αυτής της τεχνολογίας είναι το ότι μπορεί να εφαρμοστεί μέσα στη δομή ενός κτιρίου δημιουργώντας μ' αυτόν τον τρόπο μία προστατευτική ηλεκτρονική ασπίδα γύρω από το κτίριο αυτό, αποτρεπτική και απαγορευτική για τους διαδηλωτές στο να το πλησιάσουν. Η συγκεκριμένη τεχνολογία έχει ήδη χρησιμοποιηθεί από τη Γαλλία και άλλα κράτη.

Μία τρίτη μη φονική τεχνολογία είναι τα όπλα με λέιζερ που τυφλώνουν προσωρινά μέσω βλαβών που προκαλούν στα οπτικά και υπέρυθρα όργανα. Η επικινδυνότητά τους μπορεί να αυξηθεί και να φτάσει μέχρι και τη μόνιμη βλάβη ανάλογα με την ισχύ που θα χρησιμοποιηθεί και το αν ο άνθρωπος-στόχος χρησιμοποιεί οπτικό εξοπλισμό (π.χ. διόπτρες νυχτερινής όρασης, δηλ. συστήματα βελτίωσης και ενίσχυσης της όρασης κατά τη διάρκεια της νύχτας) που θα μεγέθυναν το φως. Οι σοβιετικές

ειδους τεχνικός εξοπλισμός μπορεί να παράσχει και να αχρηστευθεί - τουλάχιστον προσωρινά - μέσω ειδικών πυρομαχικών που θα μολύνουν και θα μεταβάλλουν την πυκνότητα των καυσίμων έτσι, ώστε να είναι αδύνατο να λειτουργήσουν οι μηχανές. Ένας άλλος τρόπος αχρηστεύσης τεχνικού εξοπλισμού είναι τα κατευθυνόμενα ενεργειακά όπλα που επιδρούν και μεταβάλλουν τη μοριακή δομή του με αποτέλεσμα, για παράδειγμα, αεροπλάνα να μην μπορούν να απογειωθούν. Επίσης, αναπτύσσονται τεχνολογίες που μπορούν να βάλλουν τις υποδομές του αντιπάλου: χημικές ουσίες μπορούν να εφαρμοστούν μέσω π.χ. σπρέι ή μαρικαδόρων σε μεταλλικές κατασκευές (τυλώνες γεφυρών, εγκαταστάσεις αεροδρομίων, οπτικά συστήματα) και να μειώσουν την ανθεκτικότητά τους καθιστώντας τα εύθραυστα και μη χρησιμοποιήσιμα.

Σε κάθε περίπτωση, οι τεχνολογίες εξουδετέρωσης του τεχνικού εξοπλισμού του εχθρού ακολουθούν ως ένα βαθμό τις τεχνολογίες και τα όπλα καταστροφής που έχει ο τελευταίος στη διάθεσή του: η τεχνολογία επιτρέπει πλέον την κατασκευή και παραγωγή ναρκών οι οποίες, μόλις ενεργοποιηθούν, πολλαπλασιάζονται αυτόματα προκαλώντας ακόμη περισσότερες φθορές και καταστροφές. Ως απάντηση ο' αυτήν την τεχνολογία καταστροφής ερευνάται και αναπτύσσεται ένα σύστημα "αναγνώρισης", "ανάγνωσης" και εξουδετέρωσης των ναρκών πριν ενεργοποιηθούν και εκραγούν. Ωστόσο, όσον αφορά την εφαρμογή και τη χρήση τους, ένας ακόμη ανασταλτικός παράγοντας - εκτός του συντηρητικού στρατιωτικού κατεστημένου - είναι και το ρίσκο που αναλαμβάνουν οι στρατιωτικοί κύκλοι και βιομηχανίες οι τεχνολογίες αυτές να περάσουν στα χέρια του εχθρού: αναισθητικά και υπνωτικά αέρια στα χέρια τρομοκρατικών οργανώσεων ή μαρκαδόροι και σπρέι που καταστρέφουν κτιριακές δομές στα χέρια διαδηλωτών.

Αυτές είναι ορισμένες από τις καινούργιες μη φονικές τεχνολογίες που αναπτύσσονται μέσα στο πλαίσιο της νέας αντίληψης για τον πόλεμο που προωθεί και προζώνει την εξουδετέρωση και την υποταγή των εχθρών έναντι της εξόντωσης τους. Οι μέθοδοι αυτές, βέβαια, μπορούν να ανταποκριθούν στις προσδοκίες των απανταχού κατασταλτικών δυναμειών για την αντιμετώπιση "δυσάρεστων" καταστάσεων. Ωστόσο, πέρα από το φόβο και το δέος που ενδεχομένως να προκαλούν όλα αυτά, είναι σημαντικό να σκεφτούμε ότι είναι ο δικός τους φόβος για αντιδράσεις και εξεγέρσεις που δε θα μπορούσαν να ελεγχθούν που τους έχει οδηγήσει στην κατασκευή και εξέλιξη όλων αυτών - και πολλών άλλων - (μη) φονικών τεχνολογιών. Βέβαια, μέχρι την πλήρη αποδοχή και χρησιμοποίησή τους οι παλιές, παραδοσιακές πρακτικές είναι πάντοτε παρούσες και χρήσιμες.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ... ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Απ' το παιχνίδι της απονομητοδότησης, διαστρέβλωσης της γλώσσας και των νοημάτων και εκχυδαϊσμού των εννοιών – διαδικασία απαραίτητη για τη διατήρηση της κυριαρχίας και την αποτροπή της όξυνσης των κοινωνικών αντιθέσεων και ανταγωνισμού – δε θα μπορούσαν να λείπουν κάποιοι εκ των στυλοβατών της κοινωνικής γαλήνης, δηλαδή τα μέσα κι η διαφήμιση. Έτσι, η διαφημιστική καμπάνια του οργανισμού κρατικού τζόγου (ΟΠΑΠ) μας πληροφορεί ότι φέρνει την επανάσταση μέσω ενός τυχερού δελτίου (εκτ. 5). Οι διαφημιστές στήνουν πολυπληθή διαδήλωση καλοντυμένων πλουσίων οι οποίοι έντρομοι ωρύνονται πως θα χάσουν την προνομιακή τους θέση επειδή ο ΟΠΑΠ επιθυμεί την κοινωνική ισότητα και μοιράζει «τρελά κέρδη» στους φτωχούς. Έχουμε λοιπόν να κάνουμε με «επανάσταση»: οι πλούσιοι θα πάφουν να είναι πλούσιοι, όχι όμως διότι θα χάσουν την ιδιοκτησία τους, αλλά επειδή θα πλουτίσουν κι οι φτωχοί. Και πάλι είναι φυσικό επόμενο οι προνομιούχοι να ξεχυθούν στους δρόμους κουβαλώντας τηλεβέδες, οικογενειακά κειμήλια κι οικίσσημα και ν' αντιμετωπίσουν (ειρηνικά φυσικά) την κρατική καταστολή μετουσιωμένη σε ένα πυροσβεστικό όχημα και τέσσερις – πέντε πυροσβέστες. Τη διαδήλωση παρακολουθεί απαρνήμενος εργάτης που (τυχαία βέβαια) ξεμυτίζει από έναν υπόνομο. Σύμφωνα λοιπόν με τους «πανούργους» διαφημιστές οι φτωχοί δεν έχουν να φοβούνται τίποτα. Πρόκειται να ζήσουν κι οι ίδιοι τη χλιδή που παρακολουθούν στις 11th style εκπομπές του είδους «πώς περνούν οι πλούσιοι». Το ζητούμενο λοιπόν της κοινωνίας είναι οι «πισίνες για όλους».

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΤΡΩΝΕ ΠΑΝΤΕΣΠΑΝΙ;

(απορία της Μαρίας Αντουανέτας όταν έμαθε πως οι φτωχοί του Παρισιού επαναστάτησαν γιατί δεν είχαν φωμί) Πέρα από τα παραμυθάκια και το (ολίγον τί) κυνικό και μακάβριο χιούμορ των ευφάνταστων διαφημιστών, η ανυπέρβλητα αληθινή φρίκη της πραγματικότητας των αντιθέσεων:

Την ώρα που τα δύο τρίτα του πληθυσμού του πλανήτη πεινούν, 19000 παιδιά πεθαίνουν κάθε μέρα στις υπερχρεωμένες χώρες του τρίτου κόσμου, ορδές εξασθλωμένων μεταναστών οδηγούνται σε σαπιοκάραβα, στρατόπεδα συγκέντρωσης, στο θάνατο, συνεχίζονται οι σφαγές σε διάφορες γωνίες της γης, ασθένειες όπως το AIDS αποδεκατίζουν ολόκληρες χώρες (ενδεικτικά, στην Κένυα νοσεί το 50% των ενηλίκων) επειδή έτσι ορίζουν τα συμφέροντα των φαρμακοβιομηχανιών, στις μητροπόλεις του δυτικού παράδεισου πληθαίνουν οι άστεγοι κι οι νεόπτωχοι, τα δάνεια σφίγγουν σα θηλιές εκατομμύρια «πρωτοκοσμικούς» κληρούς εύρωστων ψευδαισθήσεων, καταργούνται τα χρεώδη «δικαιώματα» (κι οι ελάχιστες παραχωρήσεις) με το πρόσχημα της ασφάλειας, ο οδηγός πολυτελείας *Robb Report* των ΗΠΑ που ενημερώνει κάθε Ιούνιο τους πλούσιους αναγνώστες του για τις πλέον ενδεδειγμένες αγορές κι υπηρεσίες μεταξύ άλλων διαφημίζει (όπως διαβάζουμε στην «καθημερινή»): Μοντέλο ρολογιού το οποίο κυκλοφορεί με το σαρκαστικό (!) όνομα «Απλότητα» και στοιχίζει 20000 δολάρια, αραχνούφαντες κάλτσες από μαλλί προβάτου που βόσκουν στα υψίπεδα της Μογγολίας αξίας 400 δολαρίων το ζευγάρι, ρούχα από προβιές σπανίων ζώων όπως βουβαλιών, απογόνων των τσιντσιλά και ελαφιών, ιδιωτικό νησάκι έξω από το Μπελίτζ (κράτος μεταξύ Μεξικού κι Γουατεμάλας γνωστό κι ως «Βρετανική Ονδούρα») όπου «το προσωπικό υποδέχεται τους πελάτες παραταγμένο κι ενδεδυμένο με χακί σορτς και σκούρα γαλλικά πουκάμισα», μυστικό γήπεδο γκολφ κάπου στη Νεβάδα όπου οι μάρμεν επιδεικνύουν μαγικά κόλλα με φλεγόμενα 100δολάρια, ακριβά σεμινάρια διαλογισμού που καθοδηγεί σε «προγράμματα ενδοσκοπήσης» όσους παίκτες δεν πετυχαίνουν την τρύπα του γκολφ.

Οι κυρίαρχοι βέβαια δεν παρέλειψαν να «διατρανώσουν» στη «σύνοδο κατά της φτώχειας» στη Ρώμη το περασμένο καλοκαίρι τη σιγουριά πως με τα μεγαλόπνοα σχέδια τους μέχρι το 2017 (!) το πρόβλημα της φτώχειας και της σίτισης στον πλανήτη θα έχει μειωθεί κατά το ήμισυ. Όχι με παντεσπάνι φυσικά. Μάλλον εννοούν τα μεταλλαγμένα.

"ΤΙΠΟΤΑ"

(από το ημερολόγιο του Λουδοβίκου XVI, 14 Ιουλίου 1789)

Ο κυνισμός κι η αλαζονεία είναι χαρακτηριστικά που πάντα συνόδευαν και θα συνοδεύουν του πλούσιους. Το ίδιο οφείλει να είναι κι ο φόβος. Η τελευταία μόδα στην αρχιτεκτονική των επαύλειων της Λατινικής Αμερικής και κυριότερα της Βραζιλίας (ιδίως μετά την εξέγερση στην Αργεντινή), επιβάλεε βίλλες – φρούρια, με τεράστια σε ύψος κάγκελα περιτριγυρισμένες από τεράστιες τάφρους που κάνουν την προσπέλαση αδύνατη. Είναι προφανές πως δεν πρόκειται απλώς για μια νέα αισθητική, άλλωστε πόσο νέα μπορεί να είναι η αρχιτεκτονική που παραπέμπει στα κάστρα του Μεσαίωνα, αλλά για τον εκφρασμένο τρόπο των κυρίαρχων μπροστά στην ενότητα και την οργή των κολασμένων που επιφέρει αυτό που αρμόζει στις σύγχρονες Μαρίες Αντουανέτες και τους Λουδοβίκους: το τέλος εκείνων των ομοίων τους.

+ ΤΕΧΝΕ

δήλωση παρουσίας

Το πρώτο τριήμερο του Νοέμβρη πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη μια εκδήλωση- παρουσίαση της συλλογικότητας «+τεχνία-». Η συλλογικότητα αυτή αναρχικών-αντιεξουσιαστών, με τη μορφή συνέλευσης, υπάρχει τα δύο τελευταία χρόνια και συγκροτείται από σχήματα και άτομα προερχόμενα από Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Αγρίνιο και Κέρκυρα. Πρότεγμά της, η δημιουργική δράση με σαφή αντιμεπορευματικά και αντιθεματικά χαρακτηριστικά και η ανάπτυξη ενός αντίστοιχου λόγου που θα στοχεύει στην κατάδειξη των

διαμεσολαβημένων, από το εμπόρευμα και το θέαμα, σχέσεων και ρόλων καθώς και στην προοπθεία ανατροπής τους.

Προσπερνώντας λοιπόν ευθύς εξαρχής την «καλλιτεχνική» της αφετηρία, η συλλογικότητα αυτή επιδιώκει να μιλήσει για πολλά περισσότερα. Μακριά από λογικές πρωτοπορίας και μονοπωλιακής διεκδίκησης του επαναστατικά ορθού, διακηρύσσει ότι ο τρόπος δράσης που έχει επιλέξει δεν είναι ο μοναδικός αλλά είναι ο μόνος με τον οποίο η συλλογικότητα αυτή θα μπορούσε να υπάρξει.

Επιστρέφοντας στα της εκδήλωσης, το τριήμερο πραγματοποιήθηκε στη Φυσικο-Μαθηματική σχολή και περιελάμβανε δύο χωριστές συζητήσεις (Σάββατο/ Κυριακή) βασισμένες στους δύο κύριους θεματικούς άξονες της εκδήλωσης (εμπόρευμα / θέαμα), συναυλίες, θεατρικά, και προβολές. Την Παρασκευή, τη μόνη μέρα που δεν υπήρχε κουβέντα, έγινε συναυλία με Δρακατόρ, Nebula και ΑΑΤ ΤC. Υπήρχαν επίσης έντυπα από τα επιμέρους σχήματα καθώς και η μπροσούρα της «+τεχνίας-» που συνοδεύονταν από ένα cd με τις συμμετοχές των συγκροτημάτων και των θεατρικών ομάδων.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η εκδήλωση έγινε χωρίς την συγκατάθεση του κομμήτορα. Ο ανεκδιήγητος αυτός υπάλληλος, διεκδικώντας το δεκαπεντάλεπτο δημοσιότητα που του ανήκε και εναρμονιζόμενος πλήρως με την τρομολάγνα ρητορεία των media, κατήγγειλε σε εθνικό δίκτυο «τους συνοδοιπόρους του Γ. Σερίφη

που κατέλαβαν τη σχολή του και προξένησαν καταστροφές εκατομμυρίων στο κτίριο».

Ασήμαντες βέβαια λεπτομέρειες γι' αυτή την κρατικοδίαιτη μετριοτήτα το γεγονός ότι η συγκεκριμένη εκδήλωση δεν είχε σχέση με τον Γ. Σερίφη καθώς και ότι το κτίριο παραδόθηκε, όπως ακριβώς παραλήφθηκε (όχι από καθωσπρητισμό αλλά από επιγνώση των κάθε φορά στόχων μας).

Πιθανότατα ο κύριος κομμήτορας, επιδεικνύοντας υψηλό αίσθημα ευθύνης, ήθελε να δημιουργήσει το κατάλληλο κλίμα για την πορεία συμπαράστασης στον Γ. Σερίφη, την οποία οργάνωναν αναρχικοί από τη Θεσσαλονίκη και η οποία πραγματοποιήθηκε τελικά τρεις μέρες αργότερα κάτω από τον ασφυκτικό κλοιό των μετάτων.

Τις επόμενες μέρες, σύντροφοι από την πόλη με κείμενο που μοίραζαν στη σχολή, απάντησαν στις «φιλοφρονήσεις» του κρατικού λειτουργού.

Επανερχόμενοι στο περιεχόμενο της εκδήλωσης, η κουβέντα του Σαββάτου για το εμπόρευμα συγκέντρωσε τον περισσότερο κόσμο και το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Μετά τις εισηγήσεις, ακολούθησαν τοποθετήσεις και η συζήτηση περιορεύθηκε κυρίως γύρω από το πως η λογική του κόστους και η απουσία του κέρδους δεν μπορούν να ανατρέψουν την

Κίνια-

στη θεσσαλονίκη

εμπορευματική σχέση και την έννοια της ανταλλακτικής αξίας. Το ζήτημα του κόστους μπορεί να απαντηθεί συλλογικά, κάτι που προωθείται από τη συλλογικότητα με τη συγκρότηση ταμείου στη βάση της ελεύθερης οικονομικής συνεισφοράς όλων όσοι συμμετέχουν στο εγχείρημα, η διεύθυνση του οποίου θα σημαίνει και την βελτίωση των υλικότεχνικών και οικονομικών δυνατοτήτων του. Αν πάλι το κόστος μιας εκδοτικής (για παράδειγμα) προσπάθειας υπερβαίνει τις όποιες δυνατότητες ενός εγχειρήματος ποιά είναι το νόημα της, με κάθε κόστος, πραγμάτωσής της, αν κάτι τέτοιο συνεπάγεται την έκπτωση από κάποιες βασικές αξίες που το ίδιο το εγχείρημα έχει θέσει για τον εαυτό του;

Τέθηκαν επίσης ζητήματα που αφορούσαν την διασφάλιση του αντιθεαματικού και αντιεμπορευματικού χαρακτήρα των εκδηλώσεων (τι διαφοροποιεί τη συναυλία του τριήμερου από οποιαδήποτε άλλη συναυλία, πως ένα γκρουπ ή μια θεατρική ομάδα μπορούν να αποφύγουν την «κατανάλωσή τους»). Είναι προφανές ότι σε ένα πρώτο επίπεδο, η διασφάλιση αυτών των όρων επιτυγχάνεται από τη μη διαχωρισμένη δράση όσων συμμετέχουν σε ένα συγκρότημα, μια θεατρική ομάδα ή οτιδήποτε άλλο. Οι ίδιοι άνθρωποι συμμετέχουν στις κουβέντες, είναι μέλη άλλων συλλογικοτήτων, έχουν μια πολύπλευρη δράση που υπερβαίνει κατά πολύ τη συγκεκριμένη ενασχόλησή τους με τη μουσική ή το θέατρο. Αυτή η τελευταία δεν αποτελεί έναν άλλο τρόπο αλλά απλά άλλον έναν τρόπο για να εκφραστούν και να πλαισιώσουν (και) με τη δημιουργική τους διάθεση το στήσιμο χώρων και καταστάσεων που έρχονται σε ρήξη με τις κυρίαρχες λογικές αυτού του πολιτισμού. Από την άλλη, ο λόγος, έντυπος και προφορικός που συνοδεύει πάντα τις εκδηλώσεις, αποτρέπει παρανοήσεις και διασαφηνίζει το περιεχόμενο.

Το βράδυ μετά την κουβέντα, παίχτηκαν δύο θεατρικά από τις ομάδες «μηχανή» και «συναμοσία των κομπάρσων» αντίστοιχα, προβλήθηκε ένα φιλμάκι που είχε φτιάξει η «μηχανή» και ακολούθησε συναυλία με Σμέρνα και Ωχρά Σπειροχαίτη.

Την Κυριακή το μεσημέρι, στο στέκι του Βιολογικού, έγινε η κουβέντα για το θέαμα. Το τελευταίο αποτελεί μια βαθιά κοινωνική εμπειρία δεκαετιών. Συνοπτικά, έχουμε να κάνουμε με τη δύναμη της φαινομενικότητας, μιας παλιάς γνώριμης της κυριαρχίας, που απέκτησε ολοκληρωτικές διαστάσεις με την εξέλιξη των μηχανών εικόνας και τη συνακόλουθη καλλιέργεια της δυναμής της. Μέσα από μια κατευθυνόμενη και επιτηδευμένη κοινωνική διαδικασία, το περιεχόμενο των εννοιών, των πραγμάτων, των σχέσεων, των καταστάσεων και των γεγονότων αδειάζει από την αλήθεια τους και γεμίζει από το ψέμα που συμφέρει τους κυρίαρχους. Εν τέλει, η ξένη, αλλοτριωμένη μορφή τους περιφέρεται και εγγράφεται ως Η έννοια, Το πράγμα, Η σχέση, Η κατάσταση και Το γεγονός. Η διαμεσολάβηση των εικόνων έρχεται να ολοκληρώσει το γενικευμένο ψέμα. Οι άνθρωποι δεν πρέπει να επικοινωνούν μεταξύ τους αλλά μέσω των εικόνων. Για να υπάρξει, ωστόσο, διαμεσολάβηση πρέπει να υπάρχουν ανεπικοινωνήτοι προσωπικοί και κοινωνικοί χώροι. Οι κοινοτικές και συλλογικές συνθήκες (που δεν αφήνουν περιθώρια διαμεσολαβήσεων και που εδώ και καιρό έχουν διαρρηχθεί ως επικίνδυνες για μια κυριαρχία που στηρίζεται στην εξατομίκευση) δεν έπρεπε να αντικατασταθούν από τίποτε κανούργιο και αυθεντικό. Κάθε συνεκτικός κοινωνικός ιστός έπρεπε να καταστραφεί για να καθιερωθούν οι διαχωρισμοί στις δραστηριότητες των ατόμων, τους προσωπικούς χώρους, τις σχέσεις, τις κοινωνικές λειτουργίες, τους δημόσιους χώρους. Εργασία/ «ελεύθερος χρόνος»/ διασκέδαση, βιομηχανική ζώνη/ κτίρια γραφείων/ ζώνες κατοικιών/ εμπορικά κέντρα/ πάρκα κατανάλωσης. Έτσι λοιπόν η μετατόπιση της ανθρωπίνης ουσίας από το Είναι στο Φαίνοσθαι έρχεται να εκπληρώσει το ρόλο του ρυθμιστή των ανθρωπίνων σχέσεων μέσω της προκάτ εικόνας. Σκιαγραφεί όμως ταυτόχρονα και το πεδίο μέσα στο οποίο το θέαμα μετατρέπεται σε εμπόρευμα και κάθε εμπόρευμα σε μέσο ιδιοποίησης της εικόνας. Έτσι, ένας άνθρωπος που επιδιώκει να ταυτισθεί με το κυρίαρχο πρότυπο και ρόλο, περνάει αναγκαστικά στη διαδικασία σύνθεσης της προσδοκώμενης εικόνας καταναλώνοντας μια σειρά από εμπόρευματα που έχουν φетиχοποιηθεί μέσα στη θεαματική διαδικασία. Το να μοιάζει με κάτι είναι συνώνυμο με να το κατέχεις.

Το τριήμερο έληξε με τη συνέλευση της συλλογικότητας, το βράδυ της Κυριακής, λίγο μετά το τέλος της κουβέντας για το θέαμα. Υπήρξε ένας απολογισμός και αποφασίστηκε η πραγματοποίηση της εκδήλωσης στην Αθήνα για 17, 18, 19 Γενάρη στο Πάντειο πανεπιστήμιο.

3 μέρες στα χνάρια

της αμφισβήτησης

Τον περασμένο Ιούλη πραγματοποιήθηκε για δεύτερη χρονιά το τριήμερο του Θεσσαίτη. Μέσα σε ένα διάχυτο από κρατική τρομοκρατία και τηλεοπτική ομηρία, θερινό κλίμα, και λίγο πιο δίπλα από την περιοχή που εκείνες τις ημέρες διεξάγονταν οι εκκαθαριστικές-«αντι»τρομοκρατικές επιχειρήσεις των ένοπλων φρουρών, άτομα από τον χώρο του Θεσσαίτη έστησαν ένα τριήμερο βασισμένο στην αυτοοργάνωση, την αλληλεγγύη, την ρήξη...

Ο χώρος του Πευκώνα των Αγίων Αναργύρων -παρά τις όποιες αρνήσεις των τοπικών ηγετίσκων και την «διακριτική» παρουσία της αστυνομίας- για μια ακόμη χρονιά διαμορφώθηκε αναλόγως έτσι ώστε να φιλοξενήσει τα γεγονότα του τριημέρου καθώς και τα άτομα που έσπευσαν να συμμετάσχουν σε αυτό προερχόμενα από διάφορες περιοχές της μητρόπολης αλλά και γενικότερα του ελληνικού χώρου. Αυτή τη φορά επιχειρήσαμε με παρεμβάσεις στον χώρο και με αντίστοιχες δραστηριότητες να αντανakλάται το περιεχόμενο και οι θεματικές που είχαν επιλεχθεί για την κάθε ημέρα ξεχωριστά. Η επιλογή των τριών θεματικών

της άρνησης

(εργασία και οι αυτοοργανωμένες απαντήσεις στους εργασιακούς χώρους, το ζήτημα των προσφύγων και μεταναστών, η αυτοοργάνωση στις γειτονιές ενάντια στην αντιπροσώπευση και τις επερχόμενες εκλογές) δεν προέκυψαν μόνο από τις τρέχουσες συγκυρίες, αλλά προκρίθηκαν και επεξεργάστηκαν από το Θεσσαίτη και αναπτύχθηκε η αντίστοιχη δράση για αυτά τα ζητήματα όλη την χρονιά που πέρασε. Το ζητούμενο δεν ήταν να παρουσιάσουμε αυτή την εμπειρία, αλλά να την εκθέσουμε στην προοπτική να την μοιραστούμε ούτως ώστε να διευρυνθεί με τις εμπειρίες και δράσεις άλλων συντρόφων και φίλων. Την συνολικότερη ανάδειξη των ζητημάτων λοιπόν βοήθησαν τα ταμπλώ, ο λαβύρινθος των «ξένων» με τα συμβολικά του αδιέξοδα, οι φιγούρες προσφύγων με τις μικρές τους ιστορίες, οι ηχογραφημένες αφηγήσεις, το έντυπο υλικό, το θεατρικό, οι συναυλίες, η προβολή βίντεο, οι συζητήσεις ... Τα χαρακτηριστικά διοργάνωσης του τριημέρου, όπως και κάθε άλλης δραστηριότητας μας, ήταν οι αξίες που διέπουν τη φιλοσοφία και τη

της ανυποταγής

δράση μας. Με γνώμονα λοιπόν την αυτοοργάνωση, τόσο στον τρόπο λήψης των αποφάσεων όσο και στο «εσωτερικό» των συγκροτημάτων και των θεατρικών σχημάτων.

Την ανυπαρξία οποιουδήποτε είδους αντιτίμου, κάθε είδους αποκλεισμού, από το υλικό που διακινούνταν και τα υπόλοιπα δρώμενα. Την απουσία κάθε εμπορευματικής ή θεματικής σχέσης.

Την εχθρική σχέση με κάθε προσπάθεια χειραγώγησης, κορηνίας, καπελώματος από κομματικούς μηχανισμούς, μμε, ευαίσθητους δημάρχους και «πολιτισμένους» σπόνσορες.

Με αυτούς τους όρους προσπαθήσαμε να επικοινωνήσουμε με ανθρώπους έξω από τις λογικές της Κυριαρχίας και τους διαχωρισμούς που αυτή επιβάλλει, να μιλήσουμε και να πραγματώσουμε τις ανυπότακτες σκέψεις μας, να ανοίξουμε νέα μονοπάτια στο δρόμο της αλληλεγγύης, της άρνησης, της ρήξης, της εξέγερσης.

Στο επανίδειο

της εξέγερσης

Η πανούκλα ήρθε με την

«Άγνωστη», όσο άγνωστη μπορεί να είναι μια παρουσία σε εκδήλωση αναρχικών, σε συναυλία της Ωχράς Σπειροχαίτης, μαθήτρια γύρω στα 17, που έγραφε σχεδόν πάντα πάνω στα ποιήματα της το όνομα του καθηγητή και την ώρα του που «λεπτατούσε» με το να είναι ο εαυτός της, μας έδωσε να διαβάσουμε, να τα κάνουμε ό,τι θέλουμε με την εμπιστοσύνη της. Οκτώβρης 1992, μετά χάθηκε, τα μοιραζόμαστε τώρα μαζί σου.

2η ώρα Μπουτάλα

- Ο χορός των γενειοφόρων
των μασκοφόρων
των υπονόμων
- Ο χορός των υποκριτών
των υλιστών
και των τρελών
- Ο χορός των ταπεινών
των κυβιστών
και των λαϊκών
- Ο χορός των απεγνωσμένων
μαστουρωμένων
και των λοιπών

Μαύρα δάση σας ξέρασαν
Μέσα στη μήτρα της νεκρής σας μάνας
Λουλούδια χωρίς χρώματα σας ονόμασαν
όσοι πίστευαν πως είχαν γνωρίσει
τα χρώματα
Ακάνθινα στεφάνια άλλοι
Προδοσίες και διακωμώδηση
Κι άλλοι πάλι ψευδοαισθήσεις
σχιζοφρενών
αλλά και λογικών...

Όνειρα κρεουργημένα
Όνειρα κομματιασμένα
Ματωμένα, πισώπλατα μαχαιρωμένα,
δολοφονημένα από μάτια ψυχρά,
από εγκέφαλους παράλογα λογικούς...
Ανεξίτηλα νούφαρα της αμνησίας...

Ας ήταν να 'σασταν αιώνια
Και το γήρας του μεσημεριού

επιστροφή των Σταυροφόρων...

4η ώρα Χωμάτα 17/3/92

Ο αγέρας μαστιγώνει τα παιδιά του
Παγώνει τα δάχτυλα της εκδηλωτικότητας
Αναρωτώμενος αν η αγάπη εξατμίζεται
Ή αν απλά εγκαταλείπει την πικρή καρδιά
Της μικρής ακατάβλητης ενήλικης

Και η φωνή με την κατάπληκτη άρθρωση
Φτάνει αργά και με δυσκολία στ' αυτιά
Αναμασώντας τα ίδια φτηνά λόγια
Λόγια σαν αυτά που χρησιμοποιούσαν όσοι
δεν αντιλαμβάνονται την μικρότητα της ύπαρξης

Ο άνθρωπος δεν είναι μονοδιάστατο όν
Ή μήπως είναι;

Το υπαρξιακό τραγούδι τότε ρίγει και τότε ησυχάζει
Κουρνιάζει στα απόκρυφα σπήλαια της ψυχής
Εκεί όπου ο ήχος του ανέμου δεν μπορεί να πλησιάσει

Κι εσύ ποτέ δεν κατάλαβες ότι η μικρή πικρή ανεμώνη
Κείτεται νεκρή από πάντα μες στη χούφτα
Σαπίζει, λιώνει και ποτίζει ματωμένα υγρά
Τα παγωμένα δάχτυλα της εκδηλωτικότητας

Πορφυρό χαλί της απελπισίας
Φωτεινό γαλάζιο της ελπίδας
Κόκκινο της ανοησίας
Μαύρο της απαισιοδοξίας
Λευκό για τα παιδικά όνειρα

Πληρώσαμε αίμα τα όνειρά μας

Δυο λευκά περιστέρια
Βάφτηκαν κόκκινα και βάρυναν τα φτερά τους
Απ' το ασήκωτο του αίματος
Έπεσαν και βυθίστηκαν στην άβυσσο του σκότους
Πέταξαν και πάλι ψηλά
Μα ήταν πια μαύρα ίδια με τη νύχτα

Μαύρα περιστέρια των ονείρων μας
Πετούν πάνω απ' τον ουρανό της πόλης
Φτηνό γαλάζιο το χρώμα του
Να 'χουν άραγε αξία αυτές οι ελπίδες;
Να φτάνει που 'μαστε μόνο ζωντανούς;

Μην απλώνεται ακόμα το πορφυρό χαλί
Η ζωή θ' αργήσει να 'ρθει
Επιβραδύνετε την υποδοχή,
διώξτε τους οργανοπαίχτες

...και η σύφιλη με την

επιστροφή του Κολόμβου

Θεραπεία

ΧΡΟΣ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑΣ, Π.Ν.Π.